

Indholdsfortegnelse

KAPITEL 1: INDLEDNING	3
EMNEVALG OG OPBYGNING AF SPECIALET	4
PROBLEMFORMULERING	7
METODE REDEGØRELSE	7
<i>Kommunikationsmodel</i>	8
Afsender / producent	9
Modtager / seer	10
Meddelelse / Produkt	12
Kontekst	14
Kontakt / medie	15
Kode	15
<i>Kvalitativ metode</i>	16
INFORMANTER OG INTERVIEWS	17
TEORETISKE OVERVEJELSER	19
TV-MEDIE SOM GENRE	22
EMPIRI	26
KAPITEL 2: DEN HISTORISKE BAGGRUND FOR 'KALAALLIT NUNAATA RADIOA'	32
KNR RADIO & - TV: TIDSLINJE	32
<i>Visioner og praksis af KNR</i>	34
<i>Breakning News: Første direkte tv</i>	37
<i>KNR-tv i det sidste årti</i>	41
<i>Programudbuddet i de sidste fem år</i>	43
<i>Seerundersøgelser og programpræferencer</i>	44
ROLLEN SOM PUBLIC SERVICE-MEDIE	45
KAPITEL 3: PROGRAMANALYSE	48
SENTIMENTALE BERETNINGER	48
Traditioner	52
<i>Kulturi</i>	53
Mode versus traditionelle beklædninger	53
Kulturelle genstande og symboler	55
De oprindelige folks rettigheder	56
Kunstnerisk frihed	58

SARKASTISKE UNGE	60
Globaliseringens tendenser	62
<i>Labrador' Kangian' 2.0</i>	63
Mode versus stil.....	66
Grønlandsk musik	67
Greenlandic Cuisine	69
KAPITEL 4: SAMMENDRAG & DISKUSSION	71
URBAN VERSUS YDERDISTRIKTER	71
'FEEL-GOOD' ELLER PROVOKERENDE.....	73
GENERATIONSKLØFTEN	73
HVAD KAN MAN TILLADE SIG?	76
KAPITEL 5: KONKLUSION	79
KILDEHENVISNING	82
VÆRKER	82
NYHEDSARTIKLER FRA INTERNETTET	89
ATUAGAGDLIUTIT.....	90
TV.....	91
RADIO.....	93
FILM.....	93
DOKUMENTARFILM	93
MUSIK	93
KILDER FRA INTERNETTET.....	94

Kapitel 1: Indledning

Grønland har i det sidste årti været i dette globale søgelys og har vakt interesse i de internationale medier, især angående den globale opvarmning. Med det globale søgelys indfinder sig også interessen for den grønlandske kultur. Turistrådets Visit Greenlands og Kokkens Chris Coubrougs populære engelsksprogede rejseserie: *A taste of Greenland* (Hardt, 2011) bekræfter eksempelvis at Grønland er blevet en turist attraktion. Der er ingen tvivl om at andre kulturer har ideer om hvem grønlænderne er, og hvilken kultur de repræsenterer. En af ideerne er givetvis, at Grønland er befolket med et 'oprindeligt folk', med alt hvad det indebærer. Hvordan opfatter grønlænderne alt imens deres egen kultur?

Der sker større ændringer indenfor grønlandsk politik med et nyt Selvstyre (2009), indført som et skridt videre til selvstændighed og uafhængighed fra Danmark. Der er ingen tvivl om at befolkningen står overfor store forandringer og disse kræver et større ansvar og flere udfordringer for samfundet. Om ikke andet, vil udfordringerne uden tvivl være karakter opbyggende for kulturen.

Interessen for at udforske den selvdefinerede egen kultur, udspringer fra nutidens egenproducerede programmer på grønlandsk tv, som formidler kulturen med diversitet, sans for det genkendelige, og samtidigt med et 'touch' af internationale tendenser og globaliseringens virkninger. Selvom der er forholdsvis langt mellem egenproducerede programmer i KNR (Kalaallit Nunaata Radioa, Grønlandsradio)¹, der tilfredsstiller alle seerne, er der især i de sidste fem år, kommet kulturelle programmer der i stigende grad skaber reaktioner i samfundet. Det seneste er ungdomsprogrammet *Labrador' kangian'*² (Sørensen, 2011) der på satirisk vis bringer aktuelle emner op, som har vakt røre på både den positive og negative måde.

Det er interessant at komme ind på hvad de samfundspolitiske forandringer har haft af indflydelse på diskursen i kulturformidlingerne, og om den yngre generation af producenter har en helt anden diskurs hvad kulturen angår, i forhold til hvad man hidtil har set.

¹ Forkortelsen 'KNR' vil blive brugt fremover

² 'Øst for Labrador' (oversat af Aviaja Lyberth)

Emnevalg og opbygning af specialet

Medierne har efterhånden adskillige funktioner i ethvert samfund. Det udvikler sig i takt med teknologien, og er gradvis blevet et uundværligt mellemlid hos de fleste folk.

Medierne er offentlighedens øjne og ører, som sørger for at den brede befolkning får de oplysninger de skal bruge, for at følge trit med samfundets gang og udvikling.

Radio, tv og internettet stimulerer mennesker dagligt med nyheder, film, tv-serier og alle mulige andre programmer. Det gælder også i Grønland, hvor både de nationale og internationale programmer nærer befolkningen med input om samfund og kultur.

Med disse in mente er dette speciale en analyse af kulturformidlingen i forhold til egenproduktionerne i det grønlandske tv - public service mediet KNR.

KNR-tv er p.t. kun den ene landsdækkende tv-kanal, derfor er den et oplagt valg for udforskningen af grønlandske kulturelle formidlinger.

Medieproduktionen i Grønland er vokset stødt i de sidste fem år, især indenfor spillefilmproduktionen. Det selvstændige produktionsselskab *Tumit Productions*³ blev oprettet i 2009, og har produceret den første grønlandske biografgyserfilm: *Qaqqat Alanngui*⁴ (Kleist, 2011). Filmen havde premiere i juni 2011 med rekordsalg af biografbilletter i kulturhuset *Katuaq* (slåen på trommen). Selvom sådanne spillefilm er med til at fremme den nyere grønlandske kultur, vil jeg begrænse mig indenfor tv-produktionerne fra KNR, da disse for det meste af tiden er aktuelle, mens spillefilm stadig er fåtallige.

KNR udgør en stor del af den nyere grønlandske samfundshistorie, og er derfor med til at repræsentere den grønlandske kultur. Kapitel to vil præsentere historien bag institutionen, som har høstet både positive og negative omtaler gennem sin levetid. Der er gjort rede for den historiske kontekst gennem KNR's grundlæggelse og udvikling, både indenfor politikken og samfundet, i håb om at finde årsager og sammenhænge med kulturformidlingen i nutiden. En redegørelse om de mest signifikante begivenheder i grønlandshistorien er inddraget, for at dække samtidskonteksten gennem KNR's grundlæggelse og udvikling.

³ <http://www.tumit.gl/> (04.01.13)

⁴ 'Skyggerne af fjeldene' (oversat af Aviaja Lyberth)

KNR er en *public service*-kanal, og har derfor forpligtelser overfor samfundet til at påtage sig en bestemt rolle. Begrebet *public service* er taget fra det engelske sprog og betyder *i folkets tjeneste* (Carstensen et al., 2007: p. 25).

Begrebet bruges i almindelighed i forbindelse med mediernes rolle i befolkningen, da public service-medier holdes kørende af blandt andre skatteyderne. De har dermed en forpligtelse til at tjene befolkningen gennem radio og tv (*op.cit.* p. 25f.).

KNR anser den skandinaviske public service-model som kilde til inspiration, nærmere betegnet mediestationer DR og TV2 (jf. Lennert-Sandgreen, 2005, p. 15).

Bekendtgørelse af Lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, § 10 har fastlagt nogle centrale begreber om public service-loven i Danmark, såvel som i Grønland.

Public service medier skal ifølge loven rumme følgende: omfattende nyhedsformidling; oplysning; undervisning; kunst og underholdning; alsidighed og mangfoldighed; informations- og ytringsfrihed; saglighed og upartiskhed (Carstensen et al., 2007: p. 53). I de danske public service stationer, er der ligeledes lagt vægt på dansk sprog og kultur, hvor man i KNR's tilfælde lægger vægt på grønlandsk sprog og kultur (jf. Jensen & Karlsen, 2010: p. 2). Hvordan KNR håndterer rollen som den eneste public service-kanal i Grønland, er berørt i kapitel to.

I kapitel tre redegøres den kulturelle repræsentation i KNR's tv-programmer, viklet ind i de forskellige kulturbegreber. Kultur er en flydende betegnelse hvis diskurser konstant forhandler om at indholdsfylde (Pedersen, 2012: p. 51).

Kulturbegrebet findes i alle mulige afskygninger i alle tider og steder i verdenshistorien, da det forhandles i forhold til hvad der rører sig i det pågældende samfund samt i den globale kontekst (*ibid.*). I kapitlet, vil de internationalt omdiskuterede kulturdefinitioner, tages under behandling med henblik på at problematisere den grønlandske kultur.

Den grønlandske kultur og - nationale identitet i historisk forstand har gennemgået lidt af hvert i løbet af forholdsvis kort tid (Høiris & Marquardt, 2011: p. 9). I forhold til de europæiske lande som Danmark, der har haft en længerevarende kulturel udvikling, er der sket en hurtig proces hos *Inuitfolket*.

Efter århundreder med fanger-/samlerskultur (Cortzen, 2010: p. 7), tog historien en anden drejning da den norske kristne missionær Hans Egede immigrerede til Grønland i 1721. Det

var en begyndelse på et paradigmeskift der ændrede livsopfattelsen for Inuitfolket, og dermed den gamle kultur (jf. Høiris & Marquardt, 2011: p. 8).

Den jævne befolkning blev døbt i Kristi navn (*op.cit.* p. 245), og den hidtidige verdensanskuelse blev gradvis afskaffet; *Angakkut* (åndemanere) og *ileqqorsuutit* (skikke) som var med til at definere troen og kulturen, blev erstattet med præster og gudstjenester, da man begyndte at anse disse som hedenske. Sidenhen er det primært den europæiske livsstil, som har været med til at forme og udvikle den grønlandske kultur og identitet.

Det er dog tydeligt, at den generelle offentlighed, såsom administrative myndigheder, politikere, fremtrædende kulturformidlere / kunstnere, uddannelsesinstitutioner, etc. arbejder for at bevare nogle af de traditionelle skikke som man mener definerer *Kalaaliussuseq* ('grønlandskheden'). Kunstværker der udstilles er ofte motiveret af grønlandske myter. I hovedstaden Nuuk kan man finde skulpturen af *Sassuma Arnaa* (Havets Moder) i den gamle bydel; *Kaassassuk* (navnet på sagen) ved Selvstyrets bygning; ligesom der foran retsvæsenets bygninger er opstillet en skulptur af to trommedansere, der repræsenterer den traditionelle konfliktbearbejdning (jf. Larsen, 1984).

Navngivning og logoer af diverse institutioner er ligeledes præget af dette; *Ilimmarfik* (universitetsbygningen) henviser til angakkuts rejser for at opnå viden, og *Ilisimatusarfiks* (Universitetets) logo er et motiv af en *Qajaq* (kajak) og en *Umiaq* (konebåd), der alle anvender samme etniske symboler.

Det grønlandske Selvstyre, der blev indført den 21. juni 2009, arbejder for at overtage en liste af sagsområder fra staten, for at opnå et mere selvstyrende og mere økonomisk selv bærende Grønland. Navngivningerne, samt logoerne med grønlandske motiver konkretiserer netop dette ønske, som gradvis vil blive realiseret i takt med det grønlandske samfunds parathed⁵. Disse etnisk nationale symboler som er store dele af den grønlandske samfund og kultur vil blive behandlet i kapitel tre, i henhold til tv-programmerne på KNR.

⁵<http://dk.nanoq.gl/Emner/Landsstyre/Departementer/Landsstyreformandens%20Departement/Selvstyrekantor/Sagsomraader.aspx> (30.12.12)

Problemformulering

I specialets første del, er der forsøgt basvaret hvad formålet er med institutionen KNR. Hvad var formålet med KNR dengang den startede og hvad er formålet i dag? Ved at besvare disse, vil jeg gerne finde frem til hvordan KNR formidler den grønlandske kultur. Hvilke kulturelle diskurser der er tale om.

Producenterne spiller en stor rolle i programmernes design, og hvordan budskabet bliver ført frem. Ved at udarbejde en medieanalyse og interviewe producenterne, vil jeg i dette speciale søge at dække hvad det er, man gerne vil vise publikum i kulturformidlingerne. Der søges svar på hvordan den grønlandske kultur defineres i det offentlige rum og hvad der rykker i kulturen for tiden ifølge medierne i Grønland.

Er der forskel i formidlingerne mellem de yngre og de ældre generationer? Respekterer man, eller undlader man at vise de traditionelle fremstillinger af den grønlandske kultur? Hvilke diskurser reagerer seere på?

Hvis generationskløften er tilfældet, er det relevant at diskutere hvorfor der er ved at ske et skred i den generelle / traditionelle diskurs om grønlandsk kultur.

Kulturbegrebet i altomfattende forstand er et tidløst emne, der er for kompleks til at beskrive på enkel vis. Dog vil specialet forsøge at komme ind på en brøkdel af det, for at finde frem til en nærmere forståelse af den nutidige grønlandske kultur.

Metode redegørelse

Den primære metode anvendt i dette projekt er en kvalitativ undersøgelse, hvor dataindsamlingen er foregået med interviews af fagpersoner der arbejder med kulturformidlingen.

Dog har jeg ønsket at nærstudere produktet og udvikle mine hypoteser, inden jeg kastede mig ud i dataindsamlingen. Med andre ord, laves der i første omgang en medieanalyse af kulturelle tv – udsendelser og for senere at blive fulgt op med kvalitative interviews.

Kommunikationsmodel

Til selve metoden er jeg inspireret af Lisbeth Thorlacius⁶ teoretiske model til analyse af visuel kommunikation (Thorlacius, 2002: p. 49), fordi modellen repræsenterer den overordnede struktur i de visuelle kommunikationssituationer, som passer godt ind i analyse af tv-mediet.

Den visuelle kommunikationsmodel ser således ud (*ibid.*):

	KONTEKST Referentiel [virkeligheds-elementet]	
AFSENDER/ADRESSER Emotiv (forholdet mellem afsender og modtager; kommunikerer følelser og holdninger, ønsker)	MEDDELELSE Poetisk (forholdet i budskabet til 'sig selv' – ved ordvalg)	MODTAGER/ADRESSEE Konative (at få modtager til at gøre noget, kommandoer, propaganda)
	KONTAKT (medium; fysisk kanal og psykisk forbindelse mellem afs og modt. Fatisk (skal holde forholdet åbent mellem afsender og modtager – redundante beskeder)	
	KODE Meta(lingvistisk)kommunikativ (intertekstuelle referencer, hvilke koder vi taler i)	

Figur 1. Model til analyse af visuel kommunikation.

Modellen er en videreudvikling af Roman Jacobsons lingvistiske kommunikationsmodel (*ibid.*) som forholder sig til nogle grundelementer der skaber kommunikationssituationen. Thorlacius' videreudvikling er egentlig et redskab til undersøgelse af websites, men kan sagtens anvendes til analyse af alle former for medier og den visuelle kommunikation i det færdige produkt (*op.cit.* p. 50), mens Jacobsons model er udviklet i forhold til digtekunsten (*op.cit.* p. 51f.). Den teoretiske udgangspunkt er pragmatisk semiotik, fordi hun interesserer sig både for tegnenes indhold og udtryk i teksten og tegnenes videre liv udenfor teksten (*op.cit.* p. 34).

⁶ Lisbeth Thorlacius er lektor ved institut for Kommunikation, Journalistik og Datalogi ved Roskilde Universitet.

Afsender / producent

Afsenderne er producenterne af diverse tv-programmer på KNR. De er ansvarlige for at der foregår en kommunikativ handling (jf. *op.cit.* p. 53). Forskeren skal skelne mellem den *implicitte* afsender som kan analyseres ud fra selve produktet, og den *faktiske* afsender som er den egentlige afsender som analyseres ved for eksempel at interviewe ham/hende.

Analyse af den faktiske afsender, kan afdække afsenderens intentioner.

Den *ekspressive* funktion knyttes til den *implicitte* afsender, mens den *emotive* funktion knyttes til den faktiske afsenderen. I disse funktioner fokuseres der på følelser, holdninger og værdier som fremtræder i produktet, og som fremkalder hos modtageren (*op.cit.* p. 54). I dette tilfælde, de enkelte tv-producenters eller KNR's holdninger og værdier med hensyn til den grønlandske kultur.

Den *ekspressive funktion* henviser til synligheden af afsenderens holdningsmæssige og følelsesmæssige udtryk i produktet og angår ikke nødvendigvis modtageren (*op.cit.* p. 57). Denne funktion udanalyseres direkte af produktet; afsenderen udarbejder produktet udelukkende ud fra sin personlig smag og æstetiske sans (*op.cit.* p. 61). Kunstmalerier kan være eksempler på malernes ekspressive udtryk.

De tre *emotive funktioner* bliver skildret i modellen vedrører ikke kun afsenderen, men også modtageren (*op.cit.* p. 62). Den *første emotive funktion* er de følelser, holdninger og værdier som afsenderen besidder og som udtrykkes til, og fremkalder hos modtageren. Det er den måde afsenderen påvirker modtageren med sin egen smag (*ibid.*). Det kan for eksempel være de titelsekvenser (montager) der vises i starten på udsendelser af kulturelle tv-programmer. I disse åbningssekvenser, vil afsenderen eventuelt gerne fremkalde en følelse af samvær og solidaritet med seerne. I åbningssekvensen af det førnævnte satire-tv-program *Labrador 'Kangian'* udvises en helt bestemt æstetisk sans og smag som seerne muligvis bliver påvirket af (jf. Bilag 3).

Den *anden emotive funktion* udtrykkes når afsenderen ønsker at fremkalde de følelser, holdninger og værdier hos modtageren som afsenderen ikke nødvendigvis selv er i besiddelse af, med det ønske at appellere til en bestemt målgruppe (Thorlacius, 2002: p. 63). Et eksempel kan være, hvis producenten i professionelle sammenhænge skal have lavet et

produkt til en bestemt målgruppe som afsenderen nødvendigvis ikke selv tilhører, for eksempel når de voksne laver tv for børn.

Den tredje emotive funktion sker, når følelser, holdninger og værdier som fremkaldes hos modtagere ikke er dem, som afsenderen havde intentioner om (*ibid.*). For eksempel hvis afsenderen kommer ud for seertab fra en bestemt modtagergruppe i forsøget på at tiltrække en anden, eventuel en yngre målgruppe. Et andet eksempel er den seneste grønlandske tv-julekalender fra 2012 *Nissit Angakkuaatillu* (Nisser og trylleformularer), som er en slags detektivserie om en kidnappet julemand. Julekalenderen fik kritik af de voksne seere for at skræmme de mindre børn med voldscener og lignende. Den blev blandt andet diskuteret i Nuuks lokale nyheds tv-udsendelse⁷ og *Sermitsiaqs* (Nyhedsavisen) nyhedskommentarer, hvor nogle forældre mente at *Nissit Angakkuaatillu* var uegnet for mindre børn, som de årlige julekalendere ellers er beregnede til. Til gengæld blev julekalenderen rost af de større børn for at være: ”god, sjov og spændende” i deres anmeldelser i *Sermitsiaq.ag* (jf. Rafaelsen, 2012).

Modtager / seer

I mediet generelt, er der altid tilsigtede modtagere. Uden seere, er tv-produktion meningsløst. Ligesom med afsenderen, skal forskeren skelne mellem den eksplicite, og den faktiske modtager. De *eksplicite* modtagere er målgruppen som er afsenderens tænkte modtagere, mens den *faktiske*, er modtageren som oplever produktet (*op.cit.* p. 71).

To henvendelsesformer bliver ligeledes skildret, som afsenderen benytter sig af i tilknytning til modtageren; den *konative* – og den *interaktive* funktion (*op.cit.* p. 72). Den *konative funktion* udtrykkes ofte i imperative sætninger når afsenderen ønsker at påvirke modtagerens vilje eller adfærd (*op.cit.* p. 73) eksempelvis i kampagner. Når temaet på aften-tv er sikker sex, vil sætningen ”Brug kondomet!” ofte forekomme, enten i selve studiet eller skrevet på tv-skærmen. Funktionen opfordrer altså modtageren til at foretage en handling.

Der er fem former for *interaktive* funktioner på websites ifølge Thorlacius (*op.cit.* p. 84), som også er relevante for dette projekt: den første er den *transmitterende ikke-interaktive funktion* som er en envejskommunikation, som tv-produktioner ofte er (*op.cit.* p. 85). Afsenderen

⁷ Nyheds tv-udsendelse kan ses i: <http://www.nuuktv.gl/nyhed/voxpath-julekalender/> (04.01.13)

transmitterer ganske enkelt sit produkt til modtageren, for eksempel via tv'et, hvor interaktion for det meste ikke kan lade sig gøre.

Den konverserende interaktive funktion er en mental og fysisk interaktivitet (*op.cit.* p. 87).

Det handler om at afsenderen og modtageren er i stand til at kommunikere med hinanden via telefonen, e-mails eller chat. Et eksempel kan være, når der er et panel af "eksperter" i tv-udsendelsen som kan svare på seernes spørgsmål, som stilles ved hjælp af telefon eller elektroniske medier. I KNR-radio er der et program ved navn *Aperiinnariarit*⁸ (Skifte, 2012), og livsstils tv-programmet *Tillerneq*⁹ (Sørensen, 2012b) som praktiserer netop dette.

Den konsultative interaktive funktion anvendes på modtagerens præmisser og bruges kun i websites (*op.cit.* p. 88). Modtageren indtaster et søgeord og computeren sender svar tilbage. Google-søgemaskinen er et godt eksempel. KNR's hjemmeside har også sin egen søgefunktion som eventuelt kan hjælpe modtageren til at finde den tv-udsendelse, som modtageren gerne vil se. Den søgte tv-udsendelse vil naturligvis allerede være udsendt via tv'et når den bliver tilgængelig på hjemmesiden.

Thorlacius' *Den transaktive interaktive funktion* handler mere om e-handel (*ibid.*). Det vil sige både afsenderen og modtageren får noget ud af interaktionen. Jeg vil gerne tilpasse denne funktion til tv'et; *den transaktive interaktive funktion* bruges her, når afsenderen får noget af modtageren, så modtageren bliver en del af afsenderen. Et eksempel på KNR: i en ungdomsprogram ved navn *Sofa Aappalaartoq*¹⁰ (Abelsen, 2006) kunne seerne sende deres hjemmelavede kortfilm til KNR og få den vist på programmet derved deltog de i konkurrencen hvor de havde mulighed for at vinde præmier. Der findes ligeledes hele programmer i andre lande, dedikeret til at vise seernes egne videoer, for eksempel *America's Funniest Home Videos* (Bona, 1989); et ugentligt konkurrenceprogram der har kørt i USA siden 1989, med mulighed for at vinde større pengepræmier. Programmet går ud på at vise seernes egne sjove stunts og brølere på national tv.

⁸ 'Spørg bare' (oversat af Aviaja Lyberth)

⁹ 'Pulsslag' (oversat af Aviaja Lyberth)

¹⁰ 'Den røde sofa' (oversat af Aviaja Lyberth)

Den registrerende interaktive funktion anvendes når afsenderen indsamler informationer om modtageren og på den måde registrerer hvad modtageren ønsker af afsenderen. Modtageren får mulighed for at interagere i tv-programmernes forløb (Thorlacius, 2002: p. 89). Denne funktion ses mest i *reality* programmer, hvor seerne stemmer hjemmefra om deres favoritter i en konkurrence på tv, for eksempel i programmet *Big Brother* (Mol, 1999) hvor seerne stemmer deltagerne hjem én efter én (*ibid.*).

Denne funktion kan forbindes med *Uses and gratificationsteorien*¹¹ som oprindeligt udvikledes i 1940'erne (jf. Thorlacius, 2002: p. 27). Teorien handler om brugen af medier i forhold til tilfredsstillelse af sociale og psykologiske behov hos individet (seeren). Forskeren som tager udgangspunkt i denne teori interesserer sig mere for hvad individet gør for mediet, i stedet for hvad mediet gør for individet.

En anden måde som *den registrerede interaktive funktion* på tv kan være gældende, er altså en kvantitativ seerundersøgelse (jf. *op.cit.* p. 28). Eksempelvis udførte Radio og TV Nævnet i Grønland en undersøgelse i 2008 fra med titlen: "Ønsker til programmer i KNR - en undersøgelse af befolkningens præferencer vedr. programmer i KNR radio og TV, på baggrund af interviews februar/marts 2008" (jf. Radio & TV Nævnet, 2008). Denne undersøgelse skulle gerne registrere seernes ønsker og på den måde give afsenderen ideer om hvad seerne foretrækker af programmer, og måske møde deres præferencer.

Meddelelse / Produkt

Produktet er indholdet, meddelelsen og budskabet (Thorlacius, 2002: p. 103).

Den *æstetiske kommunikationsfunktion* knyttes dertil, hvor der fokuseres på udtrykssiden (*signifier*) og indholdssiden (*signified*)¹² af det samlede produkt.

Den æstetiske kommunikationsfunktion opdeles i to (*op.cit.* p. 113): *den formale æstetiske funktion* og *den sublime æstetiske funktion* (*idem.*, 2009: p. 340). *Den formale æstetiske funktion*¹³ handler om det visuelle udtryks evne til at formidle den æstetiske oplevelse, der kombinerer det sanselige og det erkendelsesmæssige. Den beskrives den som den primære

¹¹ 'Behov og interesser'

¹² *Signifier* og *Signified* fra litteraturkritikerens Roland Barthes analysemodel. Begreber som han overtog fra lingvistens Ferdinand De Saussure (Thorlacius, 2002: p. 35).

¹³ Svarer til Barthes *studium* (Thorlacius, 2002: p. 120)

oplevelseskvalitet (Thorlacius, 2002: p. 114). Oplevelsen kan beskrives ved hjælp af sprog der henviser til almene sanselige erfaringer.

*Den uudsigelige æstetiske funktion*¹⁴ (jf. Pedersen, 2008: p. 81) går ud på den æstetiske oplevelse, som kun i begrænset omfang kan formidles til andre, da oplevelsen ikke baserer sig på almene sansemæssige erfaringer. Det vil sige den sekundære oplevelseskvalitet (Thorlacius, 2002: pp. 114). Oplevelsen kan ikke beskrives ved hjælp af erfaringsprog, da oplevelsen ikke baserer sig på almene sansemæssige erfaringer (*op.cit.* p. 117).

Et eksempel på forskellen på den formale- og den sublime æstetiske funktion, er den kendte grønlandske fiktive karakter Hinnarik som jævnligt dukker op i film som *Hinnarik Sinnattunilu*¹⁵ (Kleist, 2009), reklamer og sociale arrangementer der er dækkede af medier. Hinnarik er en karikatur af en ubegavet og komisk udseendet person¹⁶ som er let genkendelig for alle der har set ham, med sine sorte krøllede hår, letterman jakke og med naivt barnligt sprogbrug. Hinnarik appellerer til vores humoristiske sans og kan puttes i den formale kategori af funktioner, da vi kan beskrive hvad det er vi oplever, når vi møder ham (jf. *op.cit.* p. 137). Den sublime del er, man ikke helt ved hvor karakteren kommer fra. Han er ligesom Harry fra DSB-reklamerne en gådefuld og ironisk karakter som ikke helt kan klassificere. Hele hans udtryk virker ubegavet, men han kan have nogle filosofiske øjeblikke som signalerer andet, som ikke helt kan klassificeres eller beskrives hvordan.

Et andet eksempel er den såkaldte *X-factor* i tv-underholdningsprogrammet af samme navn (Cowell, 2004). I programmet, som er en sangkonkurrence, leder dommerne ikke kun efter den person som kan synge; de leder efter den person der både kan synge og har *X-factor*. *X* er den sublime æstetiske funktion som talenterne besidder; det kan være deres udseende, der adskiller dem fra andre mennesker, men som man ikke helt kan beskrives hvordan. Den sublime funktion bygger ikke på de overleverede skønhedsidealiser (Thorlacius, 2009: p. 341). Den kan derimod betragtes som en oplevelse, der står i mellemrum mellem det vi kender, og det vi ikke kender (*ibid.*).

¹⁴ Svarer til Barthes punctum (Thorlacius, 2002: p.

¹⁵ 'Hinnarik og sin drøm' (oversat af Aviaja Lyberth)

¹⁶ Ligesom Harry er for DSB (jf. Thorlacius, 2002: pp. 137)

Kontekst

Konteksten er den sammenhæng som kommunikationssituationen befinder sig i (*op.cit.* p. 139). I forskellige tv-produktioner spiller samtdiskonteksten for det meste en stor rolle. Satireprogrammer gør for eksempel grin med de samfundsrelevante situationer der tales om på gaden eller indenfor politikken. KNR's satireprogram *Labrador' Kangian'* (Sørensen, 2011) har gjort grin med hele situationen om striden omkring julelønnen i 2011 (jf. Sermitsiaq.ag, 2011a), efter protester mod et medlem af Naalakkersuisut¹⁷, finansminister Maliina Abelsen, som ønskede at afskaffe julelønnen, der traditionelt blev udbetalt lige før jul.

Til konteksten knyttes den *referentielle* og den *intertekstuelle* funktion (*ibid.*). Den *referentielle funktion* fokuserer på tegnenes betydning, det vil sige på den indholdsmæssige del af produktet. Den referentielle funktion refererer således til selve indholdet: "*Et tegns referentielle funktion vurderes ud fra tegnets evne til at fremkalde indhold.*" (Thorlacius, 2002: pp. 145). Denne funktion kommer klarest til udtryk i meddelelser, hvor den abstrakte eller symbolske relevans er dominerende.

Med reference til Charles S. Peirces tegnteori, peger Thorlacius på tre tegnkategorier, der fokuserer alene på indholdet: *Ikon*, *indeks* og *symbol* (*op.cit.* p. 147). Et ikon kan for eksempel være maskot eller et logo. KNR har et logo som er en tegning af en kajakroer der er en del af tegnene for institutionen "KNR". Dette logo går igen i alle programmerne som sendes i KNR, hvad enten de er egenproducerede eller eksternt producerede. Kajakken er ligeledes et *symbol* på den traditionelle grønlandske kultur, som jeg vil behandle senere i analysen.

De *indeksikale* tegn vises for eksempel på tv-skærmen, når tv-programmet også berøres på internettet; i programmet *Labrador' Kangian'* står der blandt andet "*Vi er også på Facebook, gå ind på www.facebook/labradorkangian*".

Den *intertekstuelle funktion* omfatter de referencer til andre produkter, som produktet måtte henvise til (*op.cit.* p. 156). Indenfor tv'et henviser de visuelle virkemidler altid til andre

¹⁷ Landsstyret. Efter Selvstyrets indførelse i 2009, begyndte man i offentlige rum at kalde landsstyret udelukkende for Naalakkersuisut og direktorater blev skiftet ud med departementer. I specialet, vil jeg kalde henvisningerne til kilder fra før 2009 for landsstyret og direktorater, og henvisninger til kilder fra efter 2009 for Naalakkersuisut og departementer.

sammenhænge, og der er normalt ingen tilfældigheder. I det førnævnte satireprogram *Labrador' Kangian'* er der tegn, skrifttyper, farver og grafiske features der henviser til en bestemt tidsperiode; 1950-60'ernes finere kultur i Grønland. Dette vil jeg komme nærmere ind på selve medieanalysen: ”*Det er derfor vigtigt at være bevidst om, at alle visuelle virkemidler på en eller anden måde er intertekstuelle, idet de henviser til de sammenhænge, hvori de tidligere har været vist*” (*op.cit.* p. 157).

Kontakt / medie

Mediet vil ganske kort blive beskrevet her. Det er mellemløbet mellem afsender og modtager. I dette tilfælde er det KNR-tv. *Den fatiske funktion* knyttes til mediet; disse går ud på at vedligeholde kontakten mellem afsender og modtager og skabe en rød tråd i mediet (*op.cit.* p. 160). Ifølge Jakobson kommer den *fatiske* funktion til udtryk i sproget. En udveksling gennem sproglig kommunikation der har til formål at opretholde den sociale samvær (jf. *op.cit.* p. 161ff.).

En fatisk funktion på KNR's nyhedsprogram er for eksempel: ”*Godaften og velkommen til Qanorooq...*”. Der bliver ikke videregivet informationer og er blot en rituel handling fra afsenderens side, for at påbegynde aftenens udsendelse og etablere kontakt med seerne.

Thorlacius har tilpasset denne funktion i billed- og net medier, hvor den kommer til udtryk i de visuelle kommunikationer (*op.cit.* p.166). *Den fatiske funktion* i de visuelle medier gør opmærksom på at produktet stadig er der; det kan for eksempel være det ensartede design af produktet, eller et tilbagevendende kendetegn, en jingle eller lignende i for eksempel en tv-kanal.

Kode

Koden er et udvalg af tegn som i deres sammensætning får en betydning (*op.cit.* p. 174).

Betydningen skal kendes af både afsenderen og modtageren før kommunikationen kan lykkes. Den *metakommunikative* og den *intersemiotiske* funktion knyttes til koden.

Den førstnævnte handler om at tale om sproget med sproget. For eksempel når der i et billede reflekteres over et andet billede. Det vil sige en parafrase.

Funktionen anvendes når man vil sikre sig at afsender og modtager ud fra den samme kode, og når man vil forklare nogen noget ved hjælp af omskrivninger af sproget (*op.cit.* p. 176).

Ofte kan de fagvidenskabelige tekster være uforståelige for modtageren. Derfor omskrives teksten til faglig formidling, så modtageren kan forstå den (*op.cit.* p. 184).

Intersemiotiske aspekter omfatter de aspekter der optræder når et kodesystem oversættes ved hjælp af tegn fra et andet kodesystem (*op.cit.* p. 185). For eksempel når et billede understøtter en tekst eller omvendt. Billedet fordobler visse oplysninger i teksten.

Kvalitativ metode

Den kvalitative undersøgelse bliver i nærværende speciale anvendt til at undersøge den faktiske afsender (jf. Thorlacius' model), i den hensigt at finde frem til afsenderens intentioner. Hvad det er tv-producenterne gerne vil vise folket og hvorfor. Hvilke kulturelle repræsentationer der demonstreres på tv'et og hvorfor.

Det er ikke nyt at bruge den kvalitative metode i forskellige kulturelle eller institutionelle kontekster. Ikke mindst indenfor forskning i massemedier, er den kvalitative metode populært anvendt (Tuchman, 1999: pp. 78).

De kvalitative undersøgelser tager udgangspunkt i sociologiske eller antropologiske samfundsvidenskabelige discipliner som ofte udføres af forskere fra de humanistiske discipliner. Disse går ud på at finde årsager og sammenhænge, samt til at teste teorier om menneskelig adfærd i forskellige samfund, og udføres ud fra en hermeneutisk tilgang (jf. Rygaard & Pedersen, 1999: p. 61).

Formål med *hermeneutisk* forskning er typisk en dybere forståelse af meningsfulde fænomener, hvor man som forsker har den bærende rolle i fortolkningen (Boolsen, 2006: pp. 13, 38). *Hermeneutik* er læren om hvordan handlinger forstås (*op.cit.* p. 38). Fortolkning er den grundlæggende præmis i hermeneutikken, hvor forskeren for eksempel foretager en samfundsvidenskabelig fortolkning af menneskers interaktionsmønstre, følelser og handlinger, i den sammenhæng de befinder sig i.

Hermeneutisk videnskabssyn betragter den pågældende institution som en unik enhed, og observerer aktørernes handlingsmønstre (*op.cit.* pp. 38, 43), i dette tilfælde tv-producenternes måde at handle på, med det henblik at forklare og forstå dem.

Der er før blevet foretaget medieforskning i Grønland omkring mediekulturen. Et eksempel på sådanne undersøgelser kan man finde i tidsskriftet *Grønlands Kultur – og Samfundsforskning* 98/99 (Rygaard & Pedersen, 1999: p. 51). I disse undersøgelser som både

omfatter den kvantitative og kvalitative metode, ønsker forskerne at kortlægge børn og unge grønlanderes medieforbrug, gennem feltarbejder forskellige steder på kysten.

Den kvalitative metode kan bedst defineres i forhold til den kvantitative metode, der går ud på at indsamle og analysere data ud fra kvantificeringer. Indsamlede data kan behandles i numeriske former som henholdsvis statistikker, procenter, skala og tabeller (jf. *art.cit.* p. 59). Derimod udtrykkes den kvalitative metode i ord, hvor de teoretiske og metodiske principper er baseret på henholdsvis de hermeneutiske, de etnografiske og de symbolske interaktioner mellem mennesker (David & Sutton, 2004: p. 35).

Jeg har overvejende valgt den kvalitative metode, fordi der fokuseres på producenterne af kulturformidlingerne. Dette handler om de enkeltes værdier og mål. Hvis fokus lå på modtagernes reception, ville jeg primært vælge den kvantitative metode og arbejde ud fra spørgeskemaer der sendes til seere fra en bestemt befolkningsgruppe. Dog er der ikke en grund til at udelukke den kvantitative, når man vælger den anden: *”Kvantitativ og kvalitativ metode er to begreber, hvoraf det ene efterhånden dårligt optræder uden det andet”* (Rygaard & Pedersen, 1999: p. 58).

Selvom fokus ikke ligger på modtagerne, seerne og receptionen bliver den del ikke glemt. Jeg vil, igennem projektet løbende referere til de eksisterende undersøgelser af brugerne af mediet i Grønland.

Informanter og interviews

I den kvalitative undersøgelse, har jeg haft mulighed for at interviewe i alt fire personer som har arbejdet indenfor tv-produktionen i Grønland. Målet fra mit vedkommende var, at disse fire personer skulle blive interviewet som repræsentanter for institutionen KNR og ikke som enkeltpersoner.

I første omgang søgte jeg en *gatekeeper* der arbejder internt i KNR, som kunne hjælpe mig med at finde, og formidle kontakt med de rette interviewpersoner. Jeg havde i forvejen undersøgt hvilke personer, der kunne være de mest oplagte at interviewe omkring de bestemte tv-programmer, der fokuseres på specialet¹⁸.

¹⁸ Introduktion af disse tv-programmer kan man læse i kapitel tre (pp. ?).

Det var dog ikke nemt at få fat i de ønskede interviewpersoner på grund af travlhed fra deres side, tidspres fra min side og nedskæringer af medarbejderne i KNR, der har hærget virksomheden i længere tid på grund af den stramme økonomi (jf. Troelsen, 2012). I sidste ende, kom jeg dog i kontakt med disse fire interviewpersoner som introduceres her:

Den første interviewede er producenten af KNR-tv programmet *Kulturi* (jf. Bilag 1) Tungutaaq Larsen (jf. Bilag 2). Formålet med interviewet med Tungutaaq Larsen er, at få en detaljeret viden omkring hvordan produktionen og kulturformidlingen foregår i tv-programmet *Kulturi*.

Interviewet foregik per mail og i skrevne ord, på grund af særlige omstændigheder og af personlige grunde. Svarene fra Tungutaaq Larsen som er skrevet på grønlandsk, har jeg oversat til dansk og lagt som bilag.

De tre andre informanter er alle fra tv-programmet *Labrador' Kangian'* (jf. Bilag 3) som selv foretrak at blive interviewet sammen: Eqaluk Høegh, Martin B. Hansen & Minik Bidstrup Petersen (jf. Bilag 4). Eqaluk Høegh og Martin B. Hansen er begge værter, skuespillere og producenter på *Labrador' Kangian'*, mens Minik Bidstrup Petersen er producent.

Formålet med interviewet var ligeledes, at få en detaljeret viden omkring hvordan produktionen og kulturformidlingen har foregået i tv-programmet *Labrador' Kangian'*.

Interviewet foregik på grønlandsk, varede i tre kvarter og blev optaget elektronisk. Data er transskriberet og oversat til dansk.

Interviewene forløb med interviewguides som var udarbejdet i forvejen. Interviewguides (jf. Bilagene 2 og 4) indeholder henholdsvis 20 og 21 spørgsmål, som blev fordelt i forskellige temaer. Temaerne for de to repræsentative programmer, *Kulturi* og *Labrador' Kangian'* er de samme, men er tilpassede til hver deres emner. De fordelte temaer i interviewene er følgende:

Den første del af interviewet er en præsentation af informanterne. De havde frit slag og de fortalte hver især hvad de arbejder med og hvad de interesserer sig for. Først skulle jeg dog vide om de gerne ville være anonyme eller om jeg kunne citere dem med deres navne i specialet. Alle interviewede indvilgede i, at jeg måtte citere dem.

Det første tema er de enkelte udsendelser i programmerne, som fokuseres på i analysen (jf. Bilagene 1 og 3). I dette tema, er der spørgsmål som: ”Hvorfor lige netop dette emne?” og ”Hvordan foregik arbejdsgangen i dette program?”. Disse spørgsmål blev stillet for at få en ide om, hvilke kulturelle emner disse respektive programmer er tilbøjelige til at behandle, og hvorfor de skulle vises på KNR-tv.

Det andet tema handler om programmerne generelt. Spørgsmål som ”Hvad er formålet med programmet?” og ”Hvem er målgruppen?” blev stillet, for at finde frem til blandt andet budskaberne. Hvad KNR ønsker at fremvise af grønlandsk kultur i disse programmer.

Det sidste og tredje tema handler om den grønlandske kultur generelt, som jeg kunne fornemme kom lidt bag på interviewpersonerne, især i interviewet om *Labrador’ Kangian’*. Termaet var også et spring til noget meget bredt, som ikke kan besvares enkelt. Spørgsmål som stilledes i denne del af interviewet var blandt andre: ”Hvordan ville du definere den grønlandske kultur?” og ”Hvordan ændrer kulturen sig i Grønland?”.

Målet med dette tema var at finde frem til deres syn på den grønlandske kultur, og finde ud af om de forholdsvis unge interviewpersoner fra *Labrador’ Kangian’* havde nogle anderledes tilgange til kulturen, end interviewpersonen fra *Kulturi*.

Teoretiske overvejelser

De etnografiske kulturbegreber er i fokus i de teoretiske overvejelser. Det vil sige, specialet vil forsøge at karakterisere den måde det grønlandske samfund er indrettet på ved hjælp af relevante etnografiske kulturbegreber der diskuteres globalt. Det vil sige, min behandling af emnet peger i retning af det *etnografiske* studium af mennesket, som samfunds- og kulturvæsen.

Ligesom alle andre begreber, defineres kultur i forhold til en anden kultur (Hastrup, 2004: p. 10). I Grønlands tilfælde, er det ofte i forhold til Danmark (Pedersen, 2012: p. 52). Derfor er det vigtigt for mig at introducere de internationalt omdiskuterede kulturbegreber, i henholdt til at indkredse om grønlandsk kultur.

Ifølge den tyske filosof og sociolog Georg Simmel (1858-1918), opstår kulturen ved samspil mellem to elementer; den subjektive sjæl og åndens objektive produkter (Simmel, 1998: p.

163). Det subjektive står for: kunsten og retten, religionen og teknikken, videnskaben og moralen; mens objektet står for ånden (*art.cit.* p. 159).

Georg Simmel har skrevet sociologiske skrifter som er samlet i serien *Moderne Tænkere* (Simmel, 1998, pp. 7) der blandt andet beskriver kulturen som værende dualistisk, der rummer fænomen og ånd (*ibid.*). Et af hans store interesseområder var mode, hvor hans hovedtese er, at modefænomenet udspringer af menneskers opfattelse af verden, som en kompleks dualisme, hvor der foregår en spænding mellem inklusion og eksklusion, dvs. nærhed/distance, lyst/ulyst, etc. (jf. *art.cit.* p. 103). Hans samfundsteorier er i det hele taget præget af ideen om 'os' og 'de andre' mellem forskellige sociale klasser.

Det indlysende, at Grønlands position som en tidligere koloni efterfølger diskursen efter ideen om 'os og de andre'. Derfor er Simmels teorier relevante at tage op i forbindelse med observationer af den grønlandske kultur.

Derudover er det interessant at overveje 'os' og 'de andre' i forbindelse med generationskløften der sker grønlænderne imellem, det vil sige os versus de andre iblandt os selv.

Et af skældsordene i Grønland lyder: "*kultureqanngissuit!*"; som konnoterer "de ukultiverede". Det er en bemærkning man bruger om individer eller en gruppe som man mener har en forkastelig adfærd, i forhold til de uskrevne regler/normerne, for eksempel når køen ikke bliver overholdt. Begrebet *køkultur* er derfor blevet dannet, for at vise at det er ukultiveret at springe over køen når man eksempelvis skal til at stige ind i en bus. Hvad enten det er ment med humor, eller om det ytres seriøst, har *ukultiveret* en negativ konnotation. Selve begrebet: *at kultivere* betyder at bearbejde et landområde og dermed præge det med menneskers tilstedeværelse (Simmel, 1998: p. 161); når den vilde frugt er blevet dyrket af mennesket og dermed er blevet spiseligt, er den kultiveret (*ibid.*). Når man bruger ordet kultiveret om en person, kan det betyde mange ting;

At besidde kultur er et særligt træk ved mennesket, som hænger sammen med den menneskelige natur; ikke i biologisk forstand, men om menneskers måde at organisere sig på (Hastrup, 2004: pp. 13). Mennesket er et socialt væsen, så det er naturligt/menneskeligt at opføre sig i forhold til andre mennesker, og på den måde indgå i en større sammenhæng.

Den førnævnte *køkultur* er et eksempel på en social opførsel der placerer mennesket i en større helhed, da man i sådan en situation indgår en tavs aftale med medmennesket, at det er sådan det skal foregå, for at leve sammen under et samfund.

Når det er sagt, kan man ikke sige at alle kulturer har den samme ide om hvad det indebærer at være dannet, eller hvad der opfattes som ukultiveret. Køkulturen er f.eks. ikke lige væsentligt i alle samfund, da det at have kultur kan forstås fra mange forskellige synsvinkler (*op.cit.* p. 157). Reaktionen ”Kultureqanngissuit” er i den sammenhæng udtryk for social kontrol overfor dem der overskrider de uskrevede regler for hvordan man forventes at opføre sig i givne situationer.

Den danske professor i antropologi Kirsten Hastrup (1948 -) har i sit værk *Det Fleksible Fællesskab* (Hastrup, 2004) beskrevet kulturen som et globalt begreb, der bruges til at forstå verdens mangfoldighed med (*op.cit.* p. 10). Hun ser kulturen fra mange forskellige perspektiver og disse er med til at bane vejen for de teoretiske overvejelser der anvendes i specialet.

I *Det fleksible Fællesskab* defineres kulturen eksempelvis som *distinktion* (*op.cit.* p. 77), hvor identitet, grænser og ’os’ versus ’de andre’ spiller en rolle. *Arv* er også med til at opbygge en kultur. Arv i erindringer, rødder og minder, hvor forfædrene spiller en del rolle. Kultur som *rettighed* er omdiskuteret i blandt andet FN’s menneskerettigheds organisation. Specielt *de oprindelige folk*, en status som grønlænderne har fået anerkendt gennem FN (jf. Grønlands Hjemmestyre et al., 2007), er tildelt specielle rettigheder med hensyn til kulturen.

Den amerikanske antropolog Marshall D. Sahlins (1930 -) mener at forskellige kulturer har forskellige *rationaliteter*; hver kultur har strukturer som ordner sig efter egne symboler, der bygger på de kulturelle *tegn*, som er synlige signaler om at man er en del af et folk (Sahlins, 1999: p. 414). Et af nøglesymbolerne i Grønland er flaget, som både symboliserer *kontinuitet* i forhold til Danmark, hvor man har bevaret de røde og hvide farver, og *forandring* hvor man har skiftet korset med solsymbolet (Pedersen, 2012: p. 52).

Ifølge den amerikanske antropolog Ortner, er der to slags symboler i det kulturelle begreb:

De opsummerende – og de elaborerende symboler (art.cit. p. 53). De opsummerende er de 'hellige' symboler som helst ikke skal pilles ved. Flaget er et eksempel på et helligt symbol, som ofte knyttes til følelser, holdninger og værdisæt (*ibid.*).

De elaborerende symboler er analytiske (art.cit. p. 54). Det kan f.eks. være sociale skikke og ritualer, såsom kaffemik og kalattuut, hvortil der er knyttet uskrevne regler for passende opførsel. Ligesom i andre lande er folkene i Grønland mere eller mindre blevet enige om hvilke tegn og symboler der er en del af den grønlandske kultur.

Lektor ved Ilisimatusarfik Birgit K. Pedersen opererer med endnu en kategori, som Ortner ikke har med; *De fornyende symboler* (art.cit. p. 55). Disse symboler kan sættes i grønlandsk sammenhæng, hvor der fokuseres på *genforhandling af kulturelle symboler*:

”Det drejer sig om skikke, vaner og nøglesymboler, der er ved at glide ud af hverdagslivet og af erindringen, som man finder værdige til bevarelse, til dyrkelse af nyfortolkning for at styrke ideen om den fælles identitet og kultur midt i globaliseringsprocessens hæsblæsende fremfart.” (*ibid.*).

De opsummerende og elaborerende symboler bliver blandt andet i fornyelsens navn udfordret og spiddet, og afspejler den samtid som de indgår i (*ibid.*).

Tv-medie som genre

Mediet har været igennem massive ændringer indenfor det sidste årti (Branston & Stafford, 2010: p. 1). De digitale og elektroniske medier er i rivende udvikling fra dag til dag. Især indenfor interaktive medier som mobiler, der holder folk i kontakt med verdenen udenfor på alle tider af døgnet. Derfor er forskning indenfor mediegenreer meget omfattende og kan udføres fra adskillige vinkler; analyse af filmkonstruktion, fortolkning af handlinger, modtagerreception, etc. Man kan som forsker selv vælge den metode som passer til ens materiale, og som man selv ønsker at anvende.

I dette speciale er vægten lagt på analyse og fortolkning af tv-programmer, da interessen ligger i produkter der distribueres til folket vinklet ud fra de metodiske principper og teorier der er udvalgt i denne sammenhæng (jf. Thorlacius, 2002).

Der er tre hovedgenrer af tv-udsendelsestyper: *Fiktion, fakta og underholdning* (Højbjerg, 2009: p. 283). Jeg vil fokusere på fakta og underholdning, da disse typer hyppigst vises i form af egenproduktioner på KNR. Der er meget få situationsrollespil i egenproduktionerne i modsætning til DR, der for eksempel sender tv-serier som *Krøniken* (Thorsboe & Lundblad, 2004), *Lykke* (Vogelsang, 2011), etc. Programmer der produceres specielt til DR.

Situationsrollespil der vises i KNR er ofte: brugeroplysninger som sendes mellem programmerne, kampagnerne på *Paarisa*¹⁹ (Paarisa, 2012) om alkohol- og andre rusmiddelmisbrug, selvmord, utroskab, husleje og lignende, samt Hans A. Hansens *Takorluukkat Sisamat*²⁰ (Hansen, 1985), som faktisk er den første grønlandsk producerede fiktionsfilm som er skrevet til tv (jf. Brønden, 1999: p. 13).

Man skal heller ikke glemme de grønlandske julekalendere, som fylder programfladen med års mellemrum. Julekalendere er serier der ofte produceres med lokale skuespillere; *Ammartagaq*²¹ (Lyng, 1985) som blev vist i KNR i 1993 og er produceret af skuespillerforeningen *Silamiut*. Sådanne programmer er nogle af de få egenproducerede fiktionsserier på KNR.

Faktagenren er uundgåelig i public service-kanaler, da den indbringer og formidler mange forskellige informationer omkring samfundsmæssige anliggende. Fakta omfatter både *nyheder* og *dokumentaristiske faktioner*. Selvom nyheder omfatter en vigtig del af KNR's programflade, vil jeg som skrevet før, fokusere på kulturformidlingen. Derfor vil jeg ikke komme nærmere ind på nyhedsformidlingen og i stedet præsentere hvad dokumentaristiske faktioner handler om.

Dokumentarismen kan opdeles i to: *afslørende* - og *afdækkende programmer*. Afslørende programmer er udsendelser der belyser diverse problemstillinger der sker i samfundet. Sådanne dokumentarer skal gerne appellere til publikums retfærdighedssans og moralske engagement. Producenten eller journalisten beretter offentligheden om sociale sandheder, i ønsket om at folket bliver bevidst om -, og gør noget ved problemerne.

¹⁹ Sundhedskampagne

²⁰ 'Fire syn'

²¹ 'Julekalender'

Et eksempel på en grønlandskrelateret afslørende DR dokumentar er *Flugten fra Grønland* (Heilbuth, 2007), som blandt andet afslørede befolkningens massive alkoholmisbrug, omsorgssvigt af børn, politikernes lejlighedsvis korruption og nepotistiske forhold til deres netværker og lignende.

Afdækkende programmer viser ofte virkeligheden bag facaden, eller for eksempel den 'eksotiske' livsstil fra den fattige del af byen. Producenten filmer sine informanternes dagligdag og viser publikum den side af sagen som de ikke har set før, eller kender til. Sådanne dokumentarer er eksempler på den såkaldte *socialpornografi* (*op.cit.* p. 277) hvor publikum får et indblik i de tabubelagte forhold på en fascinerende og medrivende måde.

De afdækkende programmer skabes for at give publikum mulighed for at bearbejde deres holdninger og fordomme om de sociale virkeligheder der formidles. *Inuk Woman City Blues* (Hansen, 2002) er en dokumentar af Laila Hansen, der skildrer hverdagslivet af de grønlandske alkoholiserede hjemløse kvinder, der lever i København. Et eksempel på socialpornografi, inddraget masser af følelser i filmen:

"Den er skabt af en scenekunstner, der tænker i dramaturgi, i følelser og i at forstå hvad der ligger bag ordene. Derfor er billed- og filmsproget anderledes end det, vi plejer at se på tv-skærmen. Det er musikalsk - med meget grønlandsk musik i filmen." (Vest, 2002).

Underholdningsudsendelser repræsenterer ofte kulturen. Mindeværdige tv-programmer på KNR som udsendes for underholdnings skyld, udsendes ved juletiden og i nytåret. De førnævnte egenproducerede julekalendere er inspireret af sådanne danske traditionelle programmer fra DR som sendes hvert år. Den seneste er førnævnte *Nissit Angakkuaatillu* (Nisser og trylleri, 2012), produceret af et privatejet filmselskab *Tumit Production*.

Nytårsrevyer har ligeledes været store dele af KNR's programflade i mange år, som ofte produceres af NAIP (Nuummi Aliikkusersuisartut Isiginnaartitsisartullu Peqatigiiffiat), som er en organisation for underholdere og skuespillere i Nuuk²². Disse populære nytårsrevyer som bliver kaldt *Ukioq Naagujoq* (Året der gik) indeholder ofte satiriske indslag om

²² NAIP har deres egen hjemmeside: <http://www.naip.dk/> (03.01.13)

fremtrædende personer i Grønland, såsom politikere og lignende, ligesom årets begivenheder kommer under satirisk behandling.

Det mest omtalte og provokerende satiriske program i Grønland er dog noget anderledes end *Ukioq Naagujok*. Dette program er den førnævnte *Labrador' Kangian'* (jf. Bilag 3), som introducerede satire på en nyere og anderledes måde i Grønland. Satire og ironi er ikke rigtig blevet behandlet i Grønlands medieforskning før, selvom de ikke er helt nye opfindelser.

1700-tallets begrebsdefinition af ironi i encyklopædierne var blandt andet at man tilkendegiver det modsatte af hvad man siger (Bredsdorff, 2011: p. 63). Ved at sige det modsatte af hvad vi mener, lægger vi vægt bag vores ord og på den måde bruges ironi som et middel til at trænge igennem med og vinde indflydelse (*op.cit.* p. 64).

Ifølge Bredsdorff (jf. *ibid.*) ser ironiens historie således ud i kortfattet beretning: Sokrates brugte ironi som undervisningsmetode under antikken. Oplysningsfolk brugte ironi som socialt og litterært redskab, mens ironien i romantikken blev brugt i kunstforståelse. Det var først i postmoderne tid, folk begyndte at bruge ironien for at skabe *attitude* (*op.cit.* p. 7). Netop attitude har man kunne opleve i KNR fra den yngre generation af producenter. Attituden omkring den grønlandske kultur og samfund er på satirisk vis blevet formidlet i programmer som *Labrador' Kangian'* (Sørensen, 2011), til en grænse som har skabt røre blandt befolkningen.

Satire og ironi er stadig i dag anset som et middel til at trænge igennem med og blive hørt (jf. *op.cit.* p. 64). Dog er ironi ofte tæt knyttet til modtageren og er tit et spørgsmål om modtageren har blik for den (Drotner et al., 2005: p. 242): ”*Analytisk vil spørgsmålet navnlig være, om produktet i sig selv indeholder signaler om, hvorvidt ironien er til stede som en læsningsmulighed*” (*ibid.*)

Satiren har siden begyndelsen været anset som den lille mands våben i kampen mod magthaverne ifølge en dansk ph.d.-stipendiat ved Københavns Universitet Dennis Meyhoff Brink, som er i færd med at udvikle nye satiriske teorier i henholdt til religionen (jf. Ebdrup, 2011).

Der opstod en heftig debat omkring religionssatire under Muhammedkrisen i Danmark, efter Kurt Westergaards karikaturtegninger af profeten Muhammed med en bombe i turbanen, som blev bragt i nyhedsavisen Jyllandsposten i 2005²³. Tegningerne førte til voldsomme demonstrationer i muslimske lande Pakistan og Afghanistan, og til dødstrusler mod, samt mordforsøg på tegneren. Debatten om disse tegninger popper stadig op med jævne mellemrum.

Dennis Meyhoff Brink tager højde for, at satire ikke kun er 'den lille mands våben, men at den også kan bruges som våben af alle, også af magthavere, der vil undertrykke deres folk:

"Jeg har identificeret tre meget forskellige udlægninger af, hvad satire er. De har alle tendens til at overse, at satire også kan udspille sig på bekostning af frihed og demokrati. Og at den kan være vendt mod folket og ikke kun mod magthaverne" (- Brink, In: Ebdrup, 2011)

Brink mener, at alle har tendensen til at overse at satire også kan udspille sig på bekostning af frihed og demokrati. Satire kan altså være vendt mod folket selv (jf. Ebdrup, 2011).

Labrador' kangian' (Sørensen, 2011b) indslag omkring julelønnen er eksempel på det, da de gjorde grin med både lønmodtagere og Naalakkersuisut. Ingen er helt sikre i satirens navn, alle kan være udset som ofre for latterliggørelse.

Satire kan dog, trods den sarkastiske facon og tendens til at latterliggøre enhver der står frem i samfundet, være temmelig underholdende. I hvert fald for de seere som ikke føler sig trådt på. Underholdningen ligger i, at de ikke er kedelige; fordi de er sjove og fordi de ofte har noget at sige de gerne vil trænge igennem med på en original måde (jf. Bredsdorff, 2011: p. 64).

Empiri

I min søgen efter fakta og informationer om KNR og formidlinger af den grønlandske kultur, har jeg dykket ned i gamle og nye publikationer der har med disse at gøre.

²³ http://www.denstoredanske.dk/Danmarks_geografi_og_historie/Danmarks_historie/Danmark_efter_1945/Muhammed-tegningerne (03.03.13)

Der er blandt andet læst forskellige tekster fra samtidighedspressen; artikler som er blevet trykt i den nationale avis *Atuagagdliutit* (AG, 1861 -). AG er den første grønlandske nyhedsavis, der har fulgt KNR's udvikling gennem tykt og tyndt (jf. Langgård, 2011a). Derfor vil jeg gennemløbende bruge AG-artikler som kilder i specialet. Avisnumrene fra den anden halvdel af d. 20. århundrede er fyldt med artikler, læserbreve og debatindlæg fra både Grønlands fremtrædende personer og de almindelige borgere, som har demonstreret deres meninger om det nye radio- og tv medie i landet. Disse avisartikler er hentet fra hjemmesiden: timaris.is.

Derudover er der udgivet bøger og andre tekster som fortæller om, og kommenterer de ting KNR har produceret gennem tiderne. Ikke mindst, har KNR's gamle og nye medarbejdere gennem tiden, fortalt om livet internt i virksomheden i anekdoteform. Disse anekdoter kan man læse i bøgerne: *Radiormiut – Kalaallit Nunaata Radioa, Grønlands Radio, Radio of Greenland 1958-1998* (jf. Rosing & Stenbæk, 1998) og *KNR ukiuni 50-ni – Kiffartuussiuartoq. KNR 50 År – Altid til Tjeneste*, som er udgivet i KNR's jubilæumsdag i 2008 (jf. Lindorf, 2008).

Grønlands historie i det 20. århundrede er der blevet redegjort for i værket *I Skyggen af Kajakkerne*, udgivet af Tupaarnaq Rosing Olsen i 2005 (jf. Olsen, 2005). I værket, har jeg fundet kilder omkring KNR's situationelle kontekst fra starten, som jeg flittigt har anvendt især i kapitel to.

En betænkning omkring medier i Grønland blev publiceret af det daværende Hjemmestyre i 1985 med titlen: *Betænkning vedrørende RADIO- OG TV-SPREDNING I Grønland* (jf. Grønlands Hjemmestyre, 1985), der redegjorde for blandt andet KNR-radio og tv's historie, situation og målsætninger dengang.

Jeg skal i projektet beskæftige mig med produktionen og producenterne, og ikke seerne af KNR. Selvom medieforskning i Grønland er forholdsvis ny (Rygaard & Pedersen, 1999: p. 57), er der blevet gennemført undersøgelser som især er udført med fokus på modtagerne. Studiet af medierne har generelt været koncentreret i dets effekt og ikke om produktet i sig selv (jf. Hartley, 1992: p. 9). Jeg vil igennem specialet bruge nogle af

modtagerundersøgelsernes resultater som kilder. Der vil blive reflekteret over forholdet mellem producent og seerne.

Kilder omkring modtagerundersøgelser er taget fra: ”Lytternes meninger og ønsker” (Hersted, 1953: p. 370). Denne undersøgelse er den første medieundersøgelse udført i Grønland.

En anden lignende publikation er den førnævnte lytterundersøgelse, som blev redegjort for i: ”Ønsker til programmer i KNR – En undersøgelse af befolkningens præferencer vedr. programmer i KNR radio og tv på baggrund af interviews februar/marts 2008” (Radio og TV Nævnet, 2008), udarbejdet af Radio og TV-Nævnet i Grønland, og var en bestillingsarbejde fra det daværende Hjemmestyre. I selve rapporten, er der ikke skrevet præcist hvem der har udført undersøgelsen.

KNR har ligeledes publiceret en redegørelse for strategier for KNR for årene 2010 – 2014 (jf. Jensen & Egede, 2009). I redegørelsen er der gjort rede for visionerne, missionerne og værdierne som KNR arbejder under, i håb om at tilpasse organisationen til nye udfordringer der måtte komme.

Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse og Forskning nedsatte i 2010 en mediarbejdsgruppe, der skal sørge for udviklingen af alle medierne i landet og opfyldelse af public service-forpligtelser. Senere på året udgav mediarbejdsgruppen en redegørelse som skal belyse hvilke rammer der skal til for at skabe stærke medier (Egede et al., 2010: p. 3).

Denne nye redegørelse blev udgivet i 2010 med titlen *Stærke Medier – Vi skaber Fremtiden Sammen*. I forordet er der et citat fra Naalakkersuisuts kommissorium for mediarbejdsgruppen som lyder:

”En mangfoldighed af frie medier i vores samfund kan bidrage til, at borgerne kan deltage i den frie demokratiske proces. Medierne er en uundværlig del af et frit samfund og skal dække behovet for alsidige og engagerede oplevelser, højne informationsniveauet og ikke mindst reflektere grønlandsk sprog og kultur.” (ibid.).

Redegørelsen indeholder resultaterne af nogle undersøgelser der rækker fra befolkningens medievaner og mediearbejdernes behov for uddannelse (*ibid.*). Denne redegørelse vil naturligvis bruges som kilde i specialet omkring KNR.

Derudover er der blevet forsket i medieforbruget i Grønland i blandt andet ved Ilisimatusarfik. Denne forskning er blevet publiceret i tidsskrifterne *Grønlands Kultur- og Samfundsforskning* der publiceres nogle år imellem. Disse tidsskrifter og diverse artikler derfra, bliver løbende brugt som kilder i specialet, for eksempel: ”Feltarbejde, metode og teori – medieforskning i Grønland” (Rygaard & Pedersen, 1999: p. 51).

Derudover, er der en anden artikel fra en antologi: ”En tv-historie” skrevet af lektor ved Ilisimatusarfik Jette Rygaard, publiceret i *Grønlænder og Global – Grønlandsk sprog, litteratur og medier i 25 år fra Hjemmestyrets indførelse*. Denne artikel er oplagt at bruge som kilde i specialet, da det handler om brugen af den nationale medie i Grønland i dets sprede start (jf. Rygaard, 2004).

En anden oplagt kilde er artiklen ”Filmens indtog i Grønland” skrevet af lektor ved Ilisimatusarfik Birgit K. Pedersen og publiceret i en anden tidsskrift *Kosmorama* (jf. Pedersen, 2003). Denne kilde er blevet brugt i oprettelsen af tidslinjen på kommunikationshistorien i Grønland i kapitel to.

Korte artikler, som vedrører den grønlandske kultur er følgende: ”Anersaarta Manifest” skrevet af Stine Berthelsen, Lena Olsen, Mikisoq H. Lynge og Inuk Silis Høegh er publiceret i avisen *Neriusaaq*, nr. 1 i 2007 (Berthelsen et al., 2007). Publiceret i forbindelse med Anersaarta-bevægelsen i 2007, til støtte for kulturen i Grønland. Artiklen handler om et ønske om frihed og fælleskab gennem kultur, traditioner, moderne kunst, etc.

”Native and part of modern world – Modern Greenlandic Art”, skrevet af Jørgen Trondhjem i 2005 (jf. Trondhjem, 2005), som handler om hvad der forventes af grønlandske kunstner fra samfundet er ligeledes inddraget.

”Vores Kulturarv” er en pjece, skrevet af den daværende kulturminister Henriette Rasmussen i 2004 (jf. Rasmussen, 2004), i forbindelse med Landstingets forårsforsamling i 2004 med

henblik på at skabe debat omkring kulturredegørelsen. Pjecen omfatter den immaterielle kulturarv, sprog og litteratur, medier kunst, etc.

Den første betænkning omkring den grønlandske kultur: *Kulturrådets betænkning 1990* blev publiceret af Grønlandsk Hjemmestyre i 1990. I betænkningen er der redegjort for hovedmålet for det kulturelle område, kunstnernes levevilkår og bidrag, kulturelle muligheder indenfor medier og litteratur, samt kultur indenfor sport (jf. Lynge et al., 1990).

Det seneste udkast til kulturredegørelse for 2013 blev publiceret i november 2012 (jf. Karlsen, 2012). Begrundelsen for redegørelsen er tilsyneladende behovet for revision af Landstingforordningen om Kultur- og Fritidsvirksomhed som det formuleres i udkastet. Både betænkningen og redegørelse bliver naturligvis anvendt som kilder i nogle overvejelser omkring den grønlandske kultur i analysen af tv-produktionerne.

Grønlands statistik anvendes også her for informationer omkring befolkningens forbrug af forskellig medier, herunder internettet og lignende. Statistikken findes i årbogene (jf. Grønlands Selvstyre, 2009) og på internettet: stat.gl.

Egenproducerede tv-programmer på KNR kunne have været svære at få fat i før i tiden. Efter KNR's digitalisering i 2009, er programmerne heldigvis blevet tilgængelige for alle på internettet: KNR.gl. Alle de tv-programmer som jeg anvender i analysen, har jeg derfor fundet via KNR's nyhedshjemmeside²⁴. Programmer som findes på hjemmeside er ikke fuldtallige. Det vil sige, ikke alle udsendelser på KNR er tilgængelige på internettet. Dog rækker de så langt tilbage til den allerførste udsendelse på KNR-tv (jf. Rosing, 1982) som blev sendt i 1982, året for oprettelsen af samtidighedstv.

Internettet har generelt været et godt redskab i min søgen efter empiri; nyhedsavisen *Sermitsiaq* (1958 -) har sin egen nyhedshjemmeside: sermitsiaq.ag der giver alle borgere mulighed for at debattere eller kommentere de emner, der bliver taget op af nyhedsavisen. Derfra, kan man blandt andet finde reaktionerne fra seerne på diverse tv-programmer fra KNR.

²⁴ <http://www.knr.gl/da/tv> (12.11.12)

Andre internetsider, har jeg brugt for at understøtte diverse fakta og begrebsdefinitioner i specialet. Disse hjemmesider som jeg mener er valide, er for eksempel Gyldendals encyklopædi, Den Store Danske: denstoredanske.dk, og i få tilfælde wikipedia.org.

Hjemmesider der indeholder fakta omkring forskellige institutioner er: Facebook.com, DR's dr.dk, ICC's inuit.org, YouTube.com, hjemmedier af de lokale tv-udbydere: Ilulissats arctictv.gl og Nuuks nuuktv.gl, NAIP's hjemmeside naip.dk, Tunit Productions tunit.gl samt Visit Greenlands greenland.com.

En anden hjemmeside som man kan ikke komme udenom er Selvstyrets hjemmeside: Nanoq.gl. I hjemmesiden, er blandt andet landstingsfinansloven for hvert år tilgængelig (jf. Kleist & Kristiansen, 2010). Finansloven spiller en stor rolle i KNR's drift. Derfor vil data herfra også bruges som kilder i søgen på fakta omkring KNR's økonomi. Eftersom KNR er finansieret gennem Finansloven, er der en resultatkontrakt mellem KNR og Naalakkersuisut (jf. Jensen & Karlsen, 2010) som jeg også vil tage kilder fra.

Andre kilder omkring KNR's finansiering har jeg fundet i årsrapporten for 2011 (jf. Egede et al., 2012) der blandt andet omfatter ledesesberetning og resultatopgørelse for KNR indenfor regnskabsåret 2011.

KNR's andre publikationer er: "Public service redegørelse 2011" (Egede, 2011) omkring deres forpligtelser, og "Baggrund om KNR" (Poulsen & Egede, 2012) skrevet i 2012 om de økonomiske vanskeligheder KNR har haft i længere tid.

Endelig er der taget kilder fra værket *Fra vild til verdensborger* som er udgivet 2011 med flere forfattere (jf. Høiris & Marquardt, 2011) som fokuserer på udviklingen i og prægningen af grønlandsk identitet gennem de seneste 300 år (*op.cit.* p. 7). I værket er der blandt andet behandlet grønlændernes etnisk nationale identitet, nationaldragten som identitetsmarkør, identitet i mediealderen, etc. Det vil sige emner som er oplagte at bruge som kilder i dette speciale.

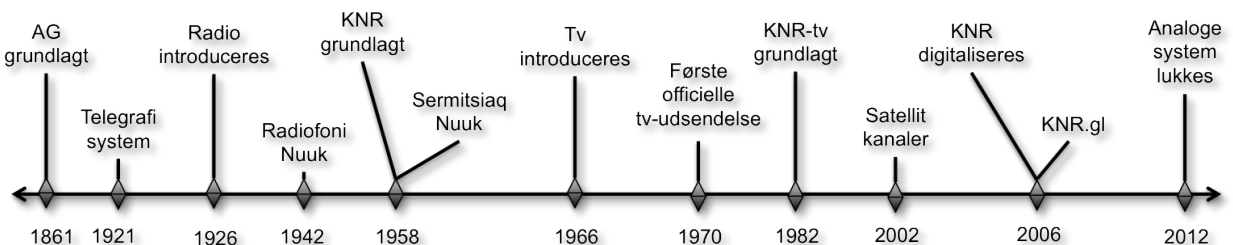
Kapitel 2: Den historiske baggrund for 'Kalaallit Nunaata Radioa'

*"KNR er en selvstændig offentlig institution grundlagt i 1958, som er forpligtet til at udsende radio og tv-programmer, der omfatter nyhedsformidling, oplysning, underholdning og kunst."*²⁵

Den første milepæl skete i året 1958 hvor staten etablerede en radiostation i hovedstaden Nuuk som navngives *Kalaallit Nunaata Radioa* (Grønlandsradio), der senere hen blev kendt som KNR (Pedersen, 2003, p. 9). Denne *Radiofoni* sendte som det første medie i Grønland, direkte til næsten hele landet.

Som den eneste landsdækkende radio- og tv kanal, har KNR ansvaret for henholdsvis at oplyse, underholde og repræsentere alle dele af landet, hvor befolkningen på ca. 56.000 mennesker, er spredt ud over den 410.000 km lange kystlinje²⁶.

KNR Radio & - TV: Tidslinje

Figur 2. Kommunikationsmilepæle i Grønland

Tilbage i 1700-tallet til og med 1921 kommunikerede bostederne via den såkaldte *kajakpost*, hvor folk ganske enkelt telegraferede via *qaannat* (art.cit. p. 8).

I 1861 oprettes den første landsdækkende nyhedsavis AG, som blev udgivet på grønlandsk tolv gange om året (Langgård, 2011b: p. 5). Dette gav befolkningen mulighed for at læse om hvad der rører sig i omverdenen i form af nyheder, skrevet af redaktøren og nogle gange

²⁵ <http://www.knr.gl/da/about-knr> (11.05.12)

²⁶ Tal fra: <http://uk.nanoq.gl/emner/about.aspx> (11.05.12)

læserne selv. Borgerne havde også mulighed for at debattere med andre læsere om samtidige emner (*ibid.*).

Fra 1921 gav den nye telegrafsystem befolkningen mulighed for at kommunikere med hinanden øjeblikkeligt via morsesignaler. Telegrafstationer blev installeret i henholdsvis Qeqertarsuaq, Nuuk, Qaqortoq og Tasiilaq (Stenbaek-Lafon, 1979: p. 11). De internationale nyheder blev sendt fra Danmark, blev oversat til grønlandsk og sendtes ud til kolonierne dagligt.

I 1926 blev radioen introduceret i Nuuk af telegrafbestyreren Hugo Holten Møller (Pedersen, 2003: p. 8). Den første radioudsendelse blev sendt fra *Qeqertarsuaq* med nyheder fra Danmark modtaget med telegrafen.

I 1942 var det blevet umuligt at opretholde telegrafien til Danmark som følge af Anden Verdenskrig (1939-1945) hvor Danmark i årene 1940 - 45 var besat af tyskerne. Dette betød at forbindelsen til Grønland blev afskåret (Olsen, 2005: p. 11).

Det samme år, blev radiofonien *Godthåb radio* oprettet i Nuuk (*Grønlandsposten*, nr. 3, 1947: p. 75) for at holde nyhederne kørende. Godthåb radioen havde også til formål at bevare roen for den grønlandske befolkning under krigen (Heinrich, 2010: p. 102). Dengang udførte *Grønlandsposten* den første lytterundersøgelse, som viste, at der var omtrent fire hundrede radiomodtagerapparater i Grønland (Olsen, 2005: p. 18). Godthåb radio sende radioaviser på både grønlandsk og dansk, med Atuagagdliutits redaktør Kristoffer Lynge og biolog Christian Vibe som radioredaktører.

Den grønlandske radioavis blev ligeledes hængt op på butikkernes vægge i Nuuk, så alle borgere havde mulighed for at følge med i aktuelle begivenheder både i Grønland og i udlandet. Godthåb radio kørte på frivillig basis indtil 1958 (Pedersen, 2003: p 8f.).

Under krigen spillede USA en stor rolle for Grønlands vedligeholdelse. Den danske ambassadør i Washington, Henrik Kauffmann indgik en forsvarsftale med USA, som til gengæld oprettede militære anlæg i Grønland (Olsen, 2005: p. 15). Både den brudte forbindelse til Danmark og USA's engagement fik en stor indflydelse på det generelle verdenssyn for den grønlandske befolkning (*op.cit.* p. 17).

Grønland fik forsmag for andre input uden den vante forbindelse til Danmark og landets udvikling tog en anden retning efterfølgende. Dette blev opstarten på den spirende selvstændighed (Heinrich, 2010: p. 9).

I efterkrigstiden blev der oprettet en betænkning der populært kaldes G-50. En nyordning som gerne skulle forbedre levevilkårene i landet, som var præget af faldende sundhed og tuberkulose (Olsen, 2005: p. 31). Betænkningen mål var at opbygge et samfund som var på lige fod med Danmark (*op.cit.* p. 40), som følge af kolonistatens ophør.

Visioner og praksis af KNR

Som man kan læse i samtlige artikler i AG i tiden før KNR blev grundlagt, var flere borgere utilfredse med, at der ikke var bedre muligheder med radiofonien i landet (M. Gam, 1957, p. 7). Samtidighedsradioen startede derfor på baggrund af befolkningens behov for at oplysning, og for at få alle grønlandere inkluderet i samfundet (AG redaktionen, 1953, p. 430).

Dermed blev KNR det vigtigste redskab i oplysningsarbejdet, ledet af det såkaldte *Oplysningsråd*. Rådet havde til formål at oplyse befolkningen om de nye tider, under den hurtige udvikling der foregik i G-50 perioden (Olsen, 2005: p. 46).

Grundlæggende havde de grønlandske politikere et ønske om at opbygge det nye samfund, hvor man gennem radioen kunne få viden om det man ønskede og havde brug for. Dermed skulle den landsdækkende radiofoni være med til at understøtte G50-politikens ideologi mht. dannelsen af et nyt samfund på lige fod med Danmark (jf. *ibid.*).

Radioen har generelt altid været anset som et informativt medie. Både radioen i KNR og nyhedsaviserne AG og Sermitsiaq er i dag anset som ”de gamle medier” og ”de rigtige grønlandsk medier” som man ikke kan komme udenom i samfundet (Rygaard, 2004: p. 164).

To år før KNR blev grundlagt, blev der sendt et hold til Danmark for at blive uddannet i studieteknik og for at hente inspiration fra Danmarks Radioen (DR) hvoraf topledelsen var med i indvielsen af KNR, sammen med Grønlandsministeren Kaj Lindberg (Hansen, 1998: p. 23). Selvom KNR og DR har haft en tæt tilknytning fra begyndelsen har KNR altid været både ledelsesmæssigt og økonomisk uafhængigt af DR (Stenbaek-Lafon, 1979: p. 19). Ideen var nemlig, at KNR skulle være en arbejdsplads med grønlandsk ledelse, med indsigt i det grønlandske sprog og den grønlandske kultur (Kielmann, 1998: p. 31). Dermed blev

forfatteren Frederik Nielsen (1905-1991) valgt som chef for radiofonien i 1957 og sad på posten indtil 1969 (*op.cit.* p. 3).

I 1956, blev den daværende Grønlandsminister Johannes Kjærbøl interviewet på DR, i forbindelse med forberedelserne på opstarten af den nye radiofoni (AG redaktionen, 1956, p. 5). Kjærbøl mente at Grønland burde prioritere udviklingen af en landsdækkende radiofoni, som han spåede til at blive en meget vigtig del af kulturen.

Borgerne havde ligeledes noget at sige om den nye radiofoni i diverse debatindlæg i avisen, omkring hvad man gerne vil have radioen skal repræsentere for folket:

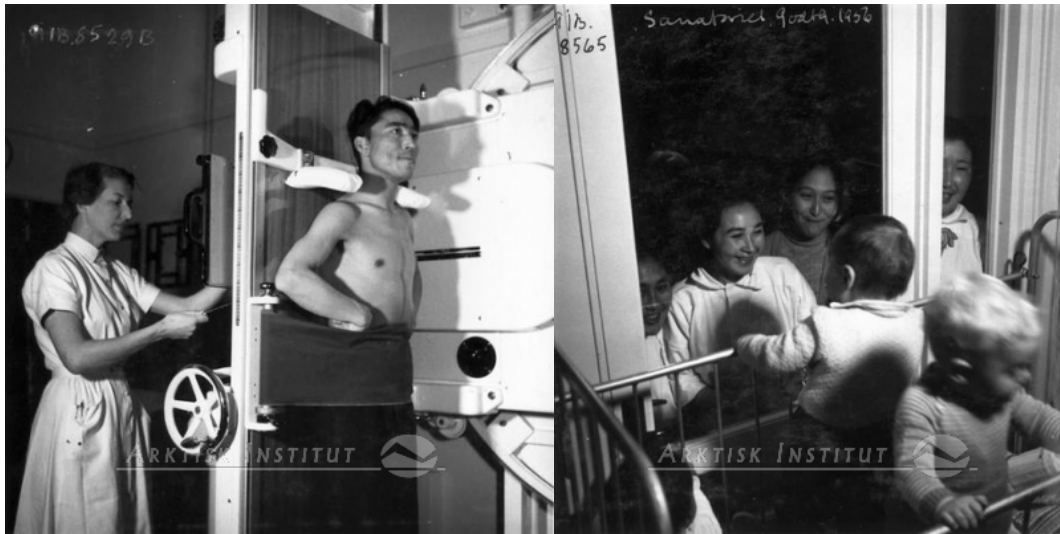
”Man venter at radiofonien vil fremvise de to kulturer, som er grundlaget for grønlændernes liv og udvikling af i dag, og at radiofonien navnlig ikke vil tilsidesætte den gamle grønlandske kulturs positive sider, som efterhånden glemmes af grønlænderne.”

(Pastor Karl Schou, In: M. Gam, 1957, p. 7)

Blandt befolkningen ønskede man altså at radioen skulle være med til at bevare den gamle grønlandske kultur, under den stærke industrielle udvikling der toppede i starten af den anden halvdel i det tyvende århundrede (Rygaard, 2006: p. 155).

En af de populære udsendelsesformer i radioen i begyndelsen var reportager (Rosing, Ulrik, 1998: p. 113). Journalisterne tog ofte af sted ud i marken og indsamlede stof til radioen. Den danske programmør Knud Wissum (1959 – 61) dækkede for eksempel en vaccination af skolebørn i *Qoornoq*, i forbindelse med tuberkulosekampagnen i 1959 (*op.cit.* p. 39).

Tuberkulosen optog i det hele taget alle i Grønland, både på et personligt plan såvel som i medierne. Radioen var med til at holde trit med bekæmpelsesforløbet som var centraliseret omkring Dronning Ingrid's Sanatorium (jf. Kristensen, 2004):

Figur 3. Billeder fra 1956-8. 1: Røntgenfotografering på sanatoriet i Nuuk; Godthåb. 2: Patienter på sanatoriet i Nuuk; Godthåb, betragter deres usmittede børn bag en glastrude. Foto: Jette Bang²⁷.

Sådanne udsendelsesprogrammer blev produceret i Kultur og Underholdningsafdelingen (K&U). K&U-afdelingen optog størstedelen af dagens radioprogrammer dengang. De blev drevet henholdsvis af de professionelle grønlandske journalister, freelancere som præster og lærere, og selvfølgelig lytterne selv. På den måde blev de samtlige obligatoriske programkategorier dækket, som var: socialkulturelle emner, religion, børn og unge, og historie (Stenbaek-Lafon, 1979: p. 29).

Radioavisen og vejrudsigten har naturligvis været nogle af de vigtigste udsendelser i KNR fra begyndelsen (Stenbaek-Lafon, 1979: p. 25). Lytterne satte ofte deres dagsorden omkring eftermiddags – og aftensradioavisen samt vejrmeldingerne (jf. Valgreen, 2008: p. 17). Ifølge diverse radioanekdoter, var vejrmeldingerne lige så livsnødvendige som mad og drikke for nogle familier, da vejrmeldinger kunne redde fiskerfartøjer i de barske grønlandske vejrforhold: ”*Ataata sad hver eneste morgen og lyttede intenst til vejrudsigten med øret helt tæt ved højttaleren. I de minutter var det bandlyst at sige noget!*” (Valgreen, 2008: p. 17)

De lokale nyheder blev korresponderet fra de lokale borgere fra de forskellige byer, mens de internationale nyheder blev hentet fra København (Stenbaek-Lafon, 1979: p. 28).

²⁷ Billederne er hentet fra: <http://www.arktiskebilleder.dk/> (14.01.13)

Satirisk underholdning var heller ikke til at komme udenom i radioen, i 1960'erne (Møller, 1998: p. 86). KNR blev inspireret af DR-radioen, der underholdte lyttere i weekenderne, ved at gøre grin med regeringen og politikerne i deres satiriske programmer.

Tv introduceres i Grønland i 1966 af radioforhandleren Ole Winstedt (Pedersen, 2003: p. 9), da foreningen *Godthåbs lukkede telenet* blev dannet (Olsen, 2005: p. 165).

Den første officielle udsendelse i Grønland blev en realitet i 1970, og deraf kunne udsendelserne modtages af medlemmer af radio og tv forhandlerens Ole Winstedts virksomhed i Nuuk (Pedersen, 2003: pp. 9).

I 1970'erne, var man godt i gang med grønlandiseringen i samfundet. Der skete store forandringer indenfor politikken, hvoraf det grønlandske sprog blev debatteret heftigt (Olsen, 2005: p. 161). I radiofonien havde man den målsætning at sproget i radioen skulle øges til 80 % grønlandsk, mens de resterende 20 % skulle være på dansk (Rosing, 1998: p. 77f.). Både radioens og tv'ets rolle i denne periode var, at agere som instrumenter i oplysningsarbejdet (jf. Olsen, 2005: p. 164), som på det tidspunkt blev ført af Grønlands Oplysningsforbund (GOF). Medierne skulle først og fremmest bruges i skolen som del af uddannelsen, og de skulle være tilgængelige overalt i Grønland. GOF begyndte så småt at diskutere etablering af landsdækkende tv. Det var et spørgsmål om hvorvidt tv'et ville gavne det folkelige oplysningsarbejde, eller om det muligvis kunne have en skadelig påvirkning for kulturen og sproget, da hovedparten af udsendelserne ville køre på dansk (*op.cit.* p. 165). Dette kom ikke overens med 1970'ernes sprogpolitik hvor det grønlandske sprog var under stærkt forsvar fra politikernes side: ”*Et Grønland uden det grønlandske sprog er som en kajak uden skindbetræk*” (Ulloriannguaq Kristiansen, In: Olsen, 2005: p. 162)

Breaking News: Første direkte tv

Tre år efter Hjemmestyrets indførelse (1979), skete der en anden stor milepæl i Grønlands mediehistorie. Den første november 1982, udsendte KNR landsdækkende tv for første gang (jf. Rosing, 1982). Seerne blev budt velkommen af værten, den daværende radiofonichef Peter Frederik Rosing (Bach, 1998: p. 155):

Figur 4. Den første samtidighedstv-udsendelse, med tv-redaktøren Søren Bach, landstyreformanden Jonathan Motzfeldt samt programredaktøren Morgen Bloch Poulsen som gæster i studiet. Foto: Aviaja Lyberth

KNR's koncertsal var blevet forvandlet til et tv-studie, for at fungere som central for direkte grønlandske tv-udsendelser, til alle de 25 byer og bygder langs kysten som besidder tv-foreninger (Solsi, 1982: p. 10). KNR havde fået mulighed for at købe produktionsudstyr fra USA billigere end forventet, da dollarkursen faldt i 1980-81 (Kleivan & Nielsen, 1984: p. 24).

Ved at oprette samtidighedstv, havde KNR et mål om at producere grønlandske egenproducerede programmer for både voksne og børn (Solsi, 1982: p. 10). Samtidig ønskede myndighederne at få stoppet den illegale tapning af dansk tv, som udførtes af de lokale tv-foreninger i forskellige byer (AG redaktionen, 1983: p. 31). I det første årti tv'et eksisterede i landet, blev der tappet bandede danske tv-udsendelser, som blev vist illegalt til abonnenterne (Pedersen, 2003: p. 9). Tapningen gav blandt andet de grønlandske seere mulighed for at se den verdensomspændende boksekamp i Tyskland i 1976, med den professionelle bokser Muhammed Ali. De fleste seere i Danmark fik ikke den samme mulighed, da dansk tv ikke havde råd til at udsende kampen (Stenbaek-Lafon, 1979: p. 62).

Det illegale tapning af dansk tv i Grønland skabte problemer for blandt andre danske politikere, der var under pres fra kunstorganisationerne der krævede betaling (Rygaard, 2004, p. 170).

En af de primære grunde til oprettelsen af tv'et, og som bliver ved med at dukke op i samtidighedskilderne om KNR-tv, var ligeledes at myndighederne ønskede at fjerne de grønlandske unge fra gaderne og formindske alkoholforbruget (Pedersen, 2003: p. 11). Samtidig ville myndighederne gerne se, at grønlandske kunstners potentiale og arbejdskraft udnyttedes. Visionen var at ansætte de uddannede kunstnere i både radio og tv, til både kunstnernes og institutionens fordel (Lynge et al., 1990: p. 25).

Målet med KNR's overtagelse var ligeledes, at bane vejen for muligheden at broadcaste andre tv-kanaler fra andre lande (LTR, 1982: p. 2).

Der var dog nogle betænkeligheder hvad angår tv'ets position i samfundet; både fordi der var bange anelser om at radioen ville blive tilsidesat til fordel for tv'et (Bach, 1998: p. 154) og fordi nogle mente at tv'et ville få for meget magt over befolkningen (LTR, 1982: p. 2). Blandt andre, havde de Canadiske Inuit Broadcasting Corporation (IBC) observeret den magt tv'et har påtaget sig i samfundet, hvor børn foretrak at sidde inde foran tv'et frem for at lege udenfor (*ibid.*). Der blev ligeledes vurderet at præsidentkandidaternes udseende nu udgjorde en afgørende faktor ved præsidentvalgene i USA og at dette havde mere signifikans end det, der blev sagt (*ibid.*).

Generelt har der været opmærksomhed omkring de visuelle mediers indflydelse på mennesker, siden filmens spæde start i 1920'erne (Boe, 1995). Forskningsundersøgelserne fra dengang, var prægede af ideen om at filmens effekt resulterede i målelige ændringer i holdninger og adfærd hos modtagerne (*ibid.*).

Frygt for det nye medies ensidige påvirkning skildres ligeledes i *kanyleteorien* fra Harold D. Laswells kommunikationsteori fra 1948 (jf. Thorlacius, 2002: p. 26). Teorien opfatter individet som et passivt og modtageligt offer for mediernes negative indvirkning. Med andre ord, en angst for at vold på tv ville give børn og unge 'ideer' til kriminell adfærd (Rygaard & Pedersen, 1999: p. 54).

Undersøgelserne i efterkrigstiden har dog vist, at mediernes effekt på modtageren ikke virker direkte, men filteres afhængigt af psykologiske, sociale og kulturelle faktorer (Boe, 1995: p. 15).

Tv'et effekt var ligeledes under søgelyset ved forskningsundersøgelser i 1970-80'erne, i takt med teknologiens udvikling (Rygaard & Pedersen, 1999: p. 55). Samfundet mente til dels at tv'et havde en negativ effekt på kvaliteten af det kulturelle liv. Indenfor de individuelle, kulturelle, sociale, økonomiske og politiske aspekter holdt tv'et ikke en særlig høj kritisk anseelse (Hartley, 1992: p. 9).

Kanyleteorien og ideen om mediernes ensidige virkning for modtageren er blevet dybt kritiseret sidenhen, og modsvares blandt andet med en anden teori: *Uses and gratificationsteorien* (Thorlacius, 2002: p. 27). En retning som går ud på at man opfatter modtagere / seere som aktive i brugere af medierne. Medieforskerne interesserer sig mere for om hvad seerne gør for medierne, i stedet for hvad medierne gør for seerne indenfor denne retning (Boe, 1995: p. 16).

De bange anelser med hensyn til tv'ets indvirkning på den grønlandske befolkning skyldtes til dels ideen om at tv'et sandsynligvis ville forstyrre den daværende idealisering af grønlandskheden. Idealiseringen gik ud på opbygning af den nationale identitet. Det vil sige grønlandiseringen (LTR, 1982, p. 2). Hjemmestyrets daværende sagsbehandler Jakob Janussen skrev blandt andet i en AG artikel, at når der sendes så mange danske og udenlandske programmer, mister grønlandiseringen en del af betydningen (AG redaktionen, 1983, p. 27).

På den anden side, mente man også at tv'et ville have en positiv indflydelse på den politiske debat: fordelene var, at politikerne nu fik mulighed for at debattere for åben skærm ved valgkampene (Solsi, 1982, p. 25). I programfordelingen i tv'ets første år, kan man se at planen var, at primært de politiske debatter skulle indgå på tv, mens de kulturelle skulle være de sekundære (Kleivan & Nielsen, 1984: p. 38). Den daværende ICC-præsident Hans Pavia Rosing mente, at tv kunne være udslagsgivende når man som borger fik mulighed for at se de

politiske kandidater under vælgermøderne (*op.cit.* p. 39). En modsat vinkel i forhold til kritikken omkring de amerikanske vælgere.

Hjemmestyrets kulturråd havde et ønske om at grønlandisere de udenlandske programmer i 1980-90'erne (Lyng et al., 1990: p. 26).

Således arbejdede KNR for at opfylde det ønske (Rosing, 1998: p. 77); seerne kunne nu se programmer versioneret på grønlandsk med både speak og undertekster (Kleivan & Nielsen, 1984: p. 30). Den kinesiske animation fra 1961 blev versioneret til *Aapakaat Kunngiat* (jf. Olsen, 1991), med de grønlandske teaterskuespillere som speakere, til især børnenes begejstring. Den grønlandiserede version blev så populær, at den opnåede en lille renæssance i 2009, efter seernes ønske til KNR om genudsendelser, på det sociale netværk *Facebook*²⁸.

Nyhedsprogrammer har altid været nogle af de vigtigste siden KNR-radios begyndelse. Det grønlandske nyhedsprogram på tv startede i 1989 med navnet *Qanorooq* (Hvad bliver der sagt) (Lyng, 1998: p. 162). Nyhedsprogrammet sendes direkte i alle hverdage, og er ca. 10-15 minutter i længden. Qanorooq formidler begivenheder der sker både i Grønland, Danmark og i udlandet.

KNR-tv i det sidste årti

Som teknologien udvikler sig, er Grønland blevet mere og mere en del af den globale verden. Tv og internettet i Grønland har gjort, at befolkningen har fået mange flere muligheder hvad angår mediet. Statistikkerne viser at halvdelen af befolkningen i Grønland i 2006, havde adgang til internettet fra eget hjem, mens næsten 70 % havde adgang fra arbejdspladsen eller uddannelsesinstitutionen (Grønlands Selvstyre, 2009: p. 233).

I året 2002 fik Nuuk-borgere for første gang mulighed for at se andre digitale kanaler gennem den lokale station *Nuuk tv*, hvor programudbuddet er baseret på de europæiske satellit-tv-programmer²⁹. Resten af kysten fulgte efter da de lokale medievirksomheder gav indbyggerne mulighed for at købe sig til flere tv-kanaler, blandt dem er den lokale tv-udbyder i Ilulissat

²⁸ Man kan se Facebook-gruppen der fik KNR til at genudsende animationen her:
<http://facebook.com/#!/pages/500-for-Aapakaat-kunngiat-bliver-atter-genudsendt-p%C3%A5-KNR/74878608859?sk=wall> (25.07.12)

²⁹ Man kan finde info om Nuuk tv's satellitkanaler her:
nuuktv.com/index.php?option=com_content&view=article&id=4&Itemid=4&lang=danish (26-07-2012)

Arctic tv³⁰. Ved hjælp af dekoderen, kan man modtage store internationale kanaler, såsom: CNN, Discovery Channel, MTV og lignende.

Nuuk tv har publiceret en rapport over en kundeanalyse i 2011 med titlen *Nuuk TV lokal kundeanalyse*. Analysen er udført af TeleMark A/S med telefoninterviews af 445 tilfældige husstande i Nuuk. En af de væsentligste resultater var, at 83,6 % af de adspurgte husstande var medlemmer af Nuuk tv og havde dermed adgang til satellitkanaler (Nuuk TV, 2011: p. 20)³¹. Dermed havde over halvdelen af Nuuks borgere ikke bundet til at se KNR når de ser tv.

Efter at have monopoliseret tv'et i Grønland gennem 23 år, havde KNR nu konkurrenter. Som følge deraf, skulle der ske noget nyt. I 2006, udskiftede *Avit-systems* det analoge system i KNR med det digitale (jf. KNR.gl redaktionen, 2006). Avit-systems er et dansk selskab der servicere forskellige radio/tv-medier med forskellige udviklingsprojekter, heriblandt *digitalisering*.

Det *analoge* er et gammelt system der opererer i fysisk form (Branston & Stafford, 2010: p. 240). Det vil sige det analoge tv formidler gennem henholdsvis tv-master, satellit eller kabel. Ved at *Digitalisere*, kan man formatere data til elektroniske enheder, såsom computere. På den måde kan man anvende disse data på flere måder. Digitale data kan nemt duplikeres og gøres langtidsholdbare (*ibid.*).

Formålet med at digitalisere KNR var at øge effektiviteten og fleksibiliteten af produktionsudstyret. Dette indebar en fuldstændig udskiftning af det eksisterende udstyr, såsom kameraer og videoservere.

Den mest umiddelbare fordel er, at digitaliseringen teknisk set giver klarere billeder og bedre lyd. Det digitale medie giver ligeledes en mere individualiseret brug, som kommer an på interesser og økonomi; de, der har råd kan gennem internettet for eksempel se de udsendelser de har lyst til at se, uafhængigt af tid og sted. I dag har KNR sin egen nyhedshjemmeside på internettet, ligesom andre public service stationer som tidligere nævnt.

³⁰ Man kan finde info om Arctic TV her: <http://arctictv.gl/om-arctic-tv/> (26-07-2012)

³¹ Kundeanalysen fra Nuuk tv er ikke tilgængelig mere på internettet af ukendte grunde, man kan dog finde informationer om analysen her: <http://www.onsite.dk/mailcom/emailIkkeSe.asp?ID=13477&type=s&org=533> (04.01.13)

Man kan læse artikler om de sidste nyheder, gense grønlandske tv-programmer og eventuelt kommentere udsendelserne. Dermed er der bedre muligheder for interaktivitet mellem seere og producenter. Dette kan sammenlignes med Thorlacius' model, hvor seere i første omgang modtager den transmitterende ikke-interaktive produkt (jf. Thorlacius, 2002: p. 85). Takket være digitaliseringen, bliver den konverserende interaktive funktion mulig (jf. *op.cit.* p. 87). Det vil sige, afsenderen og modtageren er i stand til at kommunikere med hinanden via internettet.

Programudbuddet i de sidste fem år

Historisk set, har mediemarkedet i lande med mindre befolkningstal færre muligheder end de større lande (Lowe & Nissen, 2011: p. 7).

Det grønlandske samfund er som følge af koloniseringen konstant blevet sammenlignet med Danmark. Det gælder også hvad angår medier. Forholdet mellem den danske befolkning og den grønlandske kan umiddelbart sammenlignes med et majoritets-/minoritetsforhold; den danske befolkning på seks millioner mennesker mod 56.000 grønlænderne der nemt kan kategoriseres som en minoritetsbefolkning. Begreberne *majoritet* og *minoritet* bruges ikke her i demografisk forstand da flertallet (89 %) af Grønlands befolkning³² stammer fra de oprindelige folk.

Selvom Danmark er et lille land i forhold til international standard, er det et forholdsvis rigt land. Derfor er radio og tv-stationer DR og TV2 nogle mediemastodonter i forhold til KNR. Det er desuden ikke en hemmelighed, at kvaliteten af programmerne fra DR er bedre end KNR's. Sammenligner man nyhedsudsendelserne *Tv-avisen* (Ring, 2013) fra DR og *Qanoroq* (Lund, 2013), kan man se at DR overvejende har flere ressourcer til rådighed end KNR.

Det har seerne heller ikke overset. Den grønlandske befolkning har altid stillet krav til bedre kvalitet og kvantitet af grønlandske programmer, da man har kendt til de internationale standarder gennem blandt andre DR (Lyng, 1998: p. 162).

Teoretisk set, kan mediemarkedet i mindre lande ikke anvende de samme strukturelle forventninger for medieregulationer som de store lande (Lowe & Nissen, 2011: p. 7f.). Den

³² Procenttallet stammer fra Grønlands statistik anno 2011. Statistikken omkring befolkningen kan man læse om her: <http://www.stat.gl/dialog/main.asp?lang=da&theme=Befolkning&link=BE> (26-07-2012)

britiske nyhedskanal BBC, der har langt bedre indtægter og arbejdsstyrke til at skaffe sig milliarder af seere og international anerkendelse, kan ikke efterlignes af producenter fra Danmark (*ibid.*). Med andre ord, er landets størrelse og befolkningstal det der afgør hvordan tv-udsendelserne bliver organiserede og fungerer (*op.cit.* p. 21). Man kan argumentere for at denne teori er bekræftet når det gælder seertallene, programudbuddet og økonomien i KNR³³.

Seerundersøgelser og programpræferencer

Undersøgelsen *Ønsker til programmer i KNR* fra 2008 (jf. pp. 23), bygger på 782 interviews af borgerne fra forskellige steder (Radio & TV Nævnet, 2008: p. 5), det vil sige ca. en enkelt procent af Grønlands befolkning. Det er heller ikke muligt at se ud fra rapporten hvor de interviewede kommer fra i landet, der blot er opdelt i ”byer” og ”bygder”. Af den grund er det svært at afgøre hvorvidt seerne fra alle dele af landet er repræsenterede; hvorvidt det overvejende er byerne, som inkluderes i undersøgelsen som for eksempel uddannelsesbyerne Aasiaat, Sisimiut, Nuuk og Qaqortoq, eller om det er de såkaldte yderdistrikter såsom Upernavik, Tasiilaq, etc. (jf. Rygaard, 2002: p. 94). Forskellen mellem uddannelsesbyerne og yderdistrikterne er, at uddannelsesbyerne ofte er driftige erhvervsbyer mens yderdistrikterne er domineret af ufaglærte arbejdere og derfor har overvejende mindre samfundsmæssige ressourcer (*ibid.*) og derved mindre adgang til medier efter eget valg.

Man kan argumentere med at forskellen mellem byerne kan være en afgørende faktor i resultaterne på undersøgelsen.

Det umiddelbare resultat af undersøgelsen er et ønske om flere grønlandske egenproducerede kulturelle programmer (jf. Radio & TV Nævnet, 2008). Egenproducerede programmer udgjorde kun otte procent af den samlede sendefladen i 2009 (Egede et al., 2010: p. 7). For at fuldende dagens programmer i KNR, henter man derfor størstedelen af udsendelserne fra DR og TV2. Dog bruger KNR *prime time* til at udsende de grønlandske programmer. Det vil sige at de vises på den bedste sendetid på dagen, som starter cirka klokken otte om aftenen. Den tid på dagen hvor seerne oftest sidder hjemme på sofaen og ser tv.

Det betyder også, at disse grønlandske programmer skal konkurrere med de internationale kanaler fra dekodere, udbudt af de lokale tv-stationer, der også sender de mest populære og

³³ Seere, programudbuddet og økonomien skrives nærmere om i resten af kapitlet

sete programmer på det samme tidspunkt. Undersøgelsen viser således at halvdelen af tv-seerne ser KNR-tv, mens den anden halvdel ser udenlandsk tv (*op.cit.* p. 6).

Derfor kan det være afgørende at KNR sender de programmer som befolkningen har interesse i. Da KNR-tv blev grundlagt i 1982, lå politiske debatter højt på listen af programfladen (jf. p. 39). Undersøgelsen i 2008 viste at dette ikke længere er faktum, hvis seerne havde noget at skulle have sagt (jf. Radio & TV Nævnet, 2008: p. 19). I forhold til kulturprogrammer, naturprogrammer og underholdning, er politiske debatter ikke så væsentlige for seerne (*op.cit.* p. 10).

Som nævnt før, ønsker stort set alle grønlandsk-sprogede seere flere egenproducerede kulturprogrammer (*op.cit.* pp. 3, 13). I rapporten er det ikke præciseret, hvilke programmer der defineres som kulturelle. Dog kan man som læser udlede at der er tale om de førnævnte programmer som *Kulturi* (Larsen, 2007), *Tillierneq* (Sørensen, 2012), *Labrador' Kangian'* (Sørensen, 2011), etc. De samme type programmer som bliver behandlet i dette speciale. Disse programmer indeholder emner, som man ofte forbinder med grønlandsk kultur i populær betydning. Det vil sige de nationale symboler såsom nationaldragten, musikken, de grønlandske mad, etc. bare for at nævne nogle få stykker. Disse nationale symboler behandles senere i specialet.

Rollen som public service-medie

Mediearbejdsgruppens målsætninger ifølge *Stærke Medier* er blandt andet at give alle borgerne mulighed for at finde alle de informationer de har brug for gennem medierne (Egede et al., 2010: p. 4). De informationer borgerne modtager gennem medierne skal også kunne bruges til undervisning; KNR har stort set haft denne samme målsætning som fra starten; mediet skal være informativt nok til at oplyse borgerne bredt omkring verdenssituationen.

Den relativt nye funktion som public service-mediet skal have i Grønland er at fremme demokratiet i samfundet. KNR vil gerne give borgerne mulighed for at ytre sig gennem landsdækkende, regionale og lokale medier og deltage i samfundsdebatterne (Egede et al., 2010: p. 4). Det vil sige at fremme den transmitterende interaktive kommunikation (jf. Thorlacius, p. 85).

KNR skal som public serviceorgan være alsidig og mangfoldig, hvilke betyder at medierne skal afspejle hele samfundet, så alle målgrupperne kan inkluderes (Egede et al., 2010: p. 4). I dag er KNR ikke længere den eneste tv-station som kan udsende på landsdækkende plan. De lokale radio/tv-stationer i de forskellige byer har mulighed for at samarbejde med KNR (Lyberth, 1998: p. 204), og ajourføre de lokale begivenheder til det øvrige Grønland gennem blandt andre radioprogrammet *Nunatsinnit* (nyheder fra vort land). Nyhedsprogrammet *Qanorooq* anvender ligeledes deres kontakter og journalister fra diverse steder i Grønland med det mål at inkludere andre byer, for eksempel gennem afdelingerne KNR-*Avannaa* (KNR-nord) i Ilulissat og KNR-*Kujataa* (KNR-syd) i Qaqortoq. Derudover bidrager korrespondenter fra Sisimiut, København og Canada (Egede et al., 2010: p. 18). Man kan godt sige at der gradvist sker en decentralisering indenfor tv i Grønland, selvom meget af det, der vises KNR stadig har udgangspunkt i Nuuk.

Globalt set, er centraliseret tv-produktion ikke en ny ting (Hartley, 1992: p. 193). Tv'et er, ifølge den australske professor John Hartley, historisk set en af de mest centraliserede industrier i verden.

Bygderne og de mindre byer i Grønland vender deres blik mod hovedstaden Nuuk gennem KNR-tv, KNR vender blikket mod dansk tv, og dansk tv vender blikket mod de største tv-industrier, såsom USA's. Selv store lande som Australien, med en befolkning op mod sytten millioner, er ikke nok til at opnå det internationale marked, fordi den australske befolkning, ligesom danskerne, helst ser tv fra USA (*ibid.*). Tendensen til centraliseringen kunne på grund af seernes behov for at holde kontakt med steder, hvor der virkelig sker noget, fordi det bare er mere interessant (*op.cit.* p. 195).

I Grønland, er centraliseringen stadig gældende. Ikke kun i medierne, men også i samfundet generelt (Lyng, 2009: p. 11). De vigtige afgørelser og indstillinger fra politisk side finder sted i Nuuk. Tendensen er nemlig, at resten af kysten følger trop; tidligere politiker og chef for KNR Finn Lyng (jf. Rosing & Stenbæk, 2008) har blandt andet sagt at Nuuk har overtaget Danmarks rolle som kolonialister over resten af kysten: "*Systemet er blevet principielt afkoloniseret – ikke folks holdninger... Nissen er flyttet med...*" (Lyng, 2009: p. 10).

Ergo skal public service-mediet KNR, arbejde imod tendensen af tv-industrien og samfundet, og sørge for at fokusere lokalt - og nationalt, og lade det kommercielle mediemarked om at på i massernes ærinde.

Strategier for at opfylde rollen som public service-forpligtelsen, mangler der ikke noget af fra KNR's side. Visionen for KNR er formuleret således i en af publikationerne: "*Kalaallit Nunaata Radioa (KNR) er en stærk og dagsordensættende public service virksomhed, der binder samfundet sammen og sætter Grønland på verdenskortet*" (Egede et al., 2009: p. 3)

KNR's mission er at levere nyheder, oplysninger, undervisning og underholdning gennem alle elektroniske medieplatforme (*ibid.*). På nuværende tidspunkt, er dette nogenlunde opfyldt; ved hjælp af internettet er KNR's produktioner tilgængelige på stort set alle de medieplatforme, som brugerne nu har adgang til. For eksempel gennem mobilen, tabletten, computeren, tv'et, radioen, etc. Det kommer blot an på, om brugerne er villige - og har råd til at bruge deres egne ressourcer til KNR's produkter, eftersom de ovennævnte platforme er dyre i drift. Derfor er missionen for KNR også at deres produkter er værdige: "...*KNR producerer udsendelser, der får lytterne til at glemme tiden, fordi de får god underholdning...*" (*ibid.*)

Disse brede programudbud som er gode nok for seerne til at glemme tiden for et stund, skal ifølge strategierne sørge for at styrke det grønlandske sprog, kultur og identitet (*ibid.*).

Disse kan teoretisk set opnås med gode ressourcer, som KNR på nuværende tidspunkt ikke har (Poulsen & Egede, 2012: pp. 1). De årlige bevillinger til KNR bliver fastlagt gennem finansloven under Departementet for Kultur, Uddannelse og Forskning. I 2011, blev KNR bevilliget 62.521.000 kroner (Kleist & Kristiansen, 2010: p. 13).

Derudover tjener KNR 5,9 millioner kroner på reklamer, lykønskninger og meddelelser (Egede et al., 2010: p. 7).

Ifølge årsregnskabet fra 2011 (Egede et al., 2011: p. 5), nåede salg af reklamer og sponsoraftaler ikke det forventede niveau. Derudover har driftsresultatet for 2011 udvist et underskud på 1,9 millioner kroner, som skyldes færre indtægter på 0,8 millioner kroner, højere lønomkostninger på 0,9 millioner kroner og andre højere omkostninger på 0,3 millioner kroner.

Disse har ført til, at det økonomiske råderum for KNR er blevet mindre igennem årene, og institutioner har færre midler at producere for (Poulsen & Egede, 2012: p. 1).

I august 2012 udsendte KNR en pressemeddelelse som informerede om at stationen var blevet tvunget til at gennemføre en omfattende sparerunde og nedlægge elleve stillinger (Chemnitz, 2012). Efter sparerunden ville KNR være nede på 83 i antallet af medarbejdere, hvilket betyder at public service stationen ikke længere kan leve op til sine lovpligtige forpligtelser. I stedet for at forbedre kvaliteten og producere flere grønlandske programmer, ville nedskæringen betyde færre udsendelser i både radio og tv.

Kapitel 3: Programanalyse

Kultur der formidles i public service mediet KNR er ikke entydigt. Min hypotese er, at forskellige generationer har forskellige diskurser når det kommer til den grønlandske kultur. I analysen vil jeg gerne bekræfte, eller afkræfte denne hypotese.

I forrige kapitel har jeg kortfattet redegjort for hvordan KNR samt det grønlandske samfund har udviklet sig i det 20. århundrede for at give en ide om, hvordan den grønlandske kultur har formet sig gennem KNR's levetid.

Dette kapitel er en indkredsning af den grønlandske kultur som den repræsenteres i mediet, velvidende at der ikke kan tegnes et helhedsbillede, men blot en forsøgsvis indkredsning af den grønlandske kultur, som repræsenteres i dag.

Populære programmer i KNR er kommet og gået i løbet tv'ets historie. Jeg vil i dette kapitel introducere nærmere, hvilke programmer jeg har udvalgt til min analyse.

Der er groft inddelt KNR-tv's kulturelle programmer i to kategorier; de 'sentimentale' og de 'sarkastiske'.

Sentimentale beretninger

De programmer som sættes under denne kategori har det tilfælles, at de har tendens til at vise det smukke, eller i hvert fald det mest positive billede af Grønland. I nogle tilfælde på en *nostalgisk* måde.

Programmerne som sættes under kategorien de 'sentimentale' er nødvendigvis ikke baserede på store følelser. Det er et udtryk for at de æstetiske vinkler af programmerne har nogle klare elementer af dyrkelse af fortiden, *kalaaliussuseq* og forfædrene. Et eksempel er tv-

programmets *Kulturis* (2007-2011) titelsekvens der viser film fra arkivet taget i 1950-1960'erne (jf. Bilag 1):

Figur 5. Billede fra *Kulturis* titelsekvens. Film optaget i 1950-60'erne af en ukendt dansk fotograf. Foto: Aviaja Lyberth.

Dette vurderes som nostalgisk da filmene fra titelsekvensen stammer fra en anden tid end den situationelle kontekst (jf. Thorlacius, 2002: p. 139). Titelsekvensen udgør programmets *fatiske funktion*, som går igen i alle udsendelserne fra programmet. Der er anvendt film fra arkivet, der giver programmet en let nostalgisk tone. Dette har til formål at holde kontakten til seerne kørende gennem en genkendelig faktor.

Filmklippene fra titelsekvensen har nødvendigvis ikke noget med selve indholdet at gøre; der bliver ikke videregivet nogle informationer til seerne, men den skaber en rød tråd der udmønter sig i produktets ensartede kendetegn.

I titelsekvensen vises billeder af, hvad der forbindes med *Kalaaliussuseq*, eller den traditionelle grønlandske kultur; en *ulu* (kvindekniv), mand roende i kajak, en *umiaq* (konebåd), trommedans, etc. (jf. Bilag 1). De elementer som man kan argumentere for at tilhøre de svundne tider.

Længsel mod de svundne tider som også kaldes nostalgi ses i grønlændernes kulturformidling især indenfor den anden halvdel af forrige århundrede, som man for eksempel kan høre i diverse lyrik. Et eksempel er de kendte rockgruppes *Sumes* (1972 -) lyrik: ”Kajakken ai, den stakkel, mister sit skind tæres af tiden, nogen, bliver den til skelet når ingen længere bruger den.”³⁴ (Høegh et al., 1973). Rockgruppen *Sume* som i sig selv repræsenterer et nationalt symbol på grund af dens stadige popularitet siden 1970’erne, trods deres manglende fornyelse. Deres sange, som ligeledes kendes af de unge i nutiden, er de samme sange de spillede i starten af deres musikkarriere.

Vendepunktet for de moderne tider, som blandt andet har ført til de omstændigheder samfundet er under i dag, vurderes til at være i 1950’erne (Pedersen, 2011: p. 134). Det vil sige G-50-perioden som populært kaldes for *daniseringstiden*. I perioden omkring *modernismens* indtog i Grønland i 1950-80’erne har der været en generel bekymring over tab af kultur, hvor folk var optaget af at samle, vedligeholde og genvinde traditioner (*ibid.*) I *Sumes* lyrik, kan man læse bekymringen for at glemme rødderne, som ofte vurderes til at garantere *kalaaliussuseq*. Uden påskønnelse af rødderne, er der fare for kulturel forfald (*ibid.*). Ligesom kajakken der tæres eftersom den ikke længere bruges. Sædvaner og skikke viser at den kulturelle arv, og den historiske kontinuitet i den grønlandske kultur er betydningsfulde for folket. For eksempel i kunsten er det synligt, at man gør en indsats for at huske rødderne. Man arbejder hårdt for at holde fast i de ting som man frygter at miste (jf. Hastrup, 2004: p. 118).

Sidst 1960’erne har der været tale om to forskellige kulturer: den dominante kultur som moderniseringen har resulteret i, og *modstandskulturen* dannet ud fra ideen om at den dominante kultur gjorde grønlænderne til enten danskere eller rodløse (Pedersen, 2011: p. 135). Ikke kun *Sumes* lyrik afspejler denne holdning, de kulturelle tv-programmer spiller ofte efter denne holdning i KNR, også i nutiden (jf. *Kulturi*).

Blandt andre, har filosofen Frantz Fanon (1925-1961) behandlet koncepter svarende til modstandskulturen i Grønland (Pedersen, 2011: p. 136). Han har opdelt

³⁴ Citatet er taget fra album-coveret til *SUME Demos 12*, oversat til dansk af Ib Michael.

afkoloniseringsprocessen i tre dele: *Assimilation* (tilpasning), *Abrogation* (neddykning i fortiden) og *Appropriation* (generobring). Fanon påstod at de koloniserede folk i assimilationsperioden, stræber efter at ligne kolonisterne ved at behage. G-50-perioden i Grønland kan sammenlignes med assimilationsprocessen. Ved Abrogationsperioden længes de koloniserede folk efter de før-koloniale tider, hvor de begynder at trække sig tilbage fra den vestlige kultur i bekymring om at miste egen identitet. Appropriationsperioden er karakteriseret ved blandt andet oprørsk litteratur og lyrik hvor folk begynder at engagere sig for sociale og politiske handlinger, såsom demonstrationer med det mål at påvirke landsmændene til at arbejde for egen kultur (Pedersen, 2011: p. 136). Citatet fra *Sume* er blandt de mange gode eksempler på appropriationsperioden i Grønland.

Den danske forsker i de postkoloniale og medier, Dr. Eva Jørholt har videreudviklet Fanons teorier om processen i postkolonialismen (*art.cit.* p. 137). Hun mener at den 'hybride kulturelle appropriations praksis' er en del af den tredje proces. Processen går ud på at de koloniserede blander deres egne intellektuelle 'ejendele', med hvad de finder brugbare ude i verdenen for at skabe nye sammensætninger (*art.cit.* p. 137). Dette er en del af globaliseringsprocessen i verdenen og kan blandt andet findes i medierne i nutiden. Programmer som *Kulturi* er en af de gode eksempler for dette, fordi ved siden af de nutidige elementer der også vises, skildres *kalaaliussuseq* i æstetikken. *Kalaaliussuseq* på en traditionalistisk måde.

Sentimentalitet kan i nutiden forstås nedsættende synonymt med *føleri*³⁵. At være sentimental er et personlighedsmønster og en psykologisk tilstand der grænser sig til 'overdrevent følelsesfuld' ifølge diverse definitioner. Man kan for eksempel klassificere det sentimentale for at have forkærlighed for det *trivielle* i for eksempel litteratur, musik og medier (jf. denstoredanske.dk).

Sentimentaliteten har dog nødvendigvis ikke altid en negativ konnotation. Betydningen af begrebet kan være flydende i andre sammenhænge, alt efter hvis synspunkt ordet defineres fra. Ordet anvendes for eksempel om noget der er rørende, følelsesfuldt eller gribende (jf. denstoredanske.dk).

³⁵ Begrebets definitioner af sentimentalitet er beskrevet i: http://www.denstoredanske.dk/Sprog,_religion_og_filosofi/Filosofi/Menneskets_grundvilk%C3%A5r/sentimentalitet (29.12.12).

I dette tilfælde, vil begrebet anvendes i forbindelse med de elementer i tv-produktioner, der på en æstetisk sentimental måde formidler hvad der anses som *Kalaaliussuseq*, ved for eksempel at formidle de grønlandske traditioner.

Traditioner

Definitionen af begrebet traditioner er, de sociale holdninger og handlinger der er styret med en grad af ritualitet, efter hvordan man altid har gjort generation efter generation (Rygaard, 2006: p. 168).

Ifølge symbolantropologen Sahlins, er traditioner opfundet af de folk, der konstituerer dem som meningsfulde, til at være indlemmet i det kulturelle system (Sahlins, 1999: p. 409).

Der er en ide om at traditioner, som tilsyneladende er gamle forestillinger eller skikke, ofte er relativt nye (Hastrup, 2004: p. 130). Med andre ord, kunne traditioner være resultater af moderniseringen, som bliver vedholdt for at skabe kontrast til andre kulturer.

Traditioner er levende i deres samtid og tilpasset de funktioner, de skal opfylde i det kulturelle system. Selvom kajakken ikke har den samme funktion i dag som den havde før moderniseringen, har den overlevet gennem historien, ophøjet til nationalt symbol. Kajakken er i dag en anerkendt idrætsgren, ikke kun i Grønland, men også i udlandet (jf. Lyng et al., 1990: p. 37).

Nutidens brug af kajakken har dermed gjort netop tradition tidløs, ved at være tilpasset den tid den bliver brugt. Selve Kajakken er en materiel kulturgjenstand som man ofte ser i for eksempel museer, mens kajakopvisningerne hører med til den *immaterielle kulturarv* (jf. Rasmussen, 2004). Den immaterielle kulturarv indbefatter blandt andet: mundtlige traditioner; den skabende og den udøvende kunst; sociale omgangsformer og ritualer; forholdet til- og adfærden i naturen og det åndelige univers; og endelig madkulturen³⁶.

Den kollektive opmærksomhed danner *kulturarv*. Den arv, som skaber genkendelighed hos folket, og som man mener, er værd at bevare for en specifik *ethnie*: fredede bygninger/områder, traditioner og lignende, som er alt det der præsenterer 'os' (Hastrup,

³⁶ Jf. Konventionen om beskyttelse af den immaterielle kulturarv: <http://inuit.org/en/human-rights/convention-on-the-safeguarding-of-intangible-cultural-heritage.html> (07.01.13)

2004: p. 118). Gennem kulturarven, ønsker man som et folk, at sikre arven til efterkommere, og dermed skabe en lang fælles kulturtradition (*op.cit.* p. 135).

Kulturi

Programmet som sættes under kategorien det 'sentimentale' er det ovennævnte program *Kulturi* som har kørt på KNR i 2007 - 2011. I redaktionen sad den forhenværende journalist ved KNR Tungutaaq Larsen også er en af informanterne i den kvalitative undersøgelse (jf. Bilag 2).

Som titlen antyder, er *Kulturi* et af de programmer som udelukkende behandler den grønlandske kultur, med forskellige aktuelle emner i hver udsendelse.

Programmet indeholdt ofte interviews af inspirerende og fremtrædende grønlændere, som man ofte møder på den kulturelle scene; teaterskuespillere, sportsfolk, musikere og lignende.

Mode versus traditionelle beklædninger

En bestemt udsendelse som jeg har valgt at fokusere på i specialet er sendt på KNR-tv den 8. April 2009, det vil sige et par måneder før Selvstyrets indførelse (jf. pp. ?). Udsendelsen handler dog om et andet meget samtidsaktuelt emne; de meget omtalte kvindestøvler, inspireret af den grønlandske nationaldragt og designet af danskeren Peter Jensen.

Grunden til at jeg valgte at fokusere på lige netop denne udsendelse er, at emnet er repræsentativ for diskurserne der hærgede den grønlandske kultur i både samtiden og i nutiden. Man kan konkludere at Peter Jensens design nærmest blev syndebuk for den værdiladede debat der foregår omkring traditioner og fornyelser.

Designeren Peter Jensen havde hentet inspirationen under sit besøg hos sin Grønlands-bosatte tante Jytte, hvem han opkaldte støvlerne efter:

Figur 6. 1: Peter Jensens design i 2009. Foto: Birgit K. Pedersen, 30.04.11. 2: "Aaugusta og Marie ikklædt festdragt med perlekrave og kamikker", foto: Møller, Holger Dan, 1924³⁷. 3: Traditionelle kamikker. Foto: Johannes Lyberth, 1999.

Nogle kvindelige universitetsstuderende arrangerede en demonstration, for at vise deres utilfredshed over den ukonventionelle måde nationaldragten blev fortolket på (jf. Pedersen, 2011: p. 123). Der var en del diskussioner i Grønland om hvor vidt det var politisk korrekt at en udenlandsk designer anvendte stykkerne af nationaldragten (*art.cit.* p. 129) og ændrede formen i modens navn, hvor han tilmed fik dødstrusler af ukendte protestere. Peter Jensen deltager ikke i *Kulturi*, men har kommenteret hændelsen under et interview i modemagasinet *Vogue*: "Kollektionen og støvlerne er skabt af ren kærlighed og ment som hyldest til den tur vi tog til Grønland i november. At jeg modtager dødstrusler nu, er at blæse denne situation ud af proportion." (Peter Jensen, In: Bumpus, 2009)

Simmels hovedtese omkring mode er, at modefænomenet udspringer af menneskenes tendens til at opfatte verden i en kompleks *dualisme* (Simmel, 1998: p. 103). Denne dualismemekanisme som findes hos alle individer og i alle samfund, omfatter at samfundet består af sociale klasser, der til stadighed forsøger at skabe grænser mellem 'os' og 'de andre'. Det vil sige 'os' og 'de andre' indenfor samfundets grænser.

Selvom Simmels overvejelser drejer sig om mode i forhold til de sociale forskelle i et samfund, kan dette reflekteres i grønlændernes anvendelse af nationaldragten i nutiden, som identitetsmarkør (Jakobsen, 2011: p. 390). En skel mellem 'os' grønlændere og 'de andre'.

³⁷ Billede fra: <http://www.arktiskebilleder.dk/> (14.01.13)

Kritikken af Peter Jensens design handler altså om at ideen om 'os' og 'de andre' blev brudt. Det var et spørgsmål om hvorvidt en udenlandsk person kunne tillade sig at bruge noget så nationalt som nationaldragten til egen fordel og oven i købet lave ændringer på formen med plastik og høje hæle.

Et andet indslag i udsendelsen viser en ældre kvinde præsenteret som Augustine Ringsted (jf. Bilag 1: p. 3f.), der præsenterer delene af kvindernes nationaldragt. Indslaget er en lille lektion om hvad de forskellige dele hedder og hvordan de bruges korrekt. I opposition til moderne tid, har der været en del bekymring over, om det traditionelle håndværk er ved at uddø.

Et af de erklærede mål ved demonstrationen i 2009 var ligeledes, at få etableret en skole udelukkende for læren om nationaldragtsyning (jf. Pedersen, 2011: p. 135). Den skole blev etableret i 2010 og blev kaldt *Kalaallisuuliornermik Ilinniarfik* (Karlsen, 2012: p. 5). Man kan slutte at dette indslag var et signal om grønlandernes stadige behov for at lære navnene på delene i nationaldragten og deres korrekte brug, i traditionens navn.

Kulturelle genstande og symboler

I et andet indslag i udsendelsen (jf. Bilag 1: p. 4f.), bliver endnu en kvinde interviewet. Kvinden arbejder som museumsinspektør i Grønlands Nationalmuseum og præsenteres som Aviâja Rosing Jakobsen. Hun er antagelig valgt som interviewperson som ekspert i historien om nationaldragten (jf. Jakobsen, 2011: p. 385). Aviâja Rosing Jakobsen fortæller blandt andet, at nogle dele af nationaldragen stammer fra Grønlands egne naturprodukter såsom skind, mens andre stammer fra europæisk import, som perlerne og stoffet.

Påvirkninger på designet af nationaldragten stammer tilbage fra 1600-tallets europæiske hvalfangere som blandt andet kom med perler, samt 1700-tallets kolonisering hvor grønlænderne fik adgang til hidtil ukendte materialer (*ibid.*).

Baggrundsmæssigt, har nationaldragten udviklet sig fra at være brugt i hverdagen indtil 1800-tallet, til at ændre sig til festtøj (*art.cit.* p. 390). De givne årsager er erhvervsændringen i kolonitiden, Kristendommens indflydelse samt inspiration udefra.

Aviâja Rosing Jakobsens fysiske baggrund under interviewet består af nogle nationaldragter i en glasmontre, der signalerer at disse er historiske genstande der er til udstilling som kulturelle genstande, der repræsenterer en kultur som findes værdig at bevare.

Museer bruges til at fremstille egen kultur, eller besøge en anden. Relikter eller levninger fra fortiden som ofte bevares i museer konkretiserer kulturhistorien (Hastrup, 2004: p. 132). Genstandene og levningerne er nogle af de mest væsentlige kulturminder som binder fortiden og nutiden sammen.

Da tv-mediet i den grad handler om det visuelle, er det oplagt at anvende genstande og rekvisitter i kulturelle programmer. Et eksempel er netop denne udsendelse, der eksponerer nationaldragten.

Et andet eksempel er, nytårstalerne af grønlandske borgmestre³⁸ og af formanden for Naalakkersuisut Kuupik Kleist³⁹ der sendes gennem KNR-radio og tv. Hver og en havde en eller flere genstande som rekvisitter ved deres taler. Borgmesteren fra Qaasuitsup Kommune fra Nordgrønland med en miniature hundeslæde ved vinduet, Kommune Kujalleq med oliemalerier med motiver af grønlandsk natur i baggrunden, Qeqqata Kommune med en fedtstens figurer i baggrunden og endelig en statuette med motiver af Grønlands havdyr ved Kuupik Kleists tale.

Disse etnisk nationale symboler er referencer til de traditionelle kulturelle diskurser, der distribueres til folket gennem mediet, fra den politiske vinkel.

Man skal heller ikke glemme Dronning Margrethe II's nytårstale, som viser en isbjørnefigur af narhvalstand på det fine skrivebord⁴⁰, der signalerer danskernes og grønlandernes indbyrdes forhold, der har nået et niveau af gensidig respekt og gode intentioner om samarbejde. I hvert fald på et generelt plan (jf. Pedersen, 2008: p. 94).

De oprindelige folks rettigheder

Udsendelsen af *Kulturi* har seks interviewsekvenser, alle med kvinder som fortalere. Grunden til overvægten af kvindelige deltagere, kan man argumentere med at Peter Jensens inspiration kommer fra kvindernes nationaldragt (jf. *art.cit.* p. 126) som kvinder ofte selv syr med stor

³⁸ Man kan se borgmestrenes nytårstalerne her: <http://www.knr.gl/da/tv/borgmestrenes-nytaarstaler> (08.01.13)

³⁹ Man kan se talen her: <http://www.knr.gl/da/tv/01012013-kuupik-kleistip-ukiortaami-oqalugiaataa> (08.01.13)

⁴⁰ Man kan se talen her: <http://www.dr.dk/Nyheder/Indland/2012/12/31/174421.htm> (08.01.13)

præcision: ”*Mange kvindelige syersker bruger mange kræfter på at sy en nationaldragt. Misbrug af de personer fra andre folk, skal stoppes*” (Laue, jf. Bilag 1: p. 9).

Den første interviewede er den universitetsstuderende initiativtager, Aili Liimakka Laue, der sammen med andre studerende dengang udførte et optog mod Peter Jensens design. I baggrunden er der hængt et tæppe i etniske mønstre som for at signalere deres engagement i kampen for rettighederne til de *oprindelige folk* (jf. Bilag 1).

Protesterne refererede blandt andet til UNESCO’s⁴¹ ”Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage”, oversat til dansk: konventionen om beskyttelse af den immaterielle kulturarv (jf. Pedersen, 2011: p. 130). Den immaterielle kulturarv som afspejler traditionerne, adfærden og kunstneriske udtryksformer (jf. Karlsen, 2012).

”... Selvfølgelig følger der en masse følelser med i at bære nationaldragten. At sørge, at fejre, at være glad og lykkelig. Hvis de bliver sat i markedet ... det er ikke retfærdig”. (Laue, Bilag 1, p: 7)

Det der menes i citatet er, at nationaldragten bliver krænkert hvis masseproduktionen af Peter Jensens design realiseres (jf. Pedersen, 2011: p. 128). Hvis man ser bort fra skindsystuer som Kittat, fremstilles nationaldragten i dag oftest i private hjem og er aldrig blevet massefremstillet industrielt (Jakobsen, 2011: p. 392).

Hansigne Petersen som arbejder i systuen *Kittat* (skindstrimler) bliver ligeledes præsenteret under udsendelsen. Kittat ligger i Nuuk og består af en håndfuld kvindelige ansatte, hvor deres arbejde består i at sy nationaldragten på den traditionelle måde (jf. Jakobsen, 2011: p. 385). Hansigne Petersen repræsenterer de kvinder som protesterne gerne ville have, bliver beskyttet ved loven (jf. Bilag 1, p. 5). Selv siger Hansigne Petersen: ”*Man kan ikke kalde det (Peter Jensens design) nytænkning, det er nationaldragten der er tale om*” (Bilag 1, p. 6).

Her er tale om at nationalt symbol der ikke kan røres ved; det vil sige et opsummerende symbol (jf. Pedersen, 2012).

⁴¹ United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

For den danske Peter Jensen og andre 'ikke-grønlandere', repræsenterede støvlernes design et eksotisk 'touch' indenfor moden, som er anderledes end det man er vant til at se i egen kultur. I grønlandernes tilfælde derimod, repræsenterede situationen noget helt andet:

*"... Vi skal gøre det klart at det ligger i vores rettighed, at vi som grønlandere selv skal udvikle det, der er vores. Imitation skal heller ikke forveksles med nytænkning, og det er noget helt andet med at hente inspiration. Der skal være en grænse. Det er kun retfærdigt"*⁴².
(Laue, Bilag 1, p. 9).

For grønlandere er nationaldragten forbundet med den kulturelle arv, som mange vurderer som truet (Pedersen, 2011: p. 130). Demonstranterne ville gerne opnå at den nationale dragt skulle beskyttes ved loven, som intellektuel ejendomsrettighed (*art.cit.* p. 126).

Et anden interview under udsendelsen består af en kvindelig jurist fra KIIIN⁴³. Den interviewede kvinde præsenteres som Ane Marie Sakariassen, som forespørges omkring beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder af grønlandske kulturgenstande. Hun oplyser dog at nationaldragten ikke er beskyttet, på daværende tidspunkt⁴⁴. Hendes holdning omkring anvendelse af nationaldragten som inspiration er følgende:

"Jeg finder det meget vigtigt at nationaldragten skal beskyttes som en del af kulturen. Men designerne og kunstnerne skal også have deres egne rettigheder til ubegrænsede inspirationsmuligheder..." (Ane Marie Sakariassen, Bilag 1, p. 10).

Kunstnerisk frihed

Hvis public service-forpligtelsen skal opfyldes i KNR, skal der udtrykkes flere forskellige holdninger om emnet. Derfor er der også repræsenteret oppositionelle holdninger omkring Peter Jensens design:

⁴² Oversat af Aviaja Lyberth

⁴³ Før 2009: Landsstyreområdet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke. Efter selvstyrets indtog i 2009: omdannet til IIN (Departementet for Uddannelse og Forskning).

⁴⁴ Der er i dag ikke blevet officielt erklæret beskyttelse af nationaldragten som ejendomsrettighed. Der arbejdes dog med at bevare dragten i den kulturelle scene (jf. pp. 52).

”Som kunstnere og designere har vi frihed til at finde inspirationer fra alle steder... det er lige meget om de er nationale symboler. Hvis vi respekterer og synes godt om noget, kan vi bruge det som inspiration” (Bolatta Silis Høegh, Bilag 1: p. 11).

Udsendelsen handler altså ikke kun om grønlændernes intellektuelle ejendomsrettigheder, det handle også om den kunstneriske frihed som gerne skulle være gældende i Grønland: *”Vi kunstnere har ikke en grænse her i landet.”* (Bolatta Silis Høegh, jf. Bilag 1: p. 11).

Her er der, i modsætning til Hansigne Petersens udsagn, tale om de fornyende symboler (jf. Pedersen, 2012), der udfordrer de opsummerende symboler.

Når man er en del af et oprindeligt folk, har omverdenen nogle bestemte forventninger om hvordan man skal agere som kunstner. Folk, både landsmænd og andre, har ofte meninger om at de grønlandske kunstnere skal respektere den grønlandske kultur, ved at være eksotiske og udtrykke noget originalitet i deres kunst (Trondhjem 2005: p. 17).

Det kan ligeledes anses som en vanskelig situation for kunstnerne, da de også er en del af et moderne samfund i en globaliserede verden (*art.cit.* p. 22). Problemet ifølge kunstnerne er, at folk ofte fokuserer mere på kunstnerens grønlandske tilhørsforhold, end deres kunstart (*art.cit.* p. 19). Ved udkast til kulturredegørelse for 2013, står der blandt andet:

”Naalakkersuisut ønsker at medvirke til en kontinuerlig produktion og udbredelse i forhold til forskellige typer kulturelle udtryksformer. Således ses målet som at det samlede udbud til stadighed – både nationalt og internationalt – i henseende til mangfoldighed, volumen og levende kunst- og kulturliv, med dybe rødder i den grønlandske historie” (Karlsen, 2012: p. 12)

Citatet beviser hvad myndighederne forventer af den grønlandske kunst, som eventuelt skal være med til at bevare de dybe rødder i den grønlandske historie. Grønlandsk kunst associeres også for de fleste med naturen, is, kajaker etc. (Trondhjem, 2011: p. 485), med motiver der ofte har rødder i *Kalaaliussuseq*.

Ifølge Simmel, gør malerkunstneren naturens skønhed til en objektiv eksistens ved at lægge sin sindsstening og udtryksevne ind i et billede (Simmel, 1998: p. 168); naturfænomener som

nordlys er ikke i sig selv værdifulde, når ingen menneskelige øjne ser på dem; men når grønlandsmaleren Emanuel A. Petersen maler et billede af nordlysene, og har sat sin menneskelige sjæl ind i det, synes nordlysene at have mere værdi, og har fundet fast form i den objektive verden. På den måde er den grønlandske natur blevet kultiveret, ved at lægge en menneskelig hånd på naturen.

Kultur har ligeledes med *hjemlighed* at gøre (Hastrup, 2004: p. 122). Hjemlighed man føler i eget land, har med landskabet at gøre. Det landskab som man kender bedst, kender navne til, og måske selv har givet navn til. Landskaber som man f.eks. kan se i kunstmalerierne af den førnævnte Emanuel A. Petersen sætter gang i følelserne (jf. *op.cit.* p. 118).

Denne *territoriale identitet* danner en ring omkring en gruppe mennesker og giver tryghed. Det udtrykker ligeledes en bestemt livsorientering og intentionalitet (Sahlins, 1999: p. 414). *Stednavne* refererer til de fælles fortællinger om disse (Hastrup, 2004: p. 118). Man har tendens til at male et nostalgisk billede af hjemmet, i ønsket om at føle tilhør og tryghed. Ønsket om at genetablere det der var engang kan være med til at forme kulturen; det vil sige kulturen er lokaliseret. Det er menneskeligt at orientere sig et sted man kender bedst (*op.cit.* p. 119).

I det sidste årti, er det en udfordring, de unge kunstnere som Julie Edel Hardenberg og Inuk Silis Høegh tager til sig, ved at beskæftige sig med den grønlandske baggrund, på nyere måder (Trondhjem 2005: p. 18), ved for eksempel at blande de etniske og de globalt-inspirerede sammen. Peter Jensen fortolkning af kamikkerne er også et eksempel på at blande det etniske, med et moderne globalt 'touch'.

Mens protesterne mod Peter Jensens design arbejder for intellektuelle ejendomsrettigheder, vil de grønlandske kunstnere gerne have kunstnerisk frihed, og stadig opfattes som del af den grønlandske kultur.

Sarkastiske unge

Oprettelsen af kategorien de 'sarkastiske' er inspireret af tv-programmet *Labrador' kangian'*. Programmet er den første satiriske programserie der har kørt på KNR-tv som skiller sig ud fra andre programmer.

Det der også skiller de 'sarkastiske' fra de 'sentimentale' er, at de er produceret under ledelse af ungdomsredaktionen. Dette angiver at det er en ny generation der er tale om i forhold til producenterne af de andre kulturelle tv-programmer.

Nogle af konsekvenserne af moderniseringen som kickstartede i 1950'erne er, at der er opstået de såkaldte generationskløfter (jf. Rygaard, 2006: p. 156) der gør at de nye generationer er vokset op i anderledes forhold, sammenlignet med de forrige generationer. For eksempel kan man konstatere at nutidens unge grønlændere er mere fokuserede på deres individuelle liv, mens deres forældres generationer var mere optagede af at finde deres pladser i den post-koloniale kontekst (Pedersen, 2008: p. 91). Den post-koloniale kontekst, som man kan argumentere med, omfattede en del *fortvivelse* omkring kulturel forfald.

Sahlins har kritiseret *Fortvivelsesteorien* (Sahlins, 1999: p. 401) der går ud på, at det der vil føre til det totale forfald af de oprindelige kulturer, er indtrængen af verdenskapitalismen. Det vil sige den hvide mands besmitning af civilisationen.

Hvis man for eksempel siger at en bestemt generation af grønlænderne er tilhængere af fortvivelsesdiskursen, så mener man at den globale/danske kultur demoraliserer og paralyserer folket, og at grønlænderen i sidste ende vil ende som den hvide mand; uden kultur og med historisk ubevægelighed (*art.cit.* p. 402). Dette kalder Sahlins også for *Rousseausk sentimental pessimisme*, som indbefatter længslen efter uberørte og tabte kulturer (*ibid.*).

Kulturel identitetsfølelse i fundamentalistisk forstand, kan medføre en *epistemologisk* lukning (Hastrup, 2004: p. 96), som betyder at man tror på at ens kultur ikke kan forstås af andre end medlemmerne. Et eksempel for grønlandsk epistemologisk lukning, er forargelsen over Peter Jensens utraditionelle fortolkning af nationaldragten.

Lukningen kan også betyde at man bruger mange kræfter på at udelukke andre former for kulturer. Den grønlandske forfatter Pavia Petersen (1904-1943) har engang skrevet:

"Vi har vores egen kinesiske mur ... fordi vore skikke, tanker og vilje stadig er for meget forankret i det forgangne, og vi lader dem holde alt godt nyt stangen og tænker for ofte: alt nyt er efterligninger af de danske. Disse er vor kinesiske mur som er helt ude af trit med den "nye" verden". (Pavia Petersen, citeret i Rasmussen, 2004: p. 1)

Alle kulturer har fra tidernes morgen altid taget værdier udefra og taget dem til sig som en berigelse af egen kultur (Sahlins, 1999: p. 411).

Denne fænomen ses hos de unge grønlandere, som er fascinerede af de globale tendenser (Pedersen, 2008: p. 91).

Globaliseringens tendenser

Globaliseringsprocessen i Grønland er uundgåelig. Deraf opleves ofte en vis ambivalens om et ønske om at bevare traditionerne og samtidig stræbe efter at følge med i den globale udvikling (jf. Hastrup, 2004: p. 117).

Jo mere globalisering der sker i verden, des stærkere ønske om distinkt kultur, på grund af den hegemoniske trussel (jf. Sahlins, 1999: p. 410).

Trods ønsket om en distinkt kultur, modsætter folk sig normalt ikke teknologiens udvikling. Derfor er der et ønske om eget kulturelt rum i det globale og egen oprindeliggørelse af moderniteten (*ibid.*), som Peter Jensens design også er eksempler på.

Jo mere global integration, desto mere lokal varians. *Ontologisk Hybriditet* er sammensat af den kulturelle og historiske partikularitet, og den globale menneskelige grådighed (Sahlins, 1999: pp. 407). Hybriditet, som også blev kaldt for *acculturation* (kulturtilpasning) findes i alle kulturer (*art.cit.* p. 411). Alle kulturer har mere eller mindre adopteret fremmede kulturelle træk. Det er derfor nemmere at sige at alle kulturer oprindeligt har noget 'fremmet' i sig. Denne tankegang har antropologen Ruth Benedict sammenlignet med Frankensteins monster med kropsdele fra mange fremmede legemer (*ibid.*).

Som medlem af en bestemt kultur, er man selv med til at forme kulturen. Den cirkel der dannes generation efter generation gør verden som den er i dag. Mennesket har en 'forforståelse' af verdenen (Hastrup, 2004: pp. 14) som det tilegner sig og dermed skifter karakter. Mennesket lever ikke efter en fastslået kultur, men former kulturen ud fra erfaringerne og de nye iagttagelser (*op.cit.* p. 159).

Den globale udbredelse af kommunikationsmidler som tv'et og internettet i de sidste årtier, har været med til at forme kulturer. En *kosmopolit* er en verdensborger som ikke har en stærk

tilknytning til en bestemt nation (*op.cit.* p. 56). En person som føler sig hjemme i hele verdenen⁴⁵. Det sociale netværk Facebook er et eksempel på globaliseringens tendenser i stort set alle lande. Facebook blev oprettet i 2004⁴⁶ og har brugere fra hele verden. Antallet af brugere vokser støt hver dag, og folk bruger det for at holde trit med venner og familier, skabe arbejdsrelaterede netværker og opdatere om verdenen om ens hverdag og liv.

De 'sarkastiske' unge er vokset op under globaliserede samfund med adgang til nyere medieteknologier (jf. Rygaard, 2002), der gør det muligt for dem at følge med i de mest centraliserede steder i verden hvor der virkelig sker noget. Unge følger med i *MTV*, *iTunes* og lignende, der viser de seneste musiktrends i verdenen. Unge har ligeledes adgang til andre tv-kanaler der sender helt andre type udsendelser end public service KNR gør. For eksempel det danske satireprogram *Drengene fra Angora* (2004)⁴⁷, som i øvrigt er en af *Labrador' Kangian's* inspirationskilder (jf. Bilag 4, p. 6).

Labrador' Kangian' 2.0

Labrador' Kangian' er indtil nu blevet sendt i to sæsoner fra 2011 med to værter ved navn Martin Brandt Hansen og Eqaluk Høegh. Programmet er delvis filmet i KNR-studiet og på locations. Programmet præsenterer sig selv på følgende måde:

*"Øst for Labrador, er der et land som er enormt, men der er meget koldt. Derfor er det nogle gange godt at se fjernsyn. Programmet der hedder Labrador' kangian' er et ungdomsprogram, værterne hedder Eqaluk Høegh og Martin Brandt Hansen. I redaktionen sidder Vivi Sørensen, og programmet er sådan lidt sjovt."*⁴⁸

Sproget er ungdommeligt med en udpræget Nuuk-dialekt. Stort set alle ordene er tilpasset de unges sprog, med forkortelser og slang. Selv titlen er et provokationstilrøb mod 'traditionalisterne' med forkortelser. Om titlen har redaktøren Vivi Sørensen sagt følgende: "... vi har skrevet den (titlen) i forkortelser da vi selv udtaler det sådan, Labrador' Kangian' ..." (Vivi Sørensen, jf. Jeremiassen, 2011)

⁴⁵ http://www.denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/Sprog/Fremmedord/kl-ko/kosmopolit (04.01.13)

⁴⁶ <http://www.facebook.com/facebook?sk=info> (04.01.13)

⁴⁷ Man kan læse informationer om Drengene Fra Angora her:

http://da.wikipedia.org/wiki/Drengene_fra_Angora (07.01.13)

⁴⁸ Oversat af Aviaja Lyberth: <http://www.knr.gl/da/tv/labrador-kangian-17112011> (08.11.12)

Selvom ideen med satire ikke er helt nyt, og har eksisteret i Grønland siden radioens storhedstid, indeholder den nye satiriske program overraskelseselementer, der kan sammenlignes med de sublime æstetiske oplevelser (jf. Thorlacius, 2009), og er derfor en af de mest offentligt diskuterede udsendelser i KNR's nyere historie. Et af eksemplerne på reaktionerne på programmet er følgende citat:

"Ungdoms- og satireprogrammet Labrador' Kangian' har fået virkelig mange op af stolen - om de er fortalere for programmet eller ønsker en undskyldning fra programmets redaktion, har rigtig mange en holdning om hvorvidt Labrador' Kangian' skal give en undskyldning til sportsklubben NÚK eller ej." (Sermitsiaq.ag redaktionen, 2011).

Det ovenstående citat er taget fra en artikel i Sermitsiaq.ag, hvor debatten rasede omkring hvorvidt producenterne skulle give en undskyldning til den sportsklub de havde gjort grin med omkring deres seksuelle orientering. Folkene bag *Labrador' Kangian'* tog klagerne i stiv arm og svarede i samme tone som i grundtonen i programmet: *" - Vi vil have klager"* (jf. Qvist, 2012).

Udsendelse som fokuseres på i analysen er sendt på KNR-tv den 3. maj 2012 (Sørensen, 2012a). Den første udsendelse af anden sæson af programmet, med titlen *Labrador' Kangian' 2.0*. Det har indlæg om henholdsvis den fiktive indsatte Ib, som har myrdet en ven, en grønlandsk musikduo *Suaasat* (traditionel grønlandsk ret) med dyb kærlighed til landet og familien og endelig en nutidig *Angakkoq* (åndemaner) som finder en ond ånd i tv-studiet.

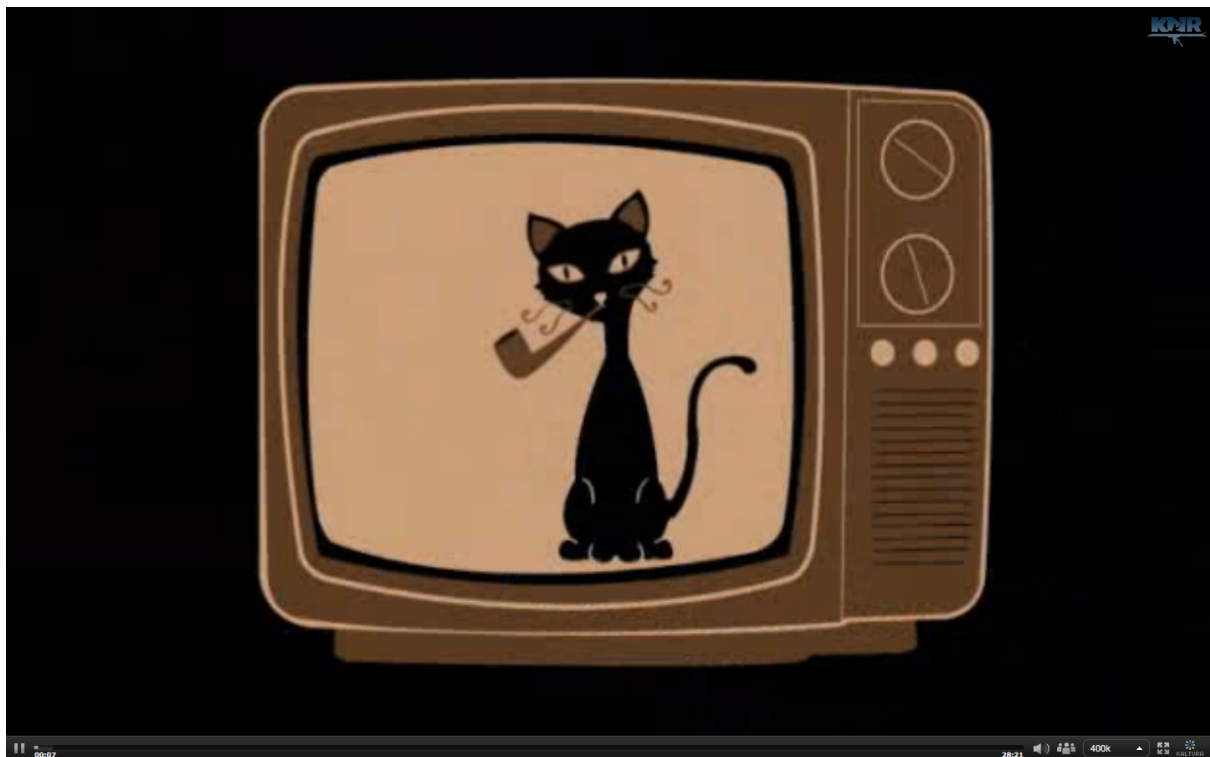
Udsendelsen starter med titelsekvensen som kendetegner programmets foretrukne tema, som skærper bevidstheden om de fælles oplevelser som er genkendelige for seerne (jf. Thorlacius, 2002: p. 140). Titelsekvensen i *Labrador' Kangian' 2.0* relaterer til den første sæson af programmet. Tegneren af titelsekvensen Martin B. Hansen siger således om den:

"Looket er vigtigt og det skal gøre et stærkt indtryk ... Looket skal være unikt og have en bestemt stil. Vi kunne også godt lige oldschool-stilen fra 50'erne - 60'erne. Der skulle også

*være en rød tråd mellem anden sæson og første sæson som havde 50'er looket*⁴⁹ (Hansen, Bilag 4, p. 7)

Under udsendelserne af anden sæson, kendte seerne efterhånden programmets stil, som skaberne har stræbt efter, ikke ligner noget som man før har set på KNR-tv. I første sæson, havde værterne brugt piben som rekvisit og drukket kaffe af fint porcelæn for opnå den helt rigtig atmosfære af finkultur fra 50-60'erne. Disse blev refereret til i titelsekvensen i anden sæson.

Selve titelsekvensen indeholder humoristiske tegninger af piber, gammeldags telefoner, kaffekopper samt et fjernsyn med en sort kat med en pibe i munden:

Figur 7. Billede fra Labrador' Kangian' titelsekvens. Tegning: Martin B. Hansen. Foto: Aviaja Lyberth, 2012.

Baggrunden i billedet og katten afspejler den sorte humor som programmet udtrykker. Det vil sige den referentielle funktion (jf. Thorlacius, 2002: p. 145). Det vil sige titelsekvensen i Labrador' Kangian' 2.0 refererer til selve indholdet af produktet.

⁴⁹ Oversat til dansk af Aviaja Lyberth

Den intertekstuelle funktion peger på 1960'erne (jf. Thorlacius, 2002) hvis kontekster rækker ud over både den tekstlige kontekst og den situationelle kontekst. Den intertekstuelle udtrykkes med piben, telefonen og kaffen som kendetegn, der leder tankerne til det romantiske billede af starten på moderniseringen. Det der skiller titelsekvensen fra de sentimentale beretninger er, at de udtrykkes med humor, og fra en helt anden vinkel fra programmet *Kulturi*, som kan fortolkes som ironi.

Ironibegrebets definition er som før nævnt, at sige det modsatte af hvad man mener for at lægge vægt bag ordene (jf. pp. 24). Det betyder at den visuelle kommunikation som *Labrador' Kangian'* udtrykker udfolder sig på en måde, der lægger op til en anden fortolkning end den vi får præsenteret (jf. Drotner et al., 2005: p. 242). Selv siger 'designeren' af looket omkring udtrykket: "*Vi ville også gerne gøre lidt grin med os selv ved at klæde os sådan.*" (Bilag 4: p. 7)

Looket som programmet kører, kan altså fortolkes som om at afsenderne gerne ville gøre grin med den nostalgiske stemning man ofte finder i kulturelle programmer, samtidig med at man stræbe efter at det skal se 'fedt' ud.

På selve studiet, er der ikke overladt noget til tilfældighederne; brun baggrund, råhvid skrivebord, matchende skilt med "*Labrador' Kangian' 2.0*" på væggen, brun gammeldags telefon som rekvisit, etc. Værternes tøj i studiet understøtter igen det tema de har opsat på programmet; de klæder sig altid i jakkesæt som man kan beskrive som tidløse.

Mode versus stil

Mode og tøjstil er måder at vise personlighed og status på. Ifølge Simmel, er det de højere sociale lag som skaber mode, og de lavere sociale lag som stræber efter det (Simmel, 1998: p. 106). Så snart de lavere sociale lag har optaget moden, er det ikke længere en mode.

Gennem moden skiller man sig på en gang ud fra mængden, og tilslutter sig en social gruppe (*ibid.*). Med andre ord, handler det om eksklusion og inklusion i forhold til et fællesskab. På den måde er moden både individualiserende og socialiserende: "*...Looket skal være unikt og have en bestemt stil ... ligesom nyhedsudsendelser fra dengang (1960'erne)*" (Hansen, Bilag 4: p. 7)

Ved at klæde sig i tøj som ikke normalt bliver båret af andre grønlandere på deres alder, signalerer værterne hermed eksklusivitet og originalitet.

Deres tøj signalerer ligeledes en meget anderledes vending end det man er vant til at se i Grønland. Dette kan også fortolkes som en larmende stilhed omkring de traditionelle grønlandske beklædninger. Der refereres ikke til hvide annorakker og kamikker, ikke engang med ironisk tone. I stedet for at anvende de grønlandske traditionelle beklædninger, er der i stedet brugt europæisk traditionelt herretøj. Selv *Angakkorsuaq* (den store åndemaner) er i klædt en deminskjorte der leder tankerne hen mod den mere internationale hippiestil fra 1960'erne (jf. Bilag 3, p. 11).

Grønlandsk musik

Den første satiriske indslag i udsendelsen handler om en profil af en indsatte Ib, der har myrdet sin ven af bare irritation (jf. Bilag 3). Ib spilles af en af producenterne Martin B. Hansen. Om indslaget siger han:

"Vi så det på YouTube⁵⁰. Der var en morder i virkeligheden i Danmark som er blevet interviewet og besvarede spørgsmålene på præcist samme måde, så vi gjorde grin med det. Vi ville gerne versionere det til grønlandsk fordi det passede så godt ind i programmet."
(Hansen, Bilag 4: pp. 2)

Dette er tale om at tage inspirationer udefra og tilpasse til egen kontekst.

Den intertekstuelle del af indslaget er, blandt andet den måde de grønlandske musikere bliver omtalt på. Ib er selv interesseret i musik. Især at rappe. Derfor er han fan af *Tupac*, *Sussat* og *Nanook* (jf. Bilag 3: pp. 3).

I det sidste årti, har musikgenren rap været måden de unge grønlandere giver udtryk for sig selv (jf. Pedersen, 2008: p. 92). 1960 - 70'ernes protest-rocksange fra *Sume* er blevet skiftet ud med emner af sociale problemer indenfor samfundet; unge kritiserer forældrene for misbrug og omsorgssvigt med det mål at skabe bevidsthed omkring hvad der egentlig sker for mange socialt belastede unge og børn i Grønland (*art.cit.* p. 96). Derfor har rap været en af de store tendenser for de unge det sidste årti, ergo referencen til den afdøde amerikanske rapper *Tupac*.

⁵⁰ YouTube er en webportal hvor individuelle frit kan dele videoklip: <http://www.youtube.com/> (07.01.13)

Derudover er der landeplager som for eksempel gruppens *Sussats* "Sila Qaammareerpoq" (Sandgreen, 2010) som også har været yderst populær og som spillet jævnlige på radioen. Indslaget om Ib er tydeligvis en reference til disse tendenser som producenterne åbenbart har ment skulle gøres lidt grin med.

Satire har tendens til at sætte en dæmper for de mest popkulturelle fænomener i samfundet, ved for eksempel at lave parodier på genstanden for populariteten. Den amerikanske satiriske animationsserie *South Park* har for eksempel gjort grin med tv-fænomenet *Jersey Shore* ved at lave parodier på hovedpersonerne, i udsendelsen: "It's a Jersey thing" (Parker & Stone, 2010).

På samme måde, har Labrador' Kangian' også lavet parodier på nogle af de populære musikgenrer som høres meget i Grønland, for eksempel *Nanook* (Elsner, 2011) og forsangeren Frederik Elsner (Sørensen, 2012b). Et andet eksempel er indslaget om *Suaasat* (jf. Bilag 3), som forklares med det følgende: "For at fremstille hvordan grønlandske musikere kan være, som der desværre er alt for mange af. For at vise ... hvordan de er. Selvfølgelig ved at overdrive" (Hansen, Bilag 4).

Indslaget om musikduoen *Suaasat* er ikke en parodi på en bestemt gruppe eller kunstner, men på den generelle tendens indenfor musik produktionen i Grønland. Dog afslørede drengene hvem det er, der minder om *Suaasat* efter indslaget: "Men jeg synes de minder lidt om Enok Poulsen og hvad var det nu han hedder ham der ... Pavia Geisler." (jf. Bilag 3).

Enok Poulsen og Pavia Geisler er grønlandske musikere i Grønland som laver sange indenfor 'sjæler'-området⁵¹.

Suaasat skulle udgive en cd ifølge Labrador' Kangian'. Den cd havde titlen: "Asasakka Ilaquttakka, Ilaqutannguakka Asasannguakka" (elskede familie, min kære familie som jeg elsker). Programmet gør grin med sentimentaliteten omkring familierelationerne, som ofte bliver udtrykt i musikken:

⁵¹ Info om Enok Poulsen: <http://atlanticmusicshop.gl/askn-cd-42/enok-poulsen-alloriarneq-p1466>

”Musikere der skriver kæleviser. Musikere som skriver musik som ligner dem vi allerede har hørt, eller hastigt skrevet musik. Vi har hørt så mange af sådan noget, at vi har syntes at det ville være sjovt at lave grin med dem.” (Høegh, Bilag 4)

Det er dog ikke kun den musiske del der kritiseres, men også hele den måde musikerne *brander* sig selv på i musikvideoer og cd-covere, som de synes er kedelige, som de selv udtrykker det (jf. Bilag 4).

Greenlandic Cuisine

Den immaterielle kulturarv handler ligeledes om skikke. En af de sædvaner som opfattes som en kulturelle skik er *kaffemik*, som arrangeres når man fejrer noget. Kaffemik går ud på at invitere familier, venner og bekendte i hjemmet, til grønlandsk mad, kaffe og kager (jf. Poulsen, 2012: p. 232). Det arrangeres af stort set alle familier til fødselsdage og andre lignende begivenheder.

I dette sociale omgangsritual handler også om den grønlandske madkultur.

I de fleste kulturer har man bestemte nationale retter der dyrkes, ikke kun i det pågældende land, men også i andre lande, især i metropolerne. En storby som for eksempel New York er blandt andet kendt for, at der er adgang til stort set alle madkulturer; utal af kinesiske restauranter, sushirestauranter med japansk madkunst, indiske restauranter, etc. Med andre ord, er mad noget af de første man kigger på, for at få en bid af en bestemt kultur.

Grønlandsk madkultur har ikke helt opnået det samme internationale anerkendelse som for eksempel kinesisk, men er yderst påskønnet af folket selv (jf. Olsen, 2011: p. 409). Nutidens forøgede muligheder med europæisk importerede mad har gjort, at familier der for eksempel bor i de større erhvervsbyer, ofte gemmer *Kalaalimernit* (grønlandsk mad) til højtidet og til udflugter i naturen om sommeren.

I de socialiserede samfund, er mad og opdragelse tæt knyttet til hinanden (jf. Olsen, 2011: p. 412). Derfor har *kalaalimernit* en vigtig kulturel og symbolsk betydning for grønlændere. Det vil sige kaffemik er en del af de *elaborerende* symboler.

Til kaffemik, er det normen at servere tørrede fisk, mattak (hvalspæk), rensdyrkød, etc., til gæsterne, ved siden af kagerne, bollerne og kaffen. På den måde er det blevet til en kulturel skik og familiens samlingspunkt at spise grønlandsk mad sammen.

Socialiseringen som knyttes til mad har også meget med tilberedningen at gøre. Der er to måder man kan tilberede maden på (*art.cit.* p. 416): den traditionelle måde og den europæisk inspirerede måde.

Det førnævnte *A Taste of Greenland* er et eksempel på en europæisk inspireret måde at tilberede grønlandske råvarer på. For det første, fordi kokken i filmen er udenlandsk; nærmere betegnet New Zealandsk, og for det andet fordi filmen er tiltænkt internationale modtagere og potentielle turister. Den europæisk inspirerede tilberedning kan for eksempel være *laksemousse* (*ibid.*); at tage en vaskeægt grønlandsk *kapisilik* (laks) og tilberede den som noget så fransk som *mousse*.

Den traditionelle måde at tilberede på, indikerer derimod, at man holder fast i den måde, man er oplært til at lave mad (*ibid.*). Det vil sige, tilberedning af maden er brugt som identitetsmarkør, ligesom nationaldragten også bruges som identitetsmarkør. Den mest traditionelle måde at tilberede en sæl kød på er at lave *suaasat* (gryn). Suaasat tilberedes ved ganske enkelt at putte kødet i vandet og blande det med løse ris, salt og løg (jf. *art.cit.* p. 414f.).

Øst for Labrador spiser de cup noodles

Der er en scene i en af udsendelserne i *Labrador' Kangian' 2.0* hvor den ene af værten spiser cup noodles⁵² (masseproducerede nudelsuppe) med spisepinde, mens den anden vært kigger sultent efter suppen. Dette er ikke en direkte reference til grønlandsk mad, tvært imod, men man kan sammenligne det med *neqigunneq* (trængende efter grønlandsk kød) (*art.cit.* p. 416), når grønlænderne for eksempel ikke har fået grønlandsk mad i længere tid, er der ofte snak om at man ikke bliver tilfredsstillet før man har fået den særlige mæthedsfølelse som man får af de kraftigt smagfuldt grønlandsk mad (jf. *ibid.*).

Den sultne vært i *Labrador' Kangian'* fik da også sin tilfredsstillelse ved at stjæle sin medværts suppe mens denne kigger væk.

⁵² Udsendelsen er tilgængelig i: <http://www.knr.gl/da/tv/labrador-kangian-20-10052012> (08.01.13)

Kapitel 4: Sammendrag & Diskussion

KNR blev grundlag i efterkrigstiden hvor blandt andet kommunikationen udviklede sig fra kajakken som medium, til at være elektronisk med både telegrafien og radiofonien.

Ideen med KNR var blandt andet at 'bygge broer' mellem de ødeliggende distrikter der spreder sig over verdens største ø. Den optimistiske forestilling i den generelle opfattelse af massemedier i mediealderens barndom, var at adgang til disse kunne reducere videnskløfter (Rygaard, 2002: p. 87), og eventuelt indføre oplysning ind i samfundet: *"Vi kan konstatere, at vi lever i informations-samfundet i dag"* (Poulsen, 1983: p. 38)

Urban versus yderdistrikter

Man kan diskutere om mediet, samtidig med at sprede informationer, har resulteret i flere sociale forskelle. Ikke alle borgere har det samme muligheder når det gælder medieteknologien; forskellene mellem seerne i den 'urbane' Nuuk, og seerne i yderdistrikterne som Upernavik i dagens Grønland (jf. Rygaard, 2002: p. 93), er de teknologiske goder og muligheder som den ene overvejende har mere adgang til end den anden, på grund af det ujævne vækstområder. Ergo, ideen med Nuuk som den 'rigtige' by hvor der virkelig sker noget og de andre som byer 'ude på kysten' (jf. Lynge, 2009: p. 11).

KNR's, som har centrale i Nuuk, vigtigste målsætninger er at inkludere alle dele af samfundet (jf. Egede et al., 2010), derfor skal alle borger der har adgang til tv, gerne have frit adgang til KNR, hvis de altså har anskaffet sig eventuelt en ny antenne samt en dekoder efter digitaliseringen sidste år (jf. KNR.gl redaktionen, 2006).

En af producenterne bag *Labrador' Kangian'* har sagt det følgende:

"Vores land er meget bredt, og jeg synes at fjernsynet er der hvor vi møder hinanden. Det kan man fornemme når folk fra andre steder på kysten deler deres meninger, især efter vi har produceret Labrador' Kangian' ... fordi vi kommer fra Nuuk og er opvokset i Nuuk, kender vi ikke så mange mennesker fra kysten, men efter vi har lavet tv, er mange kommet frem på internettet. Der fandt vi ud af, at der også er andre der kigger med. Ikke kun folk fra Nuuk."
(Bilag 4)

I citatet kan man tyde at *Labrador' Kangian'* ikke ligefrem har taget 'kysten' som udgangspunkt da de producerede programmet. Dette kan være et tegn på at alle de nye koncepter, som satire-tv er i Grønland, har udgangspunkt i de steder hvor væksten sker. Det vil sige i de større byer. Derved er det også nemmere for seerne fra 'ude på kysten', at kigge med og følge trop (jf. Lyng, 2009).

Det er så her man kan diskutere om det hele er 'centralens' skyld, eller om yderdistrikterne kan være bedre til at repræsentere sig selv. Det er ikke kun et spørgsmål om hvad KNR-tv kan gøre for seerne, men også om hvad seerne kan gøre for KNR-tv (jf. Boe, 1995: p. 16)

Bortset fra programmet *Nunatsinnit* (Davidsen, 2012), har der ikke været så mange repræsentationer fra kysten på tv'et. Et af formålene med de lokale tv-foreninger er, at sælge udenlandske tv-kanaler til de lokale borgere (Egede et al., 2010: p. 18) som de tjener profit af. Nogle af disse sælger deres produktioner til KNR (*ibid.*). Spørgsmålet er, hvor disse produktioner af de lokale tv-foreninger bliver af.

Blandt egenproduktionerne som *Tamassa* (Jeremiassen, 2011) *Tillerneq* (Sørensen, 2012c), *Sofa Aappalaartoq* (Abelsen, 2006), *Ukioq Naagujoq* (Lyng, 2009) som har præget programfladet på KNR på de seneste⁵³, er det næsten kun det førnævnte program *Nunatsinnit* der opererer 'ude fra kysten'.

I undersøgelsen rapporteret i *Stærke Medier* (Egede et al., 2010: p. 104), er der resulteret "svært at drage konklusioner" i spørgsmålet om seerne ser programmer fra foreningerne. Det kan være et tegn på at der er alt for få af disse programmer.

Det er ikke fordi interessen for at producere ikke er der, i hvert fald for de unge; da ungdomsprogrammet *Sofa Aappalaartoq* (Abelsen, 2006) indledte de populære konkurrencer, hvor seerne fra hele kysten fik mulighed for at vise deres hjemmelavede kortfilm, blev det i høj grad benyttet af de kreative unge. For eksempel vandt en gruppe unge fra Maniitsoq for deres amatør antirygningsskulpturer (Abelsen 2006), som teknisk set mangler kvalitet, men som beviser de unges interesse for at producere.

⁵³ Programfladet kan betragtes her: <http://www.knr.gl/da/tv> (14.01.13)

Den gamle målsætning udtrykt i kulturbetænkningen i 1990 (jf. Lynge, 1990: p. 25) om at udnytte de kreative personer er måske delvis opfyldt i Nuuk, men man har bare glemt at inkludere de kreative personer fra resten af kysten med.

'Feel-good' eller provokerende

I et spørgsmål om der har været reaktioner fra seerne på programmet *Kulturi*, svarede producenten med følgende: ”*Ingen, jeg tror ikke at grønlanderne har for vane at reagere.*” (- Larsen, Bilag 2)

Dette udsagn kan man diskutere om, fordi grønlanderne har reageret på for eksempel *Labrador' Kangian'*. Om der kommer reaktionerne, kommer altså an på om hvilke former for programmer der er tale om; om de er provokerende eller om de er de såkaldte 'feel-good' programmer, der hylder den traditionelle grønlandske kultur. De provokerende programmer har det med at fremkalde reaktioner. Det vil sige programmernes indhold har en del at gøre med hvordan seernes oplevelser dem, og om disse oplevelser fremkalder reaktioner.

Der er nogle visuelle æstetiske oplevelser fra tv-udsendelser som seerne sagtens kan klassificere (jf. Thorlacius, 2002: p. 114). For eksempel titelsekvensen til *Kulturi* som fremkalder en munter oplevelse der har at gøre med de glade billede af 1960'erne og den musik der bliver spillet (jf. Bilag 1). Den oplevelse som gør, at jeg klassificerer det som et 'feel-good' program. Netop denne munter oplevelse, vækker ikke ligefrem lysten til at reagere i sermitsiaq.ag.

Oplevelsen af at blive uretfærdigt behandlet kan derimod fremkalde reaktioner; for eksempel for Nûk's holdboldhold, der mente at lige den satiresekvens i *Labrador' Kangian'* (Sørensen, 2011c) var at 'slå lidt for tæt på hjemmet'.

Generationskløften

Kulturelle diskurser som betragtes indenfor tv-programmerne på KNR er i nogle tilfælde vidt forskellige, alt efter hvem der har produceret den pågældende program. Alligevel anses alle disse diskurser som valide nok til at blive fremstillet i public service-kanalen KNR.

Om ikke andet, har analysen af tv-programmerne bekræftet Sahlins observation; at en kultur kan være så fyldt med modsigelser og variationer, at det kan mangle kohærens (Sahlins,

1999: p. 405). Kultur er en tilstand som kan skabe spændinger; som både er et problem og løsning, den begrænser og beriger på samme tid, og den både samler og adskiller mennesker (Hastrup, 2004: p. 9).

Tv-producenterne på KNR udtrykker deres holdninger og værdier i udsendelserne. *Kulturi*s producent siger således om sine holdninger om den grønlandske kultur:

”Jeg vil ikke ændre på trommedansen, jeg vil ikke ændre på kajakkens og umiakkens konstruktioner, fordi Inuit selv har fremstillet disse. Jeg vil ikke ændre på menneskenes nærhed som vi som et folkefærd er kendte for” (Larsen, jf. Bilag 2)

Disse værdier bliver udtrykt og forevigtet i for eksempel i titelsekvensen til *Kulturi*. Det vil sige ved de gamle film fra arkivet, der blandt andet viser kajakker, slædehunde, nationaldragtsyning, trommedans og alt hvad der ellers kan forbindes med den traditionelle grønlandske opfattelsen af den uberørte kultur, som man i *fortvivlelseteorien* er bange for at miste. I dette program oplever modtagerne hvad producenten mener, er de opsummerende symboler af den grønlandske kultur. De symboler som man ikke skal ’pille’ ved og ændre.

Diskursen er klar i Larsens udtalelse. Nøglebegreberne omkring kulturen i hans citat er *bevaring*, *nærhed* som folk. Han erkender at der altid vil komme ændringer i kulturen, da det er en del af udviklingen. Dog betyder det ikke at man bare kan acceptere at de *opsummerende* symboler (jf. Pedersen, 2012: p. 53), det vil sige de ’hellige’ symboler skal ændres, fordi folk skal følge med i udviklingen.

Disse følelser, holdninger og værdier grønlænderne har omkring de kulturelle symboler, skaber *kollektivitet* i samfundet. Kollektiviteten er det der gør, at vi som mennesker bestemmer hvilke kulturelle værdier der er værd at beholde; fælles træk som man kollektivt kan være stolte af, og dyrke (jf. Hastrup, 2004: p. 15).

Derfor er kollektiviteten og fællesskabet en del af kulturbegrebet. Fællesskab er en grundlæggende egenskab som skabes fra fødslen, idet man er aldeles afhængig af andre mennesker, især forældrene fra begyndelsen (*ibid.*). Med andre ord, den nærhed som Larsen mener er en del af den grønlandske kultur, er en grundlæggende egenskab der generelt ligger

i alle mennesker; det er bare mere umiddelbart i grønlændernes tilfælde. I hvert fald når grønlænderne - heriblandt Larsen, selv skal sige det.

Når man har en fælles kultur, danner man også en *kollektiv identitet* (op.cit. p. 77). På den måde, er *kultur* et generaliserende begreb der identificerer et særkende hos en gruppe, og dermed adskiller den fra en anden.

Protesten omkring Peter Jensens design er et eksempel på at forsvare hvad grønlænderne har af særkende. Det kan godt være at nationaldragten er blandet med de importerede materialer, men der er ingen andre kulturer som har sammensat disse materialer på den måde de grønlandske kvinder gør, argumentet er, at det er grønlændernes særkende.

Interkulturelle kommunikationer (Sahlins, 1999: p. 411), er en måde at vise ens særkende og fremmedhed på. Når *de oprindelige folk* ønsker at vise deres kulturer frem i fremmede lande, har man tendens til at vise deres mest etnisk nationale side frem; grønlænderne fremviser ofte tromme – og maskedanse til interkulturelle kommunikationsarrangementer. Når man ønsker at konkretisere *Kalaaliussuseq* i kunsten, er det ofte gennem disse særkende.

Man kan så diskutere hvorfor Peter Jensen ikke kunne anvende disse særlige mønstre, på den internationale modescene. Hvad enten det handler om hans nationalitet eller om det handler om de oprindeliges ejendomsrettigheder, så kan det vurderes som epistemologisk lukning, hvor grønlændernes 'egne kinesiske mur' begrænser kunstnernes frihed til at tage inspirationer af de respekterede kulturelle symboler. Dette gælder både for de lokale og internationale kunstnere.

Hvis forsvaret for nationaldragten er berettiget, så skal man også diskutere hvor grænsen skal sættes. Hvilke symboler der er opsummerende og hvilke er fornyende.

Den grønlandske professor Robert Petersen har blandt andet argumenteret med at den grønlandske nationaldragt ikke repræsenterer den grønlandske identitet, men snarere et tilknytningsforhold til Grønland (Pedersen, 2012: p. 53f.). Dette gør det klart at man i Grønland ikke kan blive helt enige om hvilke nationale kulturelle symboler der skal beskyttes og hvilke man er frie til at udvikle. For som professor Robert Petersen også har sagt: ”*For at bevare kulturen, må vi ændre den.*”, på linje med udsagnet at kultur er en flydende betegnelse, som forskellige diskurser kæmper om at indholdsudfylde – på den måde bliver kulturen levende og dynamisk.

Det at være defineret/selvdefineret som *et oprindeligt folk* har sat en standard for hvordan den grønlandske kultur har formet sig. Der er en teori om at de oprindelige folk, som også refereres til som minoriteter, ofte tilskriver kulturen større værdi end majoriteterne (Hastrup, 2004: p. 150).

Det er min klare påstand at for eksempel grønlænderne tillægger kulturen større værdi end danskerne; Grønlænderne lægger mere følelse i kajaker end danskerne tillægger vikingekultur. Når grønlænderne bruger kajaker som kulturelle symboler, er det ofte ment med seriøs mine, mens danskerne ofte refererer til vikingekultur med en vis humor. Vikingetiden bliver for eksempel ofte refereret til i tegneserier, fodboldkampe, souvenirs, etc.

Hvad kan man tillade sig?

Man kan argumentere for at det faktum at *Labrador' Kangian'* gør grin med blandt andre *angakut*, eller undlader helt at referere til kajaker, nationale beklædninger og lignende, er et tegn på at tendensen med sentimentaliteten er ved at ændre sig. Generationsændringen kan sagtens medføre at tonen i kulturformidlingen langsomt, men sikkert ændrer sig. Ikke nødvendigvis helt igennem sarkastisk, men på den måde at tonen flytter sig væk fra sentimentaliteten.

Det kan for eksempel være et tegn på at de unge har tendens til at opfatte kulturen på en anderledes måde end forældregenerationen. Det, der af forældregenerationen anses som helligt symbol opfattes anderledes fjernt for den yngre generation. Det vil sige de nye generationer er præget af de fornyende symboler.

Programmet *Labrador' kangian'* repræsenterer de unge som tester grænser af og hvad man kan tillade sig at overskride. De symboler som de vover at spidde er blandt andet madkulturen ved at spise cup noodles og fangerkulturen ved at lave parodi på fiskere (jf. Sørensen, 2011a).

Man kan diskutere hvad man kan tillade sig i satirens hellige navn (jf. Ebdrup, 2011). Ifølge Brink, er der i teorien tre former for analyserende satire: *karnevalistisk satire* som vender op og ned på tingene, for eksempel på en nar og en konge; *konfrontatorisk satire* der blottægger for eksempel magtmisbrug; og *kampagne-satire* der dæmoniserer modparten i en særlig sags

tjeneste (jf. *art.cit.*). Modparterne er den karnevalistiske satire der er mild og inkluderende, og kampagne satiren er dæmoniserende og ekskluderende. Med andre ord, kan kampagne-satiren være mindre tilladeligt i mange tilfælde.

Jeg kan umiddelbart ikke finde eksempler på nogle af disse former for satire i *Labrador' Kangian'*. Programmerne er snarere parodier som gør grin med tilfældige stereotypiske forestillinger om individer, eller bestemte sociale grupper, uden umiddelbar provokation. Det vil sige *Labrador' Kangian'* kan gøre alle til ofre, inklusivt de grupper som kan kategoriseres som minoriteter i samfundet, såsom homoseksuelle (Sørensen, 2011c)⁵⁴.

Man kan argumentere for at nogle af deres indslag er konfrontatorisk-satire når de gør grin med politikerne, men de gør det ikke for at blotlægge magtmisbrug på den måde. Man kan ligeledes argumentere for at deres parodier på håndboldspillerne i Nûk er dæmoniserende fordi de 'angriber' en bestemt klub, men der er også en forklaring på det: "*Det kunne lige så godt handle om FC København (boldklub i Danmark) hvis vi ønskede det, eller en eller anden sportsklub i Sisimiut eller andre byer i kysten.*" (Bilag 4)

Derfor kan man diskutere om det er Brinks teorier der ikke er relevante i dette sammenhæng, eller om det er *Labrador' Kangian'* der ikke er 'rigtig' satire, fordi ingen af de satiriske indslag passer ind i teorierne. Dog kan man argumentere med, at teorier ikke nødvendigvis tages som udgangspunkt, men at teorier skabes ud fra produktet.

Den måde *Labrador' Kangian'* opføre satire på, det vil sige at gøre grin med individer eller sociale grupper uden umiddelbar provokation som retfærdiggør handlingen, kan være et tegn på den nye generations fokus på deres individuelle liv (jf. Pedersen, 2008: p. 91): "*Hvert individ har eget smag og baserer egne følelser, erfaringer eller interesser i musiksmagen, litteraturlæsningen eller i det man ser på tv.*" (Høegh, jf. Bilag 4).

Producenterne tager altså udgangspunkt i de ting de selv finder interessante og bruger dem som inspirationer, i stedet for at tænke på hvad de andre grønlandere forventer af dem.

⁵⁴ Man kan se en parodi af homoseksuelle i parterapi her: <http://www.knr.gl/da/tv/labrador-kangian-5-15122011> (08.01.13)

Forstået på den måde at de ikke, som de ældre generationer, er underlagt socialkontrol af hvad der anses som politisk korrekt.

Dem måde *Labrador' Kangian'* opererer med deres provokationer, er ved at befinde sig i gråzonerne mellem de genkendelige typer af sociale grupper, og de enkelte personer som de gør grin med. Det vil sige de kommer med antydninger af, hvem de laver parodier på uden at sige det direkte. For eksempel på indslaget om Angakkorsuaq (jf. Sørensen, 2012a), bliver der ikke sagt direkte at det er den bestemte person som kalder sig selv for *Angaangaaq Angakkoruaq* der laves parodi på: ”EH: *Angaangaaq Angakkorsuaq din fælle Angakkoq*” MBH: ”*Han er ingen Angakkoq*” (Bilag 3), men under interviewet af producenterne, er det klart at det faktisk er ham der gøres grin med (jf. Bilag 4).

På den måde befinder *Labrador' Kangian'* sig i den ’gyldne’ gråzone der tillader dem til at skubbe grænser, uden at springe ud over.

For eksempel når de siger at ”*Det kunne lige så godt handle om FC København*” (Bilag 4) når de retfærdiggør latterliggørelsen af håndboldspillerne fra Nûk, kan man som fortolker tage udsagnet for pålydende, men man kan heller ikke være helt sikker når der er tale om satire. Der er en idiom der siger: ”*end justifies the means*”, som betyder, at moralen i handlingen udelukkende er baseret på resultatet af handlingen og ikke på selve handlingen⁵⁵.

Hvis man siger at formålet med *Labrador' Kangian'* er at flytte grænser af hvad man har frihed til at gøre, så betyder selve handlingen ikke så meget: ”*Det er ikke for at nedgøre, men vi har ytringsfrihed.*” (Bilag 4).

Det betyder dog ikke at ’ofrene’ for satiren bare skal finde sig i det, og det er her de offentlige debatter kommer til deres ret. Selv hvis handlingen ikke betyder så meget som det at opnå ytringsfrihed for producenterne, er det ’ofrene’ som det går ud over. Det faktum at befolkningstallet er relativt lille i Grønland hjælper heller ikke. Man kan ikke referere til en bestemt håndboldgruppe, uden at en god del af befolkningen genkender præcis hvilke individer der tales om. Dette kan gå to veje; enten bliver seerne forargede, eller er det ekstra underholdene. Producenterne siger det følgende om seernes reaktioner: ”*Jeg kan huske at*

⁵⁵ Oversat til dansk af Aviaja Lyberth:
http://wiki.answers.com/Q/What_does_the_end_justifies_the_means_mean (14.01.13)

mange skrev på Facebook at de syntes godt om det (Doris-episoden). Mange seere kunne godt lide det ... det var lidt chokerende” (Bilag 4).

Uses and gratificationsteorien (Thorlacius, 2002: p. 26) kan relateres her; ideen om at medierne bruges til at opfylde forskellige behov, kan være en grund til at seerne nyder at se andre gøres til grin. Det gælder ikke kun de grønlandske seere. Den generelle popularitet af satireprogrammer på tv indikerer at der opfyldes nogle former for behov, ved at se satire. Det kan være kedsomhed som opmuntrer valg af satire-tv for lidt stimulans, og det kan være en følelsesmæssig *afspænding* for at glemme hverdagens problemer (jf. Pedersen, 2012b: p. 1f.).

Afspænding i form af katarsis (jf. Bredsdorff, 2011: p 203ff), hvor der for eksempel udløses en psykologiske spænding, der er omkring den traditionelle grønlandske kultur; der er så mange følelser og spændinger forbundet med ’tabet’ af for eksempel *angakktut*, at det er på en måde er udløsende at grine sanseløst af *Labrador’ Kangian’s* nådesløse latterliggørelse af den sidste *angakkoq* der er tilbage i Grønland (jf. Bilag 4).

Kapitel 5: Konklusion

I specialets første del, var der forsøgt basvaret hvad formålet er med institutionen KNR, både under grundlæggelsen og i dag. KNR var en del af moderniseringsprocessen der kulminerede i 1950’erne. Moderniseringen forekom gennem den politiske nyordningen som populært kaldes G-50. Samtidig med industrialiseringen, var der et ønske om at oplyse grønlænderne. Oplysningsarbejdet skete blandt andre midler, gennem KNR-radio.

Fjernsynsalderen i 1980’erne var ligeledes en del af oplysningsarbejdet. Denne gang med grønlandiseringen som udgangspunkt (jf. Janussen, 1983: pp. 27). Grønlandiseringen som har præget KNR’s egenproducerede kulturelle programmer, siden tv’ets opstart i KNR i 1980’erne. Der været nogle mindeværdige, samt mindre mindeværdige egenproducerede programmer, som blandt andet har givet kulturelle inputs til Grønlands befolkning. Disse programmer har det til fælles, at de alle har formidle grønlandsk kultur på hver deres måde, med grønlænderne som eksplicitte og tilsigtede seere.

Public service-forpligtelsen har uden tvivl haft indflydelse på programfladen på KNR.

Nyheds- og informationsformidlingen sker ved *Qanoroq*, hvor der lægges vægt på saglighed og upartiskhed, der trods begrænsede midler har kørt siden 1989, og er det længst kørende tv-program på KNR. Et tegn på at *Qanoroq* er prioriteret i programfladen.

Hvis man ser bort fra borgeroplysningerne der vises mellem programmerne, er der ikke meget af *oplysnings- og undervisningsprogrammer* i egenproduktionerne. Disse 'lånes' derfor fra DR, som KNR også anser som inspirationskilde.

Programmer indenfor *kunst og underholdning* fylder mest i programfladen, og det er de programmer som fokuseres på i specialet. Sådanne programme kommer og går i løbet af årene, og er de mest populære blandt seerne (jf. Radio og TV Nævnet, 2008).

KNR forsøger at udvise *alsidighed* ved at fremstille forskellige holdninger i programmerne. For eksempel i *Kulturi* (Larsen, 2009) hvor der interviewes flere personer med forskellige baggrunde og holdninger.

Mangfoldighed udvises i de forskellige slags programmer der sendes; børneprogrammer, aftenshowet *Tamassa* samt ungdomsprogrammer som *Labrador' Kangian'* og *Sofa Aappalaartoq*.

Public service-forpligtelserne udføres dog med beskedne antal af egenproducerede programmer. Af den grund, har der i længere tid været utilfredshed knyttet til institutionen, som man blandt andet har kunnet læse om i diverse borgerkommentarer i nyhedshjemmesiden *sermitsiaq.ag* (jf. Frederiksen, 2013). Kritikpunkterne er, at KNR's programmer efter alle disse år, stadig mangler kvalitet og kvantitet.

Disse begrundes af KNR, med den skrantende økonomi, som har medført at institutionen har haft underskud i de sidste syv år (jf. Poulsen & Egede, 2012), som betyder begrænset midlerne, især indenfor tv-produktionen.

Trods den økonomiske krise, er der alligevel i den tid produceret nogle af de mest omtalte programmer, i form af satireprogrammet *Labrador' Kangian'*. Selv siger producenterne til dette: "... vi ved godt at økonomien er stram, men det er ikke det vigtigste for os, for vi kan godt lide det vi laver ... selvfølgelig mangler vi penge, men vi holder os ikke tilbage af den grund." (Bilag 4).

Et bevis på at når man brænder for det man laver, uden at fokusere på begrænsningerne, kan man producere noget som befolkningen uden tvivl vil huske lang tid fremover. Derved kan

det konkluderes at KNR's målsætning om at få seerne til at "at glemme tiden" af ren underholdning (jf. Jensen & Egede, 2009), er opfyldt i en grad.

Selvom KNR ifølge eget udsagn er en uafhængig institution, er den en del af samfundet, og derfor har den fulgt de politiske diskurser der nu engang har været i samfundet; Grønlandisering som omfatter bevaring af den traditionelle kultur, er stadig i dag en stor del af motivationen på KNR-tv. Det faktum at producenten af *Kulturi* klart og tydeligt udtrykker sin holdning med: "*Vores kultur som inuit er ren. Den kan ikke være bedre, fordi udgangspunktet er de ægte inuitter. Men menneskenes tilgang på kulturen kan være meget bedre.*" (Bilag 2). Det vil sige ifølge Larsen, er den 'rene' kultur som er opbygget af inuitterne, den ægte grønlandske kultur. Kulturen er ren, så længe den behandles godt af menneskene. Brugen af ordet 'ren' kan konkluderes med at diskursen ligger i, at den grønlandske kultur kan skades, hvis den blandes med andre kulture. Diskursen om den 'rene' grønlandske kultur kommunikerer og formidles visuelt i programmet *Kultur*, ved brug af de kulturelle symboler der ofte vurderes som opsummerende af grønlænderne.

Programanalysen viser at denne diskurs modsvarer af nyere generationer af tv-producenter, der tager udgangspunkt i de samme kulturelle symboler, men fra en anden diskurs. Den måde *Labrador' Kangian'* skubber grænser af hvad man kan tillade sig i fornyelsens navn, beviser at generationskløften også opstår i KNR-tv.

Det kan konkluderes at generationskløften er en resultat af globaliseringens tendenser, der opstår i takt med teknologiens udvikling i Grønland. Generationskløften bevises ligeledes på den måde 'andre' grønlændere betegnes af producenterne af *Labrador Kangian'*: "*nogle mennesker ... ønsker grønlandskhed på en overdreven måde*" (Bilag 4).

Derfor kan man konkluderes at betegnelserne 'os' og 'de andre' også bruges grønlænderne imellem, og forskellige generationer imellem.

Det konkluderes ligeledes at de yngre generationer ikke er bange for 'besmitning' fra andre kulture i modsætning til forældregenerationen, men derimod søger inspirationer fra både den grønlandske – og de andre kulture til egne fordele. Inspirationer, som man kan konkludere med, beriger den grønlandske kultur med fornyende symboler, og dermed betegne den som dynamisk.

Det man kan sige om kultur er, at mennesker deler den og er engagerede i den. Mennesker deler en tilstand af eksistens, og formes deraf (jf. Sahlins, 1999: p. 415). Der er nogle klare tegn og symboler der vurderes som en del af den grønlandske kultur, der engageres i, deles og forhandles af grønlænderne imellem. Hvad enten det er tale om de 'hellige' symboler som kajakken, eller de fornyende i form af genforhandlinger, styrkes den grønlandske kultur af disse, så længe mennesket er engageret.

Kildehenvisning

Værker

Bach, Søren

- 1998: "Den første TV-redaktør", In: Rosing & Stenbæk (red.): *Radiormiut – Kalaallit Nunaata Radioa, Grønlands Radio, Radio Greenland 1958 – 1998*, KNR / Atuakkiorfik A/S, Nuuk: pp. 152-156.

Berthelsen, Stine & Lena Olsen, Mikisoq H. Lynge, Inuk Silis Høegh

- 2009: "Manifest. Anersaarta! Frihed og fælleskab gennem kultur!", In: *Neriusaaq* nr. 1, Naqitat A/S, Nuuk.

Boe, Susanne

- 1995: *Medievold – Børn og Unge*. J.H. Schultz Grafisk A/S, København.

Boolsen, Merete Watt

- 2006: *Kvalitative analyser – At finde årsager og sammenhænge*. 1. udg., Hans Reitzels Forlag, København.

Branston, Gill & Roy Stafford

- 2010: *The media student's book*. fifth edition, Routledge, London & New York.

Bredsdorff, Thomas

- 2011: *Ironiens pris*. Gyldendal, Specialtrykkeriet, Viborg.

Carstensen, Martin B. & Flemming Svith, Per Mouritsen

- 2007: *DR og TV2 – i folkets tjeneste?* Special-trykkeriet Viborg a-s, Viborg.

Cortzen, Jan

- 2010: *Den grønlandske drøm: Polarparadiset – Et folk på kant med fremtiden*. Clemenstrykkeriet A/S, Nuuk.

David, Matthew & Carole D. Sutton

- 2004: *Social Research. The Basics*. Sage Publications, London.

Drotner, Kirsten & Klaus Bruhn Jensen, Ib Poulsen, Kim Schrøder

- 2005: *Medier og Kultur. En grundbog i medieanalyse og medieteori*. 1. udgave, 9. oplag, Borgens forlag, København.

Egede, Ivalo

- 2011: ”Kalaallit Nunaata Radioa. Public Service redegørelse 2011”. KNR, Nuuk.

Egede, Ivalu & Hans Peter Poulsen, Ludvig Lyberth, Jens Klaus Lennert, Thora H. Nielsen, Karl Davidsen, Leif Immanuelson, Henriette Rasmussen

- 2012: ”Kalaallit Nunaata Radioa. Ukiumoortumik Naatsorsuutit 2011. Årsrapport 2011”. Deloitte. Nuuk.

Egede, Ivalu & Pia Lynge, Jens Klaus Lennert, Mariia Simonsen, Inga Dora G. Markussen, Naja Paulsen, Poul Krarup, Martha Labansen

- 2010: ”Stærke Medier – Vi skaber fremtiden sammen. Redegørelse fra Mediearbejdergruppen, December 2010”. Mediearbejdergruppen, Nuuk.

Grønlands Hjemmestyre, Sprogsekretariatet & ICC Greenland

- 2007: *De Forenede Nationers Deklaration om Oprindelige Folks Rettigheder*. Naqitat a/s, Nuuk.

Grønlands Hjemmestyre

- 1985: *Betænkning Vedrørende RADIO- OG TV-SPREDNING I Grønland*. Nuuk.

Grønlands Selvsyre

- 2009: *Kalaallit Nunaat, Grønland 2008 – Ukiumoortumik kisitsisitigut paasissutissat, Statistisk Årbog*. Nuuk.
- 2011:

Hansen, Hans A.

- 1998: ”Med til KNR’s start”, In: Rosing & Stenbæk (red.): *Radiormiut – Kalaallit Nunaata Radioa, Grønlands Radio, Radio Greenland 1958 – 1998*, KNR / Atuakkiorfik A/S, Nuuk: pp. 22-25.

Hartley, John

- 1992: *Tele-ology: Studies in Television*. Routledge, London and New York.

Hastrup, Kirsten

- 2004: *Kultur. Det Fleksible Fællesskab*. Aarhus Universitetsforlag. Århus.

Heinrich, Jens

- 2010: *Eske Brun og det moderne Grønlands tilblivelse 1932 – 64*. Ph.d.-afhandling, Ilisimatusarfik, Nuuk.

Høiris, Ole & Ole Marquardt (red.)

- 2011: *Fra Vild til Verdensborger*. Aarhus Universitetsforlag. Århus.

Højbjerg, Lennard

- 2009: "TV-Analyse", In: Rose, Gitte & H.C Christensen: *Analyse af Billedmedier – En Introduktion*. Narayana Press, Gylling.

Jakobsen, Aviâja Rosing

- 2011: "Kalaallisuut – den grønlandske nationaldragt – som grønlandsk identitetsmarkør", In: Høiris, Ole & Ole Marquardt (red.), *Fra Vild til Verdensborger*. Aarhus Universitetsforlag. Århus: pp. 385-408.

Jensen, Peter & Ivalu Egede

- 2009: "Strategi 2010-14. Kalaallit Nunaata Radioa". KNR, Nuuk.

Jensen, Peter & Mimi Karlsen

- 2010: "Resultatkontrakt mellem KNR og Naalakkersuisut for årene 2009 til og med 2012". KNR, Nuuk.

Karlsen, Mimi

- 2012: *Udkast til Kulturredegørelse 2013*. Naalakkersuisut for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling, Nuuk.

Kielmann, Svend Aage

- 1998: "Første teknikchef", In: Rosing & Stenbæk (red.): *Radiormiut – Kalaallit Nunaata Radioa, Grønlands Radio, Radio Greenland 1958 – 1998*, KNR / Atuakkiorfik A/S, Nuuk: pp. 26-33.

Kleist, Kuupik & Palle Kristiansen (red.)

- 2010: *Finanslov for 2011*. Grønlands Selvstyre, Nuuk.

Kleivan, Birna Marianne & Ulla Hjort Nielsen

- 1984: *Grønlandsk TV i KNR's regi*. Institut for filmvidenskab, Københavns Universitet, København.

Kristiansen, Paninnguaq Banda

- 2004: *Tuberkulosebekæmpelsen i Grønland Udvikling og følger i det offentlige tuberkuloseforanstaltninger i Vestgrønland 1900-1961*. Speciale, Ilisimatusarfik, Nuuk.

Langgård, Karen

- 2011a: *Ethnic-National Discourses In Greenlandic Media 1861-1920*. Ph.d.-afhandling, Aalborg Universitet, Ålborg.
- 2011b: "Grønlandsk etnisk-national identitet i slutningen af 1800-tallet og begyndelsen af 1900-tallet" In: Høiris, Ole & Ole Marquardt (red.): *Fra Vild til Verdensborger*. Aarhus Universitetsforlag. Århus: pp. 317-358.

Larsen, Finn Breinholt

- 1984: "Konfliktbearbejdningsmetoder", In: Larsen, Finn Breinholt & Robert Petersen: *Økonomi og Erhvervsforhold I. Produktion, fordeling og konsum i fangersamfundet*. Ilisimatusarfik, Nuuk: pp. 60-90.

Lennert-Sandgreen, Lars

- 2005: *Kalaallit Nunaata Radioa. Folkelig oplysning – mål, værdier, planer, koncept og idégrundlag for KNR's programvirksomhed 2005-2010*. Nørhaven book.

Lindelof, Anja (red.)

- 2008: *KNR Ukiuni 50-ini – Kiffartuussiuartoq. KNR 50 År – Altid til tjeneste*. Forlaget Atuagkat, Nuuk.

Lowe, Gregory Ferrel & Christian S. Nissen (eds.)

- 2011: *Small Among Giants. Television Broadcasting in Smaller Countries*. Nordicom, University of Gothenburg, Göteborg.

Lyberth, Jens

- 1998: "Den lokalvenlige chef", In: Rosing & Stenbæk (red.): *Radiormiut – Kalaallit Nunaata Radioa, Grønlands Radio, Radio Greenland 1958 – 1998*, KNR / Atuakkiorfik A/S, Nuuk: 202-205.

Lynge, Finn

- 2009: "Kolonitid før og nu", In: Pedersen, Birgit Kleist et al. (red.): *Grønlandsk Kultur – og Samfundsforskning 2008-09*. Ilisimatusarfik/Forlaget Atuagkat, Nuuk: pp. 7-18.

Lynge, Hans Anthon & Hans Hansen, Aka Høegh, Kistat Lund, Frederik Holm, Aqigssiaq Møller (red.)

- 1990: "Kulturrådets betænkning 1990". Grønlands Hjemmestyre, Nuuk.

Lynge, Niels Pavia

- 1998: "Fra radio- til TV'teknik", In: Rosing & Stenbæk (red.): *Radiormiut – Kalaallit Nunaata Radioa, Grønlands Radio, Radio Greenland 1958 – 1998*, KNR / Atuakkiorfik A/S, Nuuk: pp. 158-164.

Møller, Peer

- 1998: "Revymanden", In: Rosing & Stenbæk (red.): *Radiormiut – Kalaallit Nunaata Radioa, Grønlands Radio, Radio Greenland 1958 – 1998*, KNR / Atuakkiorfik A/S, Nuuk: pp. 84-91.

Nuuk-TV

- 2011: "Nuuk TV lokal kundeanalyse". TeleMark A/S, Nuuk.

Olsen, Natuk Lund

- 2011: "Uden grønlandsk mad er jeg intet", In: Høiris Ole & Ole Marquardt (red.), *Fra Vild til Verdensborger*. Aarhus Universitetsforlag. Århus: pp. 409-430.

Olsen, Tupaarnaq Rosing

- 2005: *I Skyggen af Kajakkerne – Grønlands politiske historie 1939 – 79*. Forlaget Atuagkat, (dansk oversættelse; Kuupik Kleist, *Qaannat Alannguini*, Forlaget Atuagkat, 2005), Nuuk.

Pedersen, Birgit Kleist:

- 2003: "Filmens indtog i Grønland. Grønlands film og medier", In: *Kosmorama, Tidsskrift for filmkunst og filmkultur. Film fra Nord.*, Nr. 232, Eks-Skolens Trykkeri, København, pp. 7-13.
- 2008: "Young Greenlanders in the Urban Space of Nuuk", In: KISHIGAMI, *Etudes / Inuit / Studies*. Vol. 32 (1): pp. 91-105.
- 2011: "Security and Exoticism in Greenland: The Debate over Fur and Intellectual Property Rights", In: Daveluy, Michelle et al. (red.): *Humanizing Security in the Arctic*, CII Press and IPSSAS, Edmonton: pp. 123-142.
- 2012a: "Kultur er ikke noget man tager på, om søndagen!", In: Pedersen, Birgit Kleist et al. (red): *Grønlandsk kultur- og samfundsforskning 2010-12*, Forlaget Atuagkat, Nuuk: pp. 51-75.
- 2012b: "Uses & gratification_forelæsningspapir NR 1_Birgit Kleist Pedersen_12.okt 2012" Institut for Sprog, Litteratur og Medier. Nuuk (upublicerede noter).

Poulsen, Hans Peter & Ivalo Egede

- 2012: "Baggrund om KNR". KNR, Nuuk.

Poulsen, Maren Louise

- 2012: ”Konkurrence indenfor grønlandsk kaffemik?”, In: Wilken, Uffe (red.): *Tidsskriftet Grønland*, nr. 3, Nuuk.

Radio og TV Nævnet

- 2008: ”Radio og TV Nævnets undersøgelse nr. 3. Ønsker til programmer i KNR – en undersøgelse af befolkningens præferencer vedr. programmer i KNR radio og tv på baggrund af interviews februar/marts 2008”. Departementet for Kultur, Uddannelse og Kirke, Nuuk.

Rasmussen, Henriette

- 2004: ”Vores Kulturarv”. Specialtrykkeriet, Viborg.

Rosing, Peter Frederik & Marianne Stenbæk (red.):

- 1998: *Radiormiut – Kalaallit Nunaata Radioa, Grønlands Radio, Radio Greenland 1958 – 1998*, KNR / Atuakkiorfik A/S, Nuuk.

Rosing, Peter Frederik

- 1998: ”Første chef med radiobaggrund”, In: Rosing & Stenbæk (red.): *Radiormiut – Kalaallit Nunaata Radioa, Grønlands Radio, Radio Greenland 1958 – 1998*, KNR / Atuakkiorfik A/S, Nuuk: pp. 74-83.

Rosing, Ulrik

- 1998: ”Børne- og skoleradio-medarbejderen”, In: Rosing & Stenbæk (red.): *Radiormiut – Kalaallit Nunaata Radioa, Grønlands Radio, Radio Greenland 1958 – 1998*, KNR / Atuakkiorfik A/S, Nuuk.

Rygaard, Jette & Birgit Kleist Pedersen

- 1999: ”Feltarbejde, metode og teori – medieforskning I Grønland” In: Andreasen, Claus et al. (red.): *Grønlandsk Kultur – og Samfundsforskning 98/99*. Ilisimatusarfik/Forlaget Atuagkat, Nuuk: pp. 51-102.

Rygaard, Jette

- 2002: ”Medier og magt i et demokratisk samfund. Børn og unges mediebrug i Grønland”, In: Carlsen, Aksel V. et al. (red.): *Grønlandsk Kultur – og Samfundsforskning 2002*. Ilisimatusarfik/Forlaget Atuagkat, Nuuk: pp. 87-105.
- 2004: ”En tv-historie”, In: Jacobsen, Birgitte et al. (red.): *Grønlænder og Global – grønlandsk sprog, litteratur og medier i 25-året for hjemmestyrets indførelse*, Specialtrykkeriet Viborg a-s: pp. 163-203.

- 2006: ”’Proksemik Nuuk’ – By og ungdomskultur i Nuuk”, In: Rygaard, Jette et al. (red.): *Grønlandsk Kultur – og Samfundsforskning 2004 – 05*. Ilisimatusarfik/Forlaget Atuagkat, Nuuk: pp. 153-171.

Sahlins, Marshall

- 1999: ”Two or Three Things that I Know about Culture”, In: Sahlins et al.: *The Journal of the Royal Anthropological Institute*, Vol. 5, no. 3: pp. 399-421.

Simmel, Georg

- 1998: *Hvordan er Samfundet Muligt? Udvalgte sociologiske Skrifter*, In: Tygstrup, Frederik et al. (red.): *Moderne Tænkere*. Nordisk Forlag A/S, København.

Stenbaek-Lafon, Marianne

- 1979: ”Diversity and Impartiality” – *A Report on Kalaallit-Nunaata Radioa/Radio Greenland*. CBC Northern Service, Ottawa.

Thisted, Kirsten

- 2011: ”Nationbuilding – nationbranding. Identitetspositioner og tilhørsforhold under det selvstyrede Grønland”, In: Høiris, Ole & Ole Marquardt (red.), *Fra Vild til Verdensborger*. Aarhus Universitetsforlag, Århus: pp. 597-638.

Thorlacius, Lisbeth

- 2002: *Visuel kommunikation på websites*. Roskilde Universitetsforlag, København.
- 2009: ”Website-Analyse”, In: Rose, Gitte & H.C Christensen: *Analyse af Billedmedier – En Introduktion*. Narayana Press, Gylling: pp. 309-361.

Trondhjem, Jørgen

- 2005: ”Native and Part of the Modern World – Modern Greenlandic Art”, In: *Native American Studies* 19:1: pp. 17-22.
- 2011: ”Kunst, identitet og det grønlandske”, In: Høiris, Ole & Ole Marquardt (red.): *Fra Vild til Verdensborger*. Aarhus Universitetsforlag, Århus: pp. 485-524.

Tuchman, Gaye

- 1999: ”Media institutions – Qualitative methods in the study of news”, In: Jensen, Klaus Bruhn & Nick Jankowski: *A Handbook of Qualitative Methodologies For Mass Communication Research*. Routledge, London.

Valgreen, Lisbeth & Nuka Godtfredsen

- 2008: ”Kære KNR – Kammak”, In: Lindelof, Anja (red.): *KNR Ukiuni 50-ini – Kiffartuussiuartog. KNR 50 År – Altid til tjeneste*. Forlaget Atuagkat, Nuuk: p. 16f.

Nyhedsartikler fra internettet

Bumpus, Jessica

- 2009: ”A Controversial Fashion”, In: *Vogue*, 19. Mars. Downloadet fra Vogue.com:
<http://www.vogue.co.uk/news/2009/03/19/protests-against-peter-jensens-autumn-winter-collection> (12.01.13)

Chemnitz, Martin

- 2012: ”Kæmpe sparerunde i KNR”, In: *KNR*, 24. August. Downloadet fra KNR.gl:
<http://www.knr.gl/da/meddelelser/k%C3%A6mpe-sparerunde-i-krn> (12.01.13)

Ebdrup, Niels

- 2011: ”Sådan skal satire forstås”, In: *Videnskab*, 16. April. Downloadet fra videnskab.dk: <http://videnskab.dk/kultur-samfund/sadan-skal-satire-forstas> (12.01.13).

Frederiksen, Medea

- 2013: ”Ny sendeflade på KNR”, In: *Sermitsiaq*, 9. Januar. Downloadet fra:
<http://sermitsiaq.ag/node/145093> (14.01.13)

Hansen, Klaus Georg

- 2012: ”Galleri: Greenland Eyes flot fra start”, In: *Sermitsiaq*, 25. April. Downloadet fra <http://sermitsiaq.ag/node/124494> (13.01.13)

KNR.gl redaktionen

- 2006: ”KNR skal digitaliseres”, 16. November, downloadet fra *KNR.gl*:
<http://www.knr.gl/da/news/krn-skal-digitaliseres> (12.01.13)

Mondrup, Iben

- 2009: ”Peter Jensen – og kalaallisuut/grønlandsdragten, hæl på kamikken eller ej?”, 22. Juni, downloadet fra *Ibenmondrup.dk*: <http://ibenmondrup.dk/?p=649> (12.01.13)

Mower, Sarah

- 2009: ”Peter Jensen”, 21. Februar, downloadet fra *Style.com*:
<http://www.style.com/fashionshows/review/F2009RTW-PJENSEN> (12.01.13)

Qvist, Niels Ole

- 2012: ”-Vi vil have klager”, 23. Maj, downloadet fra *Sermitsiaq.ag*:
<http://sermitsiaq.ag/node/126844> (12.01.13)

Rafaelsen, Jens

- 2012: ”Flot modtagelse af julekalender”, 15. December, downloadet fra *Sermitsiaq.ag*: <http://sermitsiaq.ag/node/142198> (12.01.13)

Sermitsiaq.ag redaktion (ukendt forfatter)

- 2011: ”Penge til jul”, 21. November, downloadet fra *sermitsiaq.ag*: <http://sermitsiaq.ag/node/112461> (12.01.13).
- 2011: ”Ingen Grund til undskyldning”, 20. December, downloadet fra *Sermitsiaq.ag*: <http://sermitsiaq.ag/node/114612> (12.01.13)

Troelsen, Peter

- 2012: ”Åbent brev til naalakkersuisoq for kultur Mimi Karlsen fra medarbejderne på KNR”, 28. August, downloadet fra *KNR.gl*: <http://www.knr.gl/da/nyheder/%C3%A5bent-brev-til-naalakkersuisoq-kultur-mimi-karlsen-fra-medarbejderne-p%C3%A5-kr> (12.01.13)

Vest, Nils

- 2002: ”Om filmen”, downloadet fra <http://www.vestfilm.dk/inukwoman/filmen.html> (13.01.13)

Atuagagdliutit

Disse avisartikler er alle hentet fra Timaris.is (sidst besøgt: januar 2013)

AG redaktion (ukendt forfatter)

- 1953: ”Grønlands radio”, In: *AG*, nr. 23: p. 430.
- 1956: ”Grønlands minister om grønlandske problemer”, In: *AG*, nr. 7: p. 5.
- 1983: ”Da TV blev lovligt”, In: *AG*, nr. 10: p. 26.

Brønden, Jens

- 1999: ”Den gode radiomontages grønlandske mester er død”, In: *AG*, nr. 1: p. 13

Hersted, Vagn

- 1953: ”Lytternes meninger og ønsker” In: *AG*, nr. 20: p. 370-372

Janussen, Jakob

- 1983: ”Det Grønlandske TV og grønlandiseringen”, In: *AG*, nr. 10: p. 27.

LTR

- 1982: ”Frem med pudderkvasten”, In: *AG*, nr. 43: p. 2.

M. Gam.

- 1957: ”Meget, men ikke alt”, In: *AG*, nr. 4: p. 7.

Poulsen, Morgens Block

- 1983: ”TVs placering i det grønlandske samfund”, In: *AG*, nr. 45: p. 38.

Solsi

- 1982a: ”Grønland på vej ind i fjensynsalderen”, In: *AG*, nr. 3: p. 10.
- 1982b: ”Første valgkamp med TV-dækning”, In: *AG*, nr. 44: p. 25.

Tv

Abelsen, Paninnguaq

- 2006: ”Kortfilm-konkurrence” *Sofa Aappalaartoq* (2006 – 2008) KNR-tv, Nuuk.
Udsendt den 3. Juni.

Beltempo, Anthony

- 2009 - 2012: *Jersey Shore*. MTV, New Jersey.

Bona, Vin Di

- 1989 -: *America's Funniest Home Videos*. ABC, Californien.

Cowell, Simon:

- 2004 -: *X-Factor*. SYCOtv, London.

Daidsen, Karl

- 2012 -: *Nunatsinnit*. KNR-tv, Nuuk.

Hansen, Aka

- 2012: *Nissit Angakkuaatillu*. Tumit Production, KNR-tv, Nuuk.

Jeremiassen, Augusta Marie

- 2011: ”Sanaartornerup tungaatigut siunissat...”, *Tamassa* (2011-). KNR-tv, Nuuk.
Udsendt den 16. September.
- 2012: ”Qilaat Kalaallit ilisarnaataasa ilagivaat”, *Tamassa* (2011-). KNR-tv, Nuuk.
Udsendt den 12. Oktober.

Lund, Mikkel Bjarnø

- 2013: *Qanorooq* (1989-). KNR-tv, Nuuk. Udsendt den 9. Januar.

Larsen, Tungutaq

- 2009: ”Danskip atisaliortartup kalaallisuut allaanik atuinera oqallitsitsilaavissorpoq...”, *Kulturi* (2007-2009). KNR-tv, Nuuk. udsendt den 8. April.

Lynge, Erna

- 1985-1993: *Ammartagaq*. Silamiut, KNR-tv, Nuuk.

Lynge, Niels Pavia

- 2009: *Ukioq Naagujog*. KNR-tv, Nuuk. Udsendt den 31. December.

Mol, John De

- 1999 -: *Big Brother*. Endemol, Veronica.

Olsen, Pauline

- 1991: *Aapakaat Kunngiat*. KNR-tv, Nuuk. Originalen: Laiming, Wam, 1965: Da Nao Tian Gong, Shanghai.

Parker, Trey & Matt Stone

- 2010: "It's a Jersey thing", *South Park* (1997-). Comedy Central television Network, New York. Udsendt den 13. Oktober.

Ring, Mads et al.

- 2013: *Tv-avisen* (1965 -). DR1, København. Udsendt den 11. Januar.

Rosing, Peter Frederik

- 1982: "TV-kkut ataatsikkut aallakaatitsisinnaanngorput". KNR-tv, Nuuk. Udsendt den 1. November.

Sørensen, Vivi

- 2011a: "Fiskeren m.fl.", *Labrador' Kangian'* (2011-2012), KNR-tv, Nuuk. Udsendt den 17. November.
- 2011b: "Julelønnen m.fl.", *Labrador' Kangian'* (2011-2012), KNR-tv, Nuuk. Udsendt den 24. November.
- 2011c: "Parterapi m.fl.", *Labrador' Kangian'* (2011-2012), KNR-tv, Nuuk. Udsendt den 15. December.
- 2012a: "Suaasat m.fl." " *Labrador' Kangian' 2.0* (2011-2012), KNR-tv, Nuuk. Udsendt den 3. Maj.
- 2012b: "Amarook m.fl.", *Labrador' Kangian' 2.0* (2011-2012), KNR-tv, Nuuk. Udsendt den 7. Juni.
- 2012c: *Tillerneq*, KNR-tv, Nuuk.

Thorsboe, Stig & Hanna Lundblad

- 2004 - 2007: *Krøniken*. DR1, København.

Vogelsang, Katrine

- 2011-: *Lykke*. DR1, København.

Radio

Skifte, Stina

- 2012: *Aperiinnariarit*, KNR-radio, Nuuk. Udsendt den 20. December.

Film

Kleist, Malik

- 2009: *Hinnarik Sinnattunilu*. Tumit Production, Nuuk.
- 2011: *Qaqqat Alanngui*. Tumit Production, Nuuk.

Hansen, Hans A.

- 1985: *Takorluukkat Sisamat*: <http://sermitsiaq.ag/node/124494> (13.01.13)

Visit Greenland

- 2010: *A taste of Greenland*. Destination East Greenland, Visit Greenland og Ace & Ace Productions: <http://www.greenland.com/da/about-greenland/kultur-sjael/mad-og-drikke/a-taste-of-east-greenland.aspx> (13.01.13)
- 2012: *Big Arctic Five*: <http://www.youtube.com/watch?v=Rs0gBrI1bDY> (13.01.13)

Paarisa

- 2012: ”4. Studenterhuen”, *Paarisa*: <http://www.youtube.com/watch?v=mRGEtMXz0Yc> (13.01.13)

Dokumentarfilm

Hansen, Laila

- 2002: *Inuk Woman City Blues*. Nils Vest, København.

Heilbuth, Poul-Erik

- 2007: *Flugten fra Grønland*, DR, København.

Musik

Høegh, Malik et al.

- 1973: ”Sumut. Demos 13”, *Sume* (1972 -), Ulo, Nuuk: <http://atlanticmusicshop.gl/ulo-cd-40/sume-sumut-p1952> (13.01.13)

Elsner, Christian et al.

- 2011: ”Ai Ai”, *Nanook* (2009-2011), Mermaid Records / Atlantic Studio Production, København.

Pavia Geisler

- 2005: ”Arriitsut, sukkasuut pattagiaralu”. Hjemmestudie:
<http://atlanticmusicshop.gl/askn-cd-42/pavia-geisler-arriitsut-sukkasuut-pattagiaralu-p117> (13.01.13)

Poulsen, Enok

- 1995: ”Sinnattukka”. Takanna – Nipilersornemut ilinniusiorfik, Nuuk:
<http://atlanticmusicshop.gl/tacd-cd-44/enok-poulsen-sinnattukka-p105> (13.01.13)

Sandgreen, John G

- 2010: ”Sila Qaammareerpoq”, *Sussat* (2010-). Hjemmestudie:
<http://atlanticmusicshop.gl/askn-cd-42/sussat-sila-qaammareerpoq-p1780> (13-01.13)

Kilder fra internettet

Disse hjemmesider er tjekket senest januar 2013.

Arktiske billeder:

- <http://www.arktiskebilleder.dk/>

Den Store Danske:

- http://www.denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/Sprog/Fremmedord/kl-ko/kosmopolit
- http://www.denstoredanske.dk/Sprog,_religion_og_filosofi/Filosofi/Menneskets_grundvilk%C3%A5r/sentimentalitet
- http://www.denstoredanske.dk/Danmarks_geografi_og_historie/Danmarks_historie/Danmark_efter_1945/Muhammed-tegningerne
- http://www.denstoredanske.dk/Kunst_og_kultur/Billedkunst/Afrikansk,_oceanisk_og_indiansk_billedkunst/eksotisme

Danmarks Radio, dr.dk:

- <http://www.dr.dk/kroeniken/kroeniken/forside/>
- <http://www.dr.dk/DR1/Lykke/Lykkeforside.htm>
- <http://www.dr.dk/DR1/kontant/29091754.htm>

Facebook.com:

- <http://facebook.com/#!/pages/500-for-Aapakaat-kunngiat-bliver-atter-genudsent-p%C3%A5-KNR/74878608859?sk=wall>
- <http://www.facebook.com/groups/55383678175/members/>
- <http://www.facebook.com/facebook?sk=info>

Grønlands Selvstyre, nanoq.gl:

- <http://dk.nanoq.gl/Emner/Landsstyre/Departementer/Landsstyreformandens%20Departement/Selvstyrekontor/Sagsomraader.aspx>
- <http://uk.nanoq.gl/emner/about.aspx>

Grønlands Statistik, stat.gl:

- <http://www.stat.gl/dialog/main.asp?lang=da&theme=Befolkning&link=BE>

ICC:

- <http://www.inuit.org/>
- <http://inuit.org/en/human-rights/convention-on-the-safeguarding-of-intangible-cultural-heritage.html>

KNR.gl

- <http://www.knr.gl/da/about-knr>
- <http://www.knr.gl/da/tv>

Lokal-tv:

- <http://arctictv.gl/om-arctic-tv/>
- <http://www.onsite.dk/mailcom/emailIkkeSe.asp?ID=13477&type=s&org=533>
- nuuktv.com/index.php?option=com_content&view=article&id=4&Itemid=4&lang=danish
- <http://www.nuuktv.gl/nyhed/voxpath-julekalender/>

NAIP (Nuummi Aliikkusersuisartut Isiginnaartitsisartullu Peqatigiiffiat):

- <http://www.naip.dk/>

Tumit Production:

- <http://www.tumit.gl/>

Visit Greenland, turistråd: Greenland.com

- <http://www.greenland.com/da/>
- <http://www.greenland.com/da/about-greenland/kultur-sjael/historie/vikingetiden/erik-den-roede.aspx>
- <http://www.greenland.com/da/about-greenland/kultur-sjael/mad-og-drikke/traditional-groenlandsk-mad.aspx>
- <http://www.greenland.com/da/explore-greenland/destination-arctic-circle/sisimiut/bygder/itilleq.aspx>
- <http://www.flickr.com/photos/ilovegreenland/5660613025/sizes/o/in/set-72157632021095201/>
- <http://vimeo.com/channels/360707/29711175>

Wikipedia.org

- http://en.wikipedia.org/wiki/It%27s_a_Jersey_Thing
- <http://da.wikipedia.org/wiki/Branding>
- http://da.wikipedia.org/wiki/Drengene_fra_Angora

YouTube.com

- <http://www.youtube.com/>